

Stad Ronse presenteert

ARMOEDEPLAN

Legislatuur 2020-2024:
Samen voor meer kansen voor iedereen!

RONSE
stad met uitzicht

Lokaal Bestuur Ronse - Grote Markt 12 - 9600 Ronse - info@ronse.be

Onze partners

Dit rapport kwam tot stand in samenwerking met onze partners:

Samenvatting

Ronse kampt met een armoedeproblematiek en wordt gekenmerkt door verschillende tekenen voor verhoogd armoederisico. Zo zien we over jaren heen een stijgende evolutie van het kansarmoedecijfer. Dit baart ons zorgen want de arme kinderen van vandaag hebben grote kans om de kansarme gezinnen van morgen te worden.

Het is de ambitie van deze legislatuur om armoede terug te dringen. Bijgevolg is er één jaar lang gewerkt aan een grondige analyse van de situatie in Ronse en de opmaak van een armoedebeleidsplan.

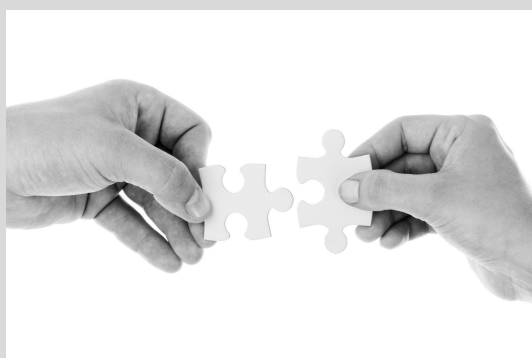
Armoede is een complexe problematiek, die een integrale aanpak vraagt over de verschillende levensdomeinen. Bijgevolg hebben we 8 thema's onderzocht: inkomen, werk, wonen, basisonderwijs, secundair onderwijs, zorg en gezondheid, kinderarmoede en maatschappelijke participatie.

Hiervoor hebben we een traject doorlopen van werkgroepen met lokale actoren en een paralleltraject begeleidt door onze partners om de stem van de personen in armoede en jongeren naar voor te brengen. De werkgroepen werden aangevuld met een survey afgenomen bij onze partners, sociale organisaties, zorginstellingen, leerkrachten, werkgevers, lokale bedrijven en 80-plussers. Daarnaast hebben we wetenschappelijke literatuur geanalyseerd. Tot slot werden er ook gesprekken gevoerd met andere besturen en experts.

In dit rapport treft u per thema: De belangrijkste cijfers, bevindingen en concrete acties. Deze knelpunten werden aangegeven door onze partners die in overleg zijn gegaan en gestemd hebben over de belangrijkste topics. We hebben ook onze partners de gezamenlijk gedragen visie rond elk thema laten bepalen en voorstellen tot actie naar voor laten brengen. Dit rapport is de basis voor het uitstippelen van het toekomstig beleid en de ambitie van het lokaal bestuur in armoedebestrijding op basis van concrete acties.

De voornaamste knelpunten hebben betrekking op:

- Onbekendheid van aanbod voor burgers en partners in een steeds complexer wordend sociaal landschap
- (Digi)taalbarrières (zowel taalgebruik als vakjargon)
- Non-take-up van rechten bij de burgers
- Nood aan regierol en integrale kijk
- Mismatch tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt
- Nood aan preventie, proactieve, outreachende, toegankelijke en aanklampende dienstverlening op tal van levensdomeinen
- Nood aan menswaardig inkomen
- Nood aan kwalitatieve, betaalbare woningen in een aangename leefomgeving
- Nood aan flankerend onderwijsbeleid gericht op het verhogen van gelijke kansen
- Nood warme buurten, sociale cohesie, ontmoetingsplaatsen en een toegankelijk vrije tijdsaanbod

Inhoudsopgave

Inleiding	p 5
Armoede en de definiëring	p 6
De plaats van kinderarmoede	p 7
Waarom investeren in armoede?	p 7
Welk beleid moeten we voeren?	p 8
Sleutelrol voor OCMW	p 10
Grondrechten	p 11
Decreet lokaal sociaal beleid	p 11
Toegankelijkheid	p 12
Sustainable Development Goals (SDG's)	p 12
De gevolgen van Covid-19	p 13
Conclusie theoretisch luik	p 13
Hoe is het plan tot stand gekomen?	p 14
Demografische context	p 15
Kansarmoede-indicatoren	p 18
Internationale bevolking	p 19
Samenvatting inleidende cijfers	p 20
Sociale convenanten	p 20
Thema overschrijdende knelpunten	p 28
Thema overschrijdende acties	p 29
Thema 1: Inkomensarmoede	p 32
Thema 2: Arbeidsmarkt	p 39
Thema 3: Huisvesting	p 46
Thema 4: Onderwijs	p 53
Thema 5: Kinderarmoede	p 62
Thema 6: Maatschappelijke participatie	p 68
Thema 7: Zorg en gezondheid	p 75
Structurele hefboomen	p 81
Budget en timing	p 83
Strategie beleidsmonitoring	p 84
Slotbeschouwing	p 85
Begrippenlijst	p 86
Afkortingen	p 88
Bronnenlijst	p 89

Inleiding

Ronse heeft in zijn meerjarenplan van legislatuur 2020-2025 (kinder-)armoedebestrijding en alle vormen van (sociale) uitsluiting centraal geplaatst. Het Lokaal Bestuur Ronse wil samen met zijn partners de strijd aangaan. De instrumenten die aan de basis liggen, zijn het aanstellen van een halftijds armoedebeleidscoördinator en de opmaak van een armoedebeleidsplan.

Meten is weten. Dus heeft de Cel armoedebeleid de opdracht gekregen om de armoedecijfers en risicogroepen te becijferen en te monitoren.

Armoede is meer dan financiële tekorten. Integendeel, armoede treft verschillende levensdomeinen die op hun beurt ook invloed hebben op andere domeinen. Het is dan ook een uitdaging om keuzes te maken van acties in elk levensdomein. Het plan is een weergave van een grondige omgevingsanalyse (kwantitatieve data) en kwalitatieve data die we verzameld hebben via werkgroepen en vragenlijsten.

Daarnaast werd er ook beroep gedaan op een zeer gevarieerde leesgroep. We konden rekenen op de medewerking van experts uit de academische wereld, middenveldorganisaties, armoedeverenigingen, stedelijke diensten/OCMW en deskundigen werkzaam op hogere bestuursniveaus. We willen hen allen daarvoor hartelijk bedanken.

De stem van de mensen in armoede en jongeren mocht absoluut niet ontbreken ook zonder hun medewerking was het niet mogelijk geweest om de problematiek te benaderen vanuit verschillende referentiekaders.

Tot slot is dit rapport een **momentopname**, uitgeschreven met de meest recente en beschikbare data. Het spreekt voor zich dat het monitoren van armoede een dynamisch verhaal is en dat daarom dit rapport regelmatig zal moeten geactualiseerd worden. Dit om de meest actuele tendensen ter beschikking te hebben om de huidige beleidskeuzes te monitoren en te evalueren.

1.Armoede en de definiëring

Hoe we naar armoede kijken is bepalend voor de acties en beleidskaders die we eraan koppelen. Daarom is een consensus over deze visie bepalend voor ons plan.

Armoede is doorheen de geschiedenis meer en meer erkend als een complex gebeuren van meervoudige sociale uitsluiting en niet louter een financiële problematiek. Daarnaast zien we doorheen de jaren een spanningsveld tussen de benadering van armoede als een structureel of individueel probleem.

Het jaarboek van 2020 over Armoede en Sociale uitsluiting beschrijft armoede als volgt:

een netwerk van sociale uitsluitingen dat zich uitstrekt over meerdere gebieden van het individuele en collectieve bestaan, in die mate dat men geen leven kan leiden dat voldoet aan de menselijke waardigheid. Hierdoor ontstaat een kloof met de rest van de samenleving. Deze kloof, die in de samenleving wordt ge(re)produceerd, kan men niet op eigen kracht overbruggen (Raeymaeckers, Coene, & Hubeau, 2018, p. 24). Of gewoon mens kunnen zijn, het streven naar een samenleving waarin iedereen tot zijn recht komt en in zijn waardigheid erkend wordt. (Netwerk Tegen Armoede).

Prof. Em. Jan Vranken ontwikkelde 6 verklaringsmodellen voor armoede. De ene as van het schema kijkt naar waar de oorzaak voor armoede wordt gelegd (intern of extern aan het individu) en de andere as kijkt op welk niveau de oorzaak ligt micro (individu), meso (het maatschappelijk middenveld) of macro (samenleving) niveau. Door beide assen te combineren ontstaan 6 modellen:

Oorzaak van armoede		Intern	Extern
Types van armoedebestrijding			
Micro-niveau	Oorzaak bij Individueel/gezin	Het individueel schuldmodel	Het individueel ongevalmodel
	Nadruk op Individuele levensloop en verantwoordelijkheid	Geen of controlerende overheidstussenkomst	Caritatieve of corrigerende overheidstussenkomst
Meso-niveau	Oorzaak bij Groep/netwerk/organisatie	Het institutioneel schuldmodel	Het institutioneel ongevalmodel
	Nadruk op Werking van voorzieningen	Participatief werken gericht op menselijke waardigheid en wederzijdse competentie-ontwikkeling	Participatief werken gericht op behoeftendeckking en maatschappelijke inpassing
Macro-niveau	Oorzaak bij Maatschappij	Het maatschappelijk schuldmodel	Het maatschappelijk ongevalmodel
	Nadruk op Sociaal Beleid	Recht op maatschappelijke dienstverlening via structureel aanbod van voorzieningen	Tijdelijk, residueel aanbod van voorzieningen (welzijnswerk maakt zichzelf overbodig)

Schema 3.1 Een overzicht van verklaringsmodellen en types van armoedebestrijding

recht doet aan de realiteit en complexiteit van armoede. Vaak is het een samenspel van een aantal niveaus.

Volgens Driessens en Geldof (2009) ontstaan sociale problemen net uit **een samenspel van factoren van het individu en samenleving (structuur)**. Goed welzijnswerk draagt een individueel veranderingsaspect in zich en tegelijkertijd een aanpak op vlak van structuren en processen die onwelzijn en sociale uitsluiting veroorzaken.

Gemeenschappelijk in alle definities is echter wel het beschikken over **een laag inkomen**. Een menswaardig inkomen is een noodzakelijke (doch niet de enige) voorwaarde om volwaardig te kunnen participeren aan het maatschappelijk leven (Storms & Van den Bosch, 2009 ; Van Lancker, 2013). Roets et al (2013) komen tot een definitie waarbij drie elementen aanwezig zijn: **(1) een gebrek aan middelen, (2) sociale uitsluiting en (3) een socialisatie in een cumulatie van uitsluitingen.**

Armoede verwijst in deze definitie naar het gebrek aan zowel materiële als immateriële (of sociale) maatschappelijke hulpbronnen (Lister, 2004). De cumulatie van sociale uitsluitingen kan ertoe leiden dat mensen in armoede (maar ook andere burgers) een cultuurpatroon opbouwen waarin armoede als een evidentie wordt beschouwd (cfr. cultuur van het zwijgen). De 'cultuur van het zwijgen' wordt gekenmerkt door een sterk isolement en geringe maatschappelijke invloed, maar ook door berusting in de eigen situatie en apathie voor acties die hierin verandering zouden kunnen brengen (Freire, 1972).

2. De plaats van kinderarmoede

Een speciale plaats in dit armoedebeleidsplan is weggelegd voor kinderarmoede. Dit door de negatieve relatie tussen armoede en toekomstkansen van kinderen (Vandenbroecke, 2013). Op korte en lange termijn. Personen die in hun kindertijd in armoede leven lopen een significant hoger risico om tijdens het volwassen leven ook in armoede te belanden (Vranken, 2012). Van diegenen die op 14-jarige leeftijd in een huishouden met ernstige financiële moeilijkheden leefden, 30,4% in 2019 onder de monetaire armoededrempel leefde. Wanneer men daarentegen in een financieel gezond huishouden leefde, bedraagt de huidige armoedegraad slechts 7,7% (Statbel, 2021).

Studies tonen ook verbanden aan tussen armoede en ontwikkeling van kinderen (Brooks-Gunn & Duncan, 1997, Leseman & Slot, 2014). Onderzoek toont dat het leven in armoede stress meebrengt die op haar beurt een impact heeft op de ontwikkeling van ouderlijke vaardigheden (Berger, Paxson, & Waldfogel, 2009; Brotman, Dwason-McClure, & E.J., 2013) en op de ontwikkeling van andere cognitieve functies (Mani, Mullainathan, Shafir, & Zhao, 2013).

Armoede bij kinderen kan echter niet zomaar apart worden gezien van armoede bij volwassenen. Er is **een belangrijke relatie tussen kinderarmoede en gezinsarmoede**: de situatie van de ouders heeft een direct effect op de situatie van de kinderen. Kinderarmoede wordt gezien als een onderdeel van kansarmoede in het gezin en in de samenleving (Vandenbroecke en Van Lancker 2014). Kortom: arme kinderen zijn kinderen van arme ouders.

Volgens Pannecoucke (2013) beleven kinderen armoede wel verschillend dan hun ouders waardoor ook specifieke aandacht daarnaar moet uitgaan. Namelijk de leefwereld en ontwikkelingsfase van kinderen is verschillend ten opzichte van de leefwereld en ontwikkelingsfase van hun ouders.

3. Waarom investeren in armoede?

Armoede is meer dan een gebrek aan geld. Het treft een persoon in vele levensdomeinen en vaak is er een domino-effect waarbij het gebrek in één levensdomein negatieve effecten heeft op andere levensdomeinen.

Onderzoekers hebben vastgesteld dat **mensen in kansarmoede langdurig worden blootgesteld aan (geld-)stress en daardoor concentratiemoeilijkheden ondervinden**. Ze kunnen zich daardoor vaak maar focussen op 1 of 2 aspecten en zeer moeilijk denken op lange termijn. Dit komt omdat de denkfuncties en gedragsregulatiefuncties uit het deel van de hersenen komen die onder druk staan door stress. Deze functies heb je echter nodig om doelgericht te handelen om uit de armoede te geraken (bron: Harvard University; Mobility mentoring).

"Eén euro investeren in de strijd tegen kinderarmoede, levert de maatschappij op lange termijn tussen de vijf en negen euro op". Het gaat hier om de totale financiële impact voor de overheid op lange termijn gebaseerd op belastinginkomsten en besparingen op kinderarmoede (over het hele leven tot aan het pensioen). Dat blijkt uit een nieuwe studie die Vlerick Business School heeft uitgevoerd in opdracht van kinderarmoedeorganisatie Stichting Pelicano". Preventieve en proactieve hulpverlening bij jonge kansarme kinderen heeft **een grote impact op het sociaal-emotioneel welbevinden en de gezondheid** van die kinderen op lange termijn. Investeren tijdens de kindertijd heeft ook effect op de financiële situatie op volwassen leeftijd. Een kind in armoede heeft 30,4% kans om zelf in armoede te belanden (bron: Statbel).

*"Huisvestingsgebreken hebben negatieve gevolgen, waaronder gezondheidsproblemen en ongevallen, die aanzienlijke gezondheidszorgkosten met zich meebrengen. Wanneer alle noodzakelijke verbeteringen tegelijk zouden worden uitgevoerd, zouden de kosten voor de economieën en samenlevingen van de EU binnen achttien maanden zijn terugverdiend in lagere gezondheidszorgkosten en betere maatschappelijke resultaten. Met andere woorden: **van elke 3 EUR die wordt geïnvesteerd in huisvesting, is na een jaar 2 EUR terugverdiend door de besparing in gezondheidskosten.**"* (Bron: Europafonds)

4. Welk beleid moeten we voeren?

Vanuit bovenstaande definiëring pleiten Roets et al (2013) voor een driedelige aanpak:

1. maatregelen die **de bestaanscondities** van mensen verbeteren;
2. maatregelen die **structureel bepaalde processen** van uitsluiting tegengaan;
3. maatregelen die armen en de samenleving aanspreken om **de cultuur van het zwijgen** te doorbreken.

4.1. Tewerkstelling als onderdeel van een integraal beleid

Het belang van een betaalde job met goede arbeidsvoorwaarden wordt vaak als de oplossing naar voor geschoven voor het hebben van voldoende middelen. Onderzoek (Steenkens en collega's 2009) toont aan dat het ontbreken van een betaalde job negatieve gevolgen heeft voor het verwerven van een inkomen maar ook voor latente functies zoals sociale contacten en sociale ontplooiing. Anderzijds toont onderzoek ook aan dat, op basis van de EU SILC data van 2006, 63% van de personen in armoede niet te activeren vallen (ziekte, invaliditeit, te jong, in opleiding, reeds aan het werk,...)(De Boosor, 2008). Onderzoekers wijzen er dan ook op dat tewerkstelling niet dé oplossing is maar wel een onderdeel van een geïntegreerde strategie op verschillende domeinen.

4.2. Progressief universalisme

In de literatuur vinden we ook verschillende visies omtrent categoriaal of universalistisch beleid of anders gezegd een spanningsveld tussen inzetten op een restgroep, hier gezinnen in armoede, of net een beleid toegankelijk voor iedereen. Inzet op het eerste ondergraaft volgens onderzoekers het draagvlak van het beleid (Pintelon, 2010). Bovendien zorgt de afbakening van de doelgroep voor bestending van de marginalisering en maakt enkel sociale contacten binnen de eigen groep mogelijk (Schietecat, 2013). Deze benadering biedt weinig kansen tot het overbruggen van de diversiteit van mensen (Geens & Vandenbroeck, 2012). De paradox van de herverdeling (Korpi en Palme, 1998) wijst er echter op dat bij een universalistisch beleid een groter draagvlak bewerkstelligd wordt en dit zou meer impact hebben op armoede op lange termijn dan de categoriale vorm van beleid. Anderzijds worden in de universalistische benadering Mattheüs effecten vastgesteld. Namelijk de algemene sociale voordelen worden vaker benut door de middenklasse dan door de zwakke groepen in onze samenleving (Deleeck, 1983).

Als antwoord op deze tweedeling zien we een nieuwe zienswijze '**proportioneel universalisme**' in de literatuur (Marmot, 2010). Deze visie vertrekt vanuit een universeel beleid voor iedereen toegankelijk maar met specifieke aandacht voor de kwetsbare gezinnen door bijvoorbeeld sociale tarieven of een aanvullend aanbod.

4.3. De regie in handen van een bestuurkrachtige lokale overheid

In dit plan concentreren we op lokale acties. Het lokale niveau wordt echter beïnvloed door het globale sociaal beleid op Europees, Federaal en Vlaams niveau en moet binnen deze regelgeving functioneren. Dit maakt dat de lokale overheden voor zeer grote uitdagingen komen te staan.

Wim Van Lancker (2013) pleit sterk voor een structureel beleid. Een beleid dat zich richt op het verhogen van gezinsinkomen van een grote groep mensen waarbij voor de overheid een belangrijke taak is weggelegd. Hij wijst in deze terecht op de zware verantwoordelijkheid van de hogere beleidsniveaus: 'Om op lange termijn vooruitgang te boeken, moet het lokale armoedebeleid een noodzakelijke aanvulling zijn van een stevig doorgedreven structureel armoedebeleid. Niet omgekeerd.' (Van Lancker, 2013, p. 20). Het lokale niveau staat echter dicht bij de noden van de burgers waardoor zij ook beschikken over belangrijke hefboomen om acties te ondernemen.

De Peuter en Bouckaert (2004) spreken over bestuurskracht als: "Een verhouding tussen capaciteit en opdracht. Bestuurskracht heeft dus te maken met (1) **financiële middelen**, om (2) een **gewenst beleidsuitkomst** te krijgen om een oplossing voor een beleidsprobleem te behalen, (3) door het mobiliseren en **samenbrengen van alle nodige maatschappelijke krachten**."

Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat bestuurskracht in toenemende mate gaat over de capaciteit om samen te werken, om partners te mobiliseren. Idealiter zou een gunstige bestuurskracht een omvang hebben van 50.000 inwoners. Ronse heeft op heden 26.000 inwoners.

Welke krachten werken in op deze capaciteit? Beleid op centraal niveau, veranderende taakstelling van de lokale besturen, de sociaaleconomische positie van een stad en externe maatschappelijke evoluties waar een lokaal bestuur helaas weinig vat op heeft. Voor veel aspecten van het armoedebeleid is nabijheid en toegankelijkheid van publieke diensten voor mensen in armoedesituaties net cruciaal: in het onderwijs, de zorg, de sociale huisvesting, de sociale economie,...We kunnen wachten op de hogere overheden of inzetten op een sterk flankerend beleid waarbij we de **signaalfunctie** naar hogere overheden en organisatie (vb. VDAB, scholen,...) opnemen om ook invloed uit te oefenen op het structureel beleid.

Bovendien is het bundelen van krachten door het inzetten op netwerkvormingen via de regio's een mogelijke opportuniteit alsook inzet op subsidies van hogere overheden.

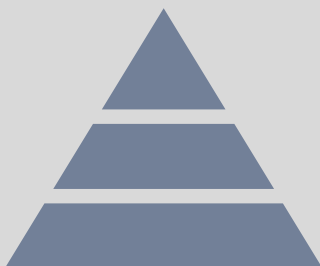
4.4. Een preventief, proactief en curatief beleid

Acties kunnen **preventief, proactief en curatief** inzetten op armoede.

Cox en collega's (2015) maken in hun onderzoek gebruik van onderstaande piramide. De brede basis van de piramide vormt het vertrekpunt en legt accent op 'voorkomen', op 'preventie'. Lokaal sociaal beleid moet voortdurend inzetten op het voorkomen dat mensen terecht komen in armoede. Wat gebeurt in de basis van de piramide is erg belangrijk en fundamenteel, maar is vaak niet toereikend om ervoor te zorgen dat mensen echt uit de (kans)armoede geraken.

Bijkomende interventies – de buik van de piramide - zijn nodig om te voorkomen dat een volgende generatie ook in de armoede terecht komt (proactief). Ook hier gaan we het vooral hebben over basisvoorzieningen, maar de focus gaat dan vooral naar: hoe ervoor zorgen dat mensen die in armoede leven voldoende beroep doen op deze voorzieningen, er voldoende winst uithalen...

De top van de piramide brengt de beleidsmaatregelen in beeld die zeer acute noden opvangen van mensen in armoede. Hier wordt zeer concreet ingespeeld op directe noden (vb. voedselbedeling, terugbetalen van leeftijdsmelk, ...), die voortvloeiën uit een leven in armoede.

3. Gevolgen van armoede opvangen
2. Voorkomen dat armoede zich herhaalt
1. Armoede voorkomen: kwaliteitsvolle basisvoorzieningen

4.5 Participatie van mensen in armoede

Participatie van mensen in armoede wordt steeds meer naar vorgeschoven als een essentieel onderdeel van een goed armoedebeleid. Het begrip kan echter op verschillende manier ingevuld worden.

Participatie als feitelijk proces duidt op het in beeld brengen van verschillende visie over eenzelfde probleemsituatie en is essentieel als voorwaarde tot het formuleren van beleidsdoelstellingen. Niet enkel en alleen als beleidsvoorbereiding maar ook in de beleidspraktijk: mensen in armoede laten ervaren welke beleidskaders gebruikt worden, waarom bepaalde afwegingen worden gemaakt,...(Bouverne-De Bie & Wildemeersch, 2002).

Het betekent niet dat we alle beslissingen moeten laten nemen door mensen in armoede maar wel dat we bij elke beslissing de reflex hebben om na te denken over welke probleemdefinitie we hanteren, de impact, welke effecten we willen bereiken,... Dit moet zoveel als mogelijk worden gedaan samen met en door de mensen op wie hun leven we ingrijpen. Essentieel is ook dat we erkennen dat één ieder die deel uit maakt van onze samenleving het recht heeft om deze mee vorm te geven. Ook zorgvermijders, non-participanten hebben betekenisvol gedrag door niet te participeren (Maesele 2013, Bouverne-De Bie et al., 2012).

5. Sleutelrol voor OCMW

Het OCMW heeft 2 essentiële opdrachten gekregen:

1. Elke persoon heeft **recht op maatschappelijke dienstverlening**. Deze heeft tot doel eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid (art 1. Wet 1976).

2. Naast de klassieke stelsels van de sociale zekerheid bestaat een laatste vangnet voor diegene die uit de boot vallen. De sociale bijstand voorziet in maatregelen voor personen die weinig of geen bestaansmiddelen hebben. Concreet bevat deze leefloon, inkomensgarantie voor ouderen en tegemoetkomingen voor personen met een handicap. Het OCMW heeft in elke gemeente de opdracht om **het recht op maatschappelijke integratie (RMI)** te waarborgen aan iedereen met onvoldoende middelen en die voldoen aan de voorwaarden. Dit kan toekend worden in de vorm van een leefloon of tewerkstelling. Hiermee is het OCMW een uitvoerder van een element van de sociale zekerheid.

De maatschappelijke dienstverlening en het recht op maatschappelijke integratie zijn de middelen die door de wetgever worden ingezet om ervoor te zorgen dat iedereen (opnieuw) een leven leidt dat aan de menselijke waardigheid beantwoordt.

« Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn heeft tot taak aan personen en gezinnen de dienstverlening te verzekeren waartoe de gemeenschap gehouden is. Het verzekert niet alleen lenigende of curatieve doch ook preventieve hulp. Deze dienstverlening kan van materiële, sociale, geneeskundige, sociaal-geneeskundige of psychologische aard zijn. » (art 57. Wet 1976). In vergelijking met de RMI wet, biedt deze wet veel beslissingsbevoegdheid aan het lokale OCMW. OCMW's beslissen autonoom over de aard en omvang van de hulp, de criteria, en de wijze waarop wordt onderzocht of een gezin in aanmerking komt.

In kader van zijn wettelijke opdracht om het recht op maatschappelijke dienstverlening te verzekeren heeft het OCMW dan ook een belangrijke **regie- en actorrol** op te nemen en zo het streven naar een menswaardig bestaan voor iedereen. Het OCMW heeft in de samenleving dan ook **een sleutelpositie** in het kader van de armoedebestrijding.

Een armoedebeleid is echter niet alleen een opdracht van het OCMW. Armoede is uitsluiting op alle levensdomeinen waardoor het armoedebeleid **stadsbreed** moet gedragen worden en **transversaal** moet meegenomen worden in alle afdelingen van het Lokaal Bestuur.

6. Grondrechten

Art. 23 van de Grondwet verankert de grondrechten die fundamenteel onderdeel uitmaken van het recht op een menswaardig bestaan:

*Ieder heeft **het recht een menswaardig leven** te leiden.*

Daartoe waarborgen de wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel, rekening houdend met de overeenkomstige plichten, de economische, sociale en culturele rechten, waarvan ze de voorwaarden voor de uitoefening bepalen.

Die rechten omvatten inzonderheid :

*1° het **recht op arbeid** en op de vrije keuze van beroepsarbeid in het raam van een algemeen werkgelegenheidsbeleid dat onder meer gericht is op het waarborgen van een zo hoog en stabiel mogelijk werkgelegenheidspeil, het recht op billijke arbeidsvoorwaarden en een billijke beloning, alsmede het recht op informatie, overleg en collectief onderhandelen;*

*2° het recht op **sociale zekerheid, bescherming van de gezondheid en sociale, geneeskundige en juridische bijstand**;*

*3° het recht op een **behoorlijke huisvesting**;*

*4° het recht op de bescherming van **een gezond leefmilieu**;*

*5° het recht op **culturele en maatschappelijke ontplooiing**;*

*6° het recht op **gezinsbijslagen***

7. Decreet Lokaal Sociaal Beleid

Lokale besturen hebben een wettelijke verplichting om sociale dienstverlening te voorzien. Dit staat verankerd in het decreet lokaal sociaal beleid van 2018 en gaat in op 4 deelaspecten:

1. *Lokaal sociaal beleid als **onderdeel van de meerjarenplanning** van het lokaal bestuur*

2. ***Regie** van de lokale sociale hulp- en dienstverlening*

3. *Het bevorderen van een **toegankelijke hulp- en dienstverlening en het aanpakken van onderbescherming**, waaronder het realiseren van de functies en werkingsprincipes van een samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal*

Het is de bedoeling om de toegankelijkheid van de hulp te verhogen door de krachten te bundelen, zodat iedereen, en in het bijzonder de meest kwetsbaren snel en binnen een aanvaardbare afstand, de weg vinden naar hulp. Een toegankelijk onthaal is bekend en bijgevolg snel herkenbaar, zichtbaar en proactief voor de burger.

a. ***Een Sociaal Huis** uitbouwen*

Een Sociaal Huis is minstens een herkenbaar lokaal aanspreekpunt voor lokale hulp- en dienstverlening, zowel voor burgers als voor externe aanbieders van sociale hulp- en dienstverlening

b. Het ***samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal*** opnemen. In elk geval hanteert het minstens de volgende werkingsprincipes:

1° neutraal, bekend, herkenbaar en zichtbaar zijn voor de burger;

2° generalistisch werken met specialisaties binnen handbereik;

3° outreachend handelen naar kwetsbare doelgroepen;

4° in continuïteit in de hulp- en dienstverlening voorzien;

5° participatief en krachtgericht werken in de hulp- en dienstverlening.

4. ***Vermaatschappelijking** van de lokale sociale hulp- en dienstverlening*

Vermaatschappelijking van de zorg verwijst naar het streven om kwetsbare doelgroepen een eigen zinvolle plek in de samenleving te laten innemen, hen daarbij waar nodig te ondersteunen en de zorg zoveel mogelijk geïntegreerd in de samenleving te laten verlopen. De keuze voor meer vermaatschappelijking is een keuze voor meer maatschappelijk engagement, vanuit een overtuiging dat kwetsbare mensen baat hebben bij verbondenheid en contact, voorbij en naast de relatie die er is met professionele zorgvertrekkers. Het doel van vermaatschappelijking is **'kwaliteit van leven' voor iedereen**.

8. Toegankelijkheid

Hubeau en Parmentier (1991) onderzochten de toegankelijkheid van de rechtshulp voor kansarme gezinnen en kwamen tot de conclusie dat er een mentale afstand bestaat tussen de wereld van de rechtshulpverlening en die van de kansarmen. Zij schetsten daarbij de criteria waaraan een meer consumentvriendelijke rechtshulp zou moeten beantwoorden, de zgn. vijf B's: **bereikbaarheid, beschikbaarheid, betaalbaarheid, bruikbaarheid en begrijpbaarheid**. Sels, Goubin, Meulemans & Sannen (2008) breiden ze bij het beoordelen van de toegankelijkheid van het lokaal sociaal beleid nog verder uit met twee nieuw B's: **bekendheid en betrouwbaarheid**. De zeven B's van toegankelijkheid zijn ondertussen gemeengoed geworden als kwaliteitscriteria om de toegankelijkheid van essentiële goederen en diensten te beoordelen. (Storms 2011, p. 20)

9. Sustainable Development Goals

In september 2015 heeft de Verenigde Naties (VN) de 2030 Agenda voor Duurzame Ontwikkeling 2030-ADO) aangenomen. Deze globale agenda bestaat uit 17 duurzame ontwikkelings-doelstellingen (in het Engels 'Sustainable Development Goals', SDG's).

De doelstellingen bouwen verder op de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling (in het Engels: Millennium Development Goals, MDG's), maar breiden deze doelstellingen ook verder uit. De SDG's zijn een universele oproep tot actie om armoede te beëindigen, de planeet te beschermen en te verzekeren dat elke persoon kan genieten van vrede en welvaart met een waardig leven, tegen 2030.

Deze doelstellingen gelden voor iedereen en in alle landen. 'Leaving no one behind' is dan ook de slagzin van de SDG's. De SDG's zijn onderling geïntegreerd, er kan niet één SDG bereikt worden zonder rekening te houden met de andere doelstellingen.

Deze SDG's zorgen voor een evenwicht tussen drie dimensies van duurzame ontwikkeling (De economische, sociale en ecologische dimensie) en vormen een geïntegreerd, ondeelbaar en universeel actieplan voor vrede, mensen, planeet, welvaart en partnerschap (Vlaamse Regering, 2019). Het doel van het gebruik van deze SDG domeinen is om strategisch na te denken over de problemen die we hebben in onze maatschappij en hoe we deze op lange termijn kunnen aanpakken.

*Met dit plan zet Lokaal Bestuur Ronse in op het verhogen van kansen van alle Ronsenaren door het wegwerken van ongelijkheid aan de hand van concrete acties op vlak van **armoede, wegwerken honger, inzetten op een goede gezondheid, duurzame tewerkstelling, kwalitatief onderwijs, betaalbare energie, inclusiviteit én regionale samenwerking met onze omliggende steden.***

10. Gevolgen van COVID-19

De crisis van Covid-19, ontstaan tijdens de opmaak van dit armoedebeleidsplan, zal ook negatieve gevolgen hebben voor de kwetsbaarheidscijfers van ons land en dus ook lokaal. We baseren ons hierbij op het onderzoek van COVIVAT. COVIVAT is een samenwerking tussen drie onderzoeksgroepen van de Katholieke Universiteit Leuven en de Universiteit Antwerpen.

- Dit onderzoek toont aan dat volgende sectoren het zwaarste getroffen zijn: horeca, kunst, amusement en recreatie, non food detailhandel.
- Het socio-economische profiel van de werknemers in deze sectoren is: **jongeren, kortgeschoolden, alleenstaanden (met of zonder kinderen), huurders, deeltijdse contracten en zelfstandigen**. Hier werken dan ook relatief meer personen met een kwetsbaar profiel.
- De lonen in deze zwaarst getroffen sectoren liggen ook lager dan andere sectoren. Waardoor het armoederisico en de financiële kwetsbaarheid het hoogste liggen in deze sectoren.
- Onderzoek toont ook aan dat de maatregelen die de overheid nam om het opgelopen inkomensverlies te milderen, bv. de uitkeringen 'tijdelijke werkloosheid', doeltreffend waren in het voorkomen van armoede, behalve voor de **gezinnen waar meerdere mensen en/of kinderen** afhankelijk zijn van dat ene inkomen. Dit gecombineerd met **huren** van een woning, maakt deze gezinnen het meest kwetsbaar.
- Het planbureau geeft ook aan dat de werkloosheid eind 2021 alleen maar zal toenemen, in combinatie met een werkgelegenheid die zal dalen. COVIVAT raadt aan om in te zetten op **herscholing en opleidingen**.
- In het onderzoek worden ook **zelfstandigen** met en zonder personeel vergeleken. Het zijn voornamelijk de laatste doelgroep, namelijk de eenmanszaken die minder goed kunnen rondkomen. Zij zullen dan ook de minste buffers hebben om rond te komen.
- In het bijzonder willen we ook naar de **digitalisering** verwijzen, die vele malen versneld is geworden door de COVID-19-omstandigheden (cfr. telewerk, digitaal onderwijs, digitale dienst- en hulpverlening, digitale informatie...) en een enorme uitdaging zal vormen in het kader van de digitale kloof, zeker in de schoolcontext.
- De verwachting is dat de grootste golf van **geestelijke gezondheidsproblemen** door Covid-19 nog moet komen. Zo zal ook de aankomende werkloosheid een grote impact hebben op het geestelijke welzijn.

Conclusie theoretisch luik:

Armoede is een complexe dynamiek tussen individu en samenleving dat gepaard gaat met:

- gebrek aan middelen
- meervoudige sociale uitsluiting
- een socialisatie in een cumulatie van uitsluitingen

Deze complexiteit vraagt bijgevolg **een geïntegreerd beleid op verschillende levensdomeinen en grondrechten**. Waarbij kinderarmoede wordt gezien als afgeleide van gezinsarmoede en specifieke aandacht vraagt aangezien kinderen door hun 'kind zijn' en de sociale positie van hun gezin bijzonder kwetsbaar zijn op korte en lange termijn.

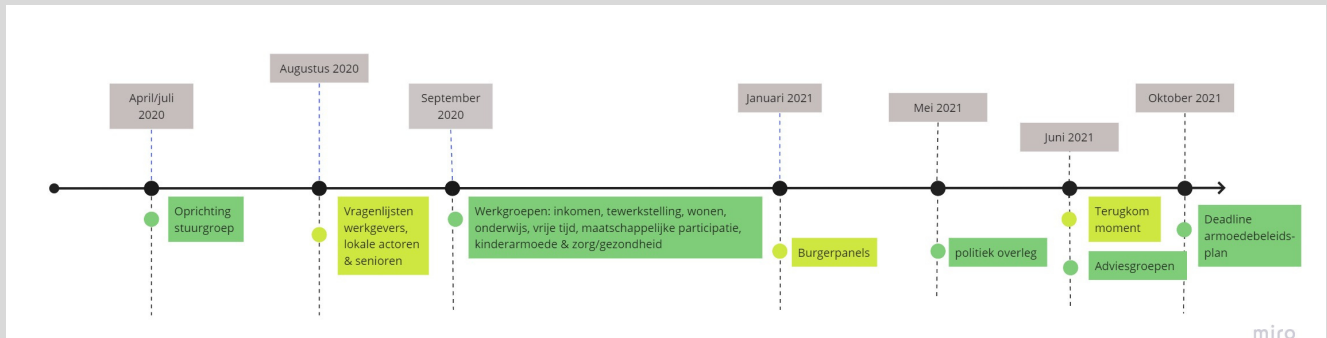
Bouwstenen voor het plan:

1. **Sterk sociaal werk en tegelijkertijd aanpak van structuren en processen**
2. **Inzet op verschillende levensdomeinen en grondrechten met een streven naar een duurzame insluiting van mensen in armoede met toegankelijkheid (7B's) als motor van verandering.**
3. **Specifieke aandacht voor kinderarmoede als onderdeel van gezinsarmoede**
4. **Sterk flankerend en stadsbreed beleid met signaalfunctie naar hogere overheden**
5. **Participatie als feitelijk proces**
6. **Hogere inzet op preventief en proactief beleid**
7. **Duurzame acties: 'proportioneel universalisme'**
8. **Uitbouw regierol Lokaal bestuur in kader van welzijn/armoede**
9. **Sterk netwerk tegen armoede**
10. **Dynamisch plan: wordt regelmatig geëvalueerd en gemonitord**

Hoe is het plan tot stand gekomen?

Een Lokaal armoedebeleidsplan vraagt een lokale aanpak op maat van de stad zelf. Ronse heeft een netwerk van veel organisaties, diensten en projecten. Er was dus nood aan een holistische en integrale kijk naar de lokale problematiek waardoor een participatietraject met werkgroepen en bevragingen werden opgezet.

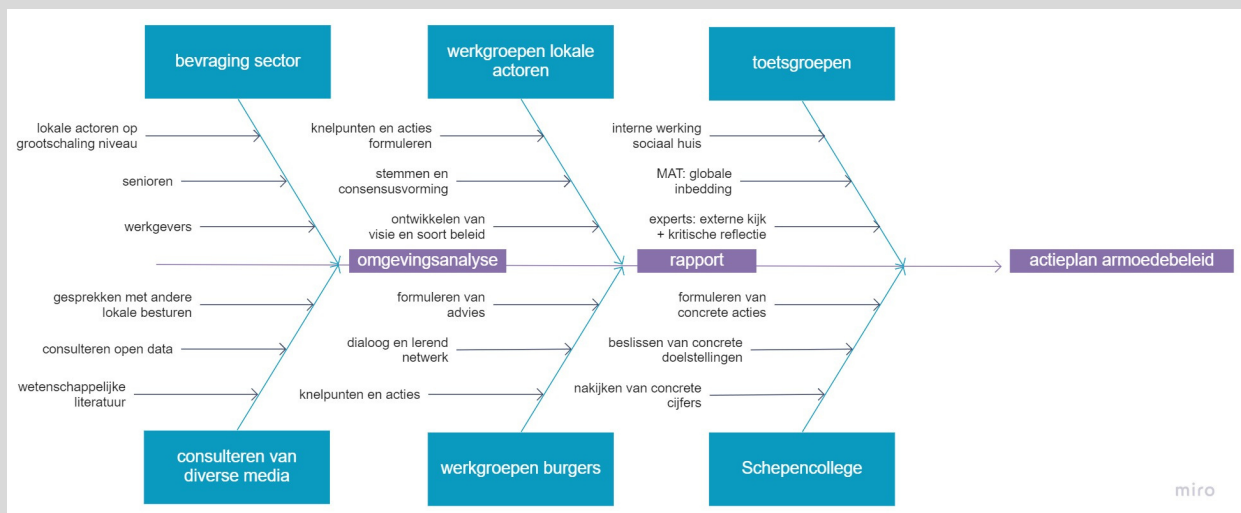

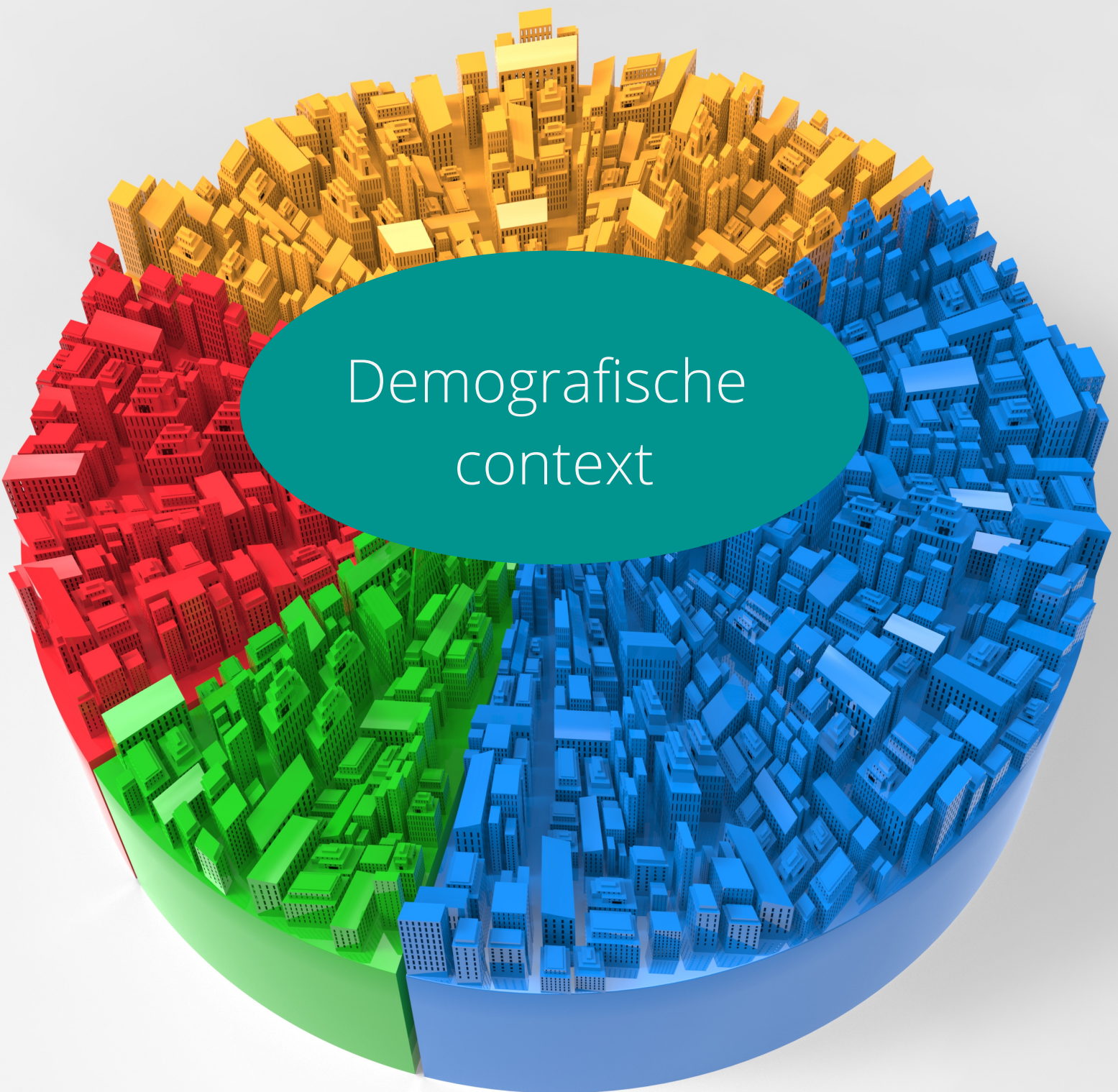
In de 1ste fase hebben we vooral informatie gezocht over de problematiek op Federaal en Vlaams niveau om dan te komen tot inzicht over de situatie en de cijfers op lokaal niveau. Aan de hand van deze info werd per thema een **omgevingsanalyse** opgemaakt. We hebben ook surveys afgenomen bij lokale partners, zelfstandigen en senioren.

In de 2de fase werden verschillende werkgroepen per thema samengebracht om in dialoog te treden i.f.v. het verzamelen van kwalitatieve data en werden ervaringen verzameld om dieper in te gaan op de knelpunten en prioriteiten. Ook universiteiten, hoge scholen, andere lokale besturen, Provincie Oost-Vlaanderen, experts,... hebben ons geholpen om inzicht te krijgen in de problematiek en en mogelijke hefbomen om armoede lokaal aan te pakken.

Personen in armoede en jongeren hebben ook een participatieve rol gekregen in de opmaak van het plan door deel te nemen aan de verschillende werkgroepen/toetsgroepen én vertegenwoordiging via De Vrolijke Kring vzw, vzw Lejo en Samenlevingsopbouw Oost Vlaanderen vzw.

Na de werkgroepen werd in overleg gegaan met alle afdelingen van het Lokaal Bestuur die betrokken zijn bij de verschillende thema's: het Sociaal Huis, dienst wonen en omgeving, dienst vrije tijd en jeugd en dienst communicatie. Om uit te zoeken in welke mate er draagvlak is én een mogelijkheid bestaat om de acties te gaan realiseren alvorens onze bevindingen voor te leggen aan het politieke niveau. Hierdoor zijn we gekomen tot meer dan 100 acties, die we hebben voorgelegd aan het college van burgemeester en schepenen om de hefbomen te bepalen en financiële haalbaarheid in te schatten om in de volgende fase te komen tot een **actieplan armoedebeleid**.

Demografische context

In een notendop voor u de belangrijkste cijfers, feiten en evoluties rond demografie in Ronse.

Situatie 1 januari 2020 (1):

26.456 inwoners (**12.918** mannen, **13.456** vrouwen)

35 km² oppervlakte

759,9 inwoners/km²

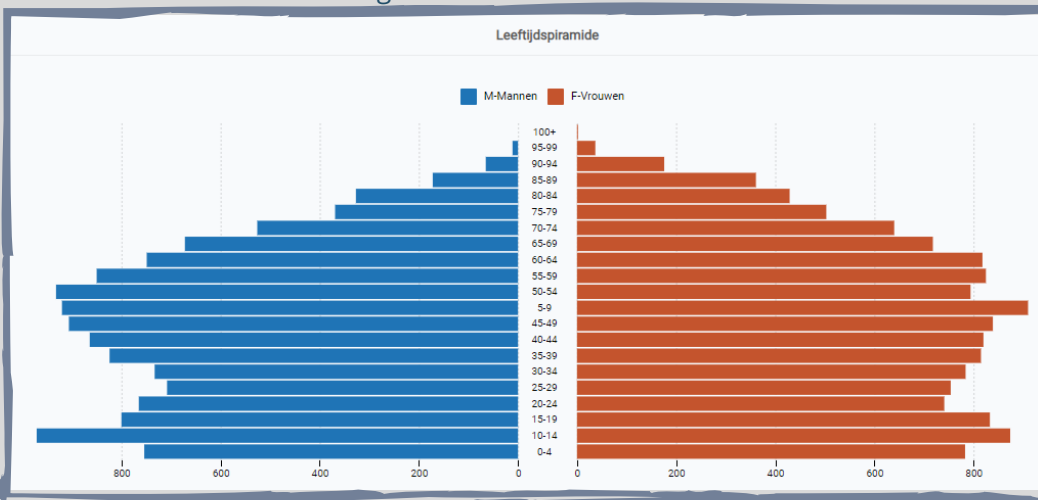
bevolkingsgroep is vermeerderd met **4,88%** van 2010-2020

Groei bevolking over 10 jaar: **+4,9% (1)**

Samenstelling populatie per leeftijdscategorie en per gender (absolute aantallen)(1):

Hieruit kunnen we vaststellen dat Ronse een zeer jonge bevolking heeft op basis van de brede voet in onderstaande figuur.

6.229 burgers zijn **-18 jaar (23,5%)**.

Het gemiddelde op Vlaams niveau is **19,4%** (1).

Soorten huishoudens, in 2020 (1):

	2010		2020	
	Aantal	%	Aantal	%
Totaal	10.412	100,0%	10.868	100,0%
Alleenwonende	3.409	32,7%	3.687	33,9%
Gehuwd paar zonder kind	2.193	21,1%	2.100	19,3%
Gehuwd paar met kind	2.527	24,3%	2.397	22,1%
Ongehuwd paar zonder kind	496	4,8%	600	5,5%
Ongehuwd paar met kind	637	6,1%	782	7,2%
Alleenstaande ouder	972	9,3%	1.110	10,2%
Ander type huishouden	178	1,7%	192	1,8%

Alleenstaande ouders: **1.110** met **1.227** kinderen (19,7%) (2)
=> dit is 10,2%, het 2de hoogste cijfer in Oost-Vlaanderen.

Alleenstaanden: **3.687**, waarvan **693** ouderen (2)
=> 48,2% van de 65-plussers woont alleen, het 2de hoogste cijfer in Oost-Vlaanderen.

Huishoudens naar omvang, in 2020 (1):

	2010		2020	
	Aantal	%	Aantal	%
<i>Gemiddelde omvang</i>	<i>2,39</i>		<i>2,41</i>	
Totaal	10.412	100,0%	10.868	100,0%
1 persoon	3.411	32,8%	3.692	34,0%
2 personen	3.275	31,5%	3.361	30,9%
3 personen	1.540	14,8%	1.463	13,5%
4 personen	1.240	11,9%	1.237	11,4%
5 personen	560	5,4%	608	5,6%
6 of meer personen	386	3,7%	507	4,7%

Bronnen:

- (1) Statistiek.Vlaanderen
- (2) Dienst inburgering

Bevolkingsstructuur op wijkniveau

Sommige wijken hebben een concentratie van wooneenheden met een grotere kwetsbaarheid waardoor ook regelmatig de cijfers op wijkniveau zullen besproken worden. De provincie Oost-Vlaanderen deed reeds een onderzoek in deze wijken. In 2019 voor Stookt, Marijve, Ninovestraat, Prinskouter en in 2018 de Scheldekoeter. Hieronder treft u de cijfers van deze wijken.

Evolutie van bevolkingsaantal in absolute cijfers tussen 2009 en 2019(1):

Stookt: **667** inwoners, **(-4,03%)**

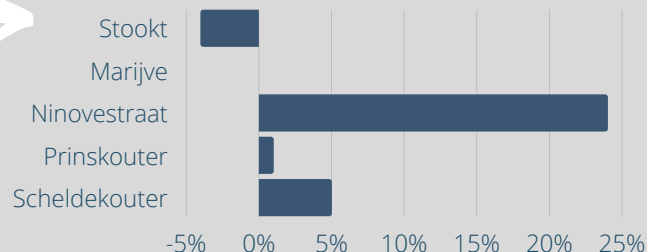
Marijve: **1.388** inwoners, **(-0,43%)**

Ninovestraat: **1.298** inwoners, **(+24,09%)**

Prinskouter: **2.809** inwoners, **(+1,74%)**

Scheldekoeter: **816** inwoners, **(+4,62%)**

We zien een grote stijging van inwoners in de Ninovestraat

Samenstelling gezinnen in absolute cijfers 2019 (Scheldekoeter 2018)(1):

In 2018 had Ronse 1.137 alleenstaande ouders en 3.620 alleenwonenden. Ronse heeft een hoog aantal alleenstaanden en alleenstaande ouders. In deze wijken is het aandeel nog hoger.

	Alleenwonend		Gehuwd zonder kind		Gehuwd met kind(eren)		samenwonend zonder kind		samenwonend met kind(eren)		Alleenstaande ouder		Ander type huishouden		Totaal
	Aantal	(%)	Aantal	(%)	Aantal	(%)	Aantal	(%)	Aantal	(%)	Aantal	(%)	Aantal	(%)	
Wijk Cité Stookt	113	(39,1)	42	(14,5)	54	(18,7)	17	(5,9)	19	(6,6)	38	(13,1)	6	(2,1)	289
Wijk Marijve	194	(35,2)	82	(14,9)	136	(24,7)	25	(4,5)	24	(4,4)	77	(14,0)	13	(2,4)	551
Wijk Ninovestraat	221	(41,3)	91	(17,0)	85	(15,9)	25	(4,7)	28	(5,2)	63	(11,8)	22	(4,1)	535
Wijk Prinskouter	345	(32,2)	177	(16,5)	279	(26,1)	56	(5,2)	63	(5,9)	126	(11,8)	24	(2,2)	1.070
Wijk Scheldekoeter	131	(38,2)	50	(14,6)	81	(23,6)	18	(5,2)	6	(1,7)	53	(15,5)	4	(1,2)	343
Ronse totaal	3.620	(33,4)	2.117	(19,5)	2.425	(22,4)	544	(5,0)	767	(7,1)	1.137	(10,5)	232	(2,1)	10.842

Evolutie per levensgroep in absolute cijfers 2019 Scheldekoeter 2018)(1):

We zien dat de Prinskouter een hoger dan gemiddeld aantal jongeren heeft (28,8%) en dat de Ninovestraat een hoger dan gemiddeld aantal ouderen (32,1%) heeft.

	0-17 jaar		18-59 jaar		60plus		Totaal
	Aantal	(%)	Aantal	(%)	Aantal	(%)	
Wijk Cité Stookt	171	(28,8)	363	(28,8)	133	(28,8)	667
Wijk Marijve	348	(28,8)	738	(28,8)	302	(28,8)	1.388
Wijk Ninovestraat	255	(28,8)	626	(28,8)	417	(28,8)	1.298
Wijk Prinskouter	809	(28,8)	1.460	(28,8)	540	(28,8)	2.809
Wijk Scheldekoeter	235	(28,8)	385	(28,8)	196	(28,8)	816
Ronse totaal	6.245	(28,8)	13.723	(28,8)	6.519	(28,8)	26.487

(Kans-)armoede indicatoren

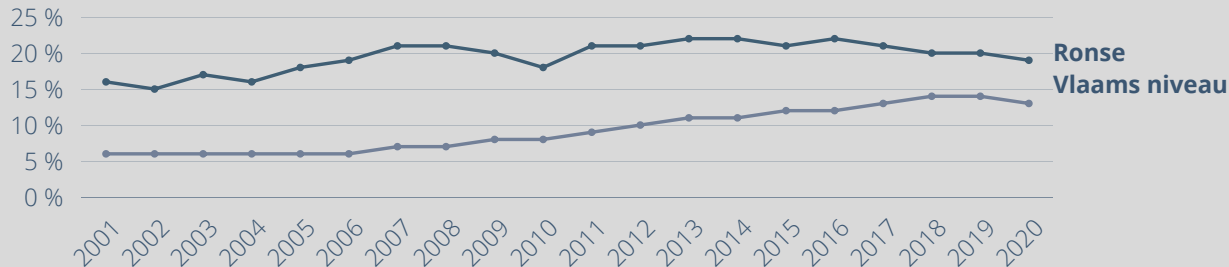
1. Kansarmoede-index (bron: kind en gezin)

"Een gezin met kinderen tussen 0-3 jaar wordt door Kind en Gezin als kansarm beschouwd als het op minstens 3 van volgende criteria zwak scoort: beschikbaar maandinkomen, opleiding ouders, arbeidssituatie ouders, laag stimulatie-niveau, huisvesting en gezondheid." Deze stond voor Ronse in 2020 op 19,6%, dit is 6% hoger dan het Vlaamse gemiddelde:

Evolutie van kansarmoede-index (evolutie over 18 jaar beleid)

Ronse schommelt al 20 jaar tussen 15% en 20% op de kansarmoede-index.

We zien echter ook een stijgende evolutie op Vlaams niveau van 5% naar 13,65%.

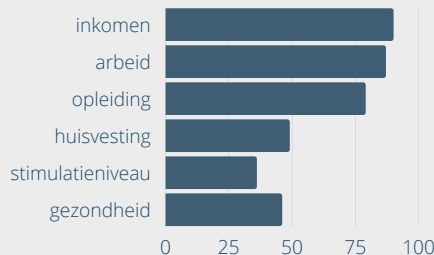

2. Kinderarmoede criteria (bron: kind en gezin)

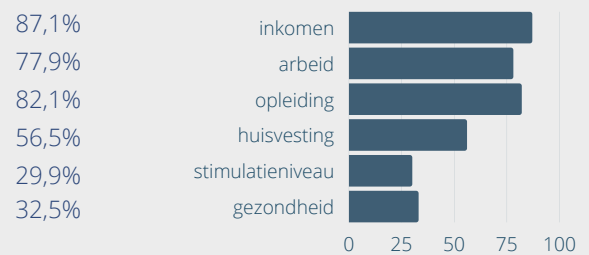
In 2020 waren er 1.195 kinderen tussen 0 en 3 jaar die woonden in Ronse. Er leven dus naar schatting 234 kinderen (19,6% van alle 0 tot 3 jarigen) uit Ronse in armoede. Kind en gezin scoort deze gezinnen ook op extra criteria (levensdomeinen) via huisbezoeken. Hieronder treft u aan de linker kant, het aantal kinderen tussen 0 en 3 jaar die voldoen aan deze criteria in Ronse. Aan de rechterkant ziet u de gemiddelde situatie van kansarme kinderen in Vlaanderen.

Ronse

89,7% = 210 kinderen
87,9% = 206 kinderen
 79,4% = 186 kinderen
49,7% = 116 kinderen
 36,4% = 85 kinderen
46,1% = 108 kinderen

Vlaams niveau

Duiding criteria **inkomen**: onregelmatig inkomen/inkomen onder bedrag leefloon, leeft van een werkloosheidsuitkering en/of leefloon. **Opleiding**: minstens één ouder heeft geen diploma secundair onderwijs. **Tewerkstelling**: de ouders hebben geen (structurele) job. **Laag stimulatie-niveau**: Een inschatting van het stimulatie-niveau in het gezin gebeurt op basis van observatie en bespreking met de ouders. **Woningssituatie**: onaanpaste gezinssituaties zoals verkrotting, dakloosheid, te kleine woning, onvoldoende nutsvoorzieningen. **Gezondheid**: een ouder heeft een slechte gezondheid of beperkte kennis inzake gezondheid.

3. Oki-cijfer (bron: gemeentefoto onderwijs Ronse, provincie Oost-Vlaanderen)

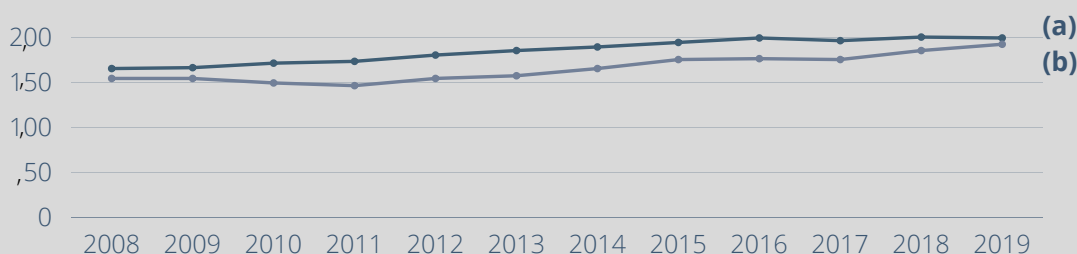
"De OKI (Onderwijskansenindicator) wordt berekend als het aantal van de 4 leerlingenkenmerken (Thuistaal niet-Nederlands, Laag opleidingsniveau van de moeder, Ontvangen van een schooltoelage, Wonend in een buurt met hoge mate van schoolse vertraging) waaraan de leerlingen voldoen ("aantikken"), gesommeerd voor alle leerlingen en vervolgens gedeeld door het totaal aantal leerlingen. De OKI is bijgevolg een cijfer tussen 0 en 4." (Bron: Vlaanderen.be)

Evolutie van het OKI-cijfer (evolutie over 10 jaar : 2008-2019)

Ronse stijgt al jaren op vlak van het OKI-cijfer.

- van 1,65 naar **1,99** op niveau lager onderwijs (a) (Vlaanderen: 0,84)

- van 1,54 naar **1,92** op niveau secundair onderwijs (b) (Vlaanderen: 0,89)

Een internationale bevolking

Omdat toch een groot deel van onze populatie een niet-Belgische herkomst heeft (tot de 2de graad van herkomst een andere origine) én dat zij een verhoogd risico hebben op het leven in kansarmoede, bekijken we deze groep nog eens in detail.

Situatie 1 januari 2020 in absolute cijfers (3):

We stellen vast dat er op 20 jaar een grote stijging is in de bevolkingsgroei voor mensen met een niet-Belgische afkomst).

	2000	2020	Evolutie
Belgische herkomst	20.582	17.455	-15,20%
Niet-Belgische herkomst	3.333	9.001	170,10%
Totaal aantal inwoners	23.915	26.456	10,60%

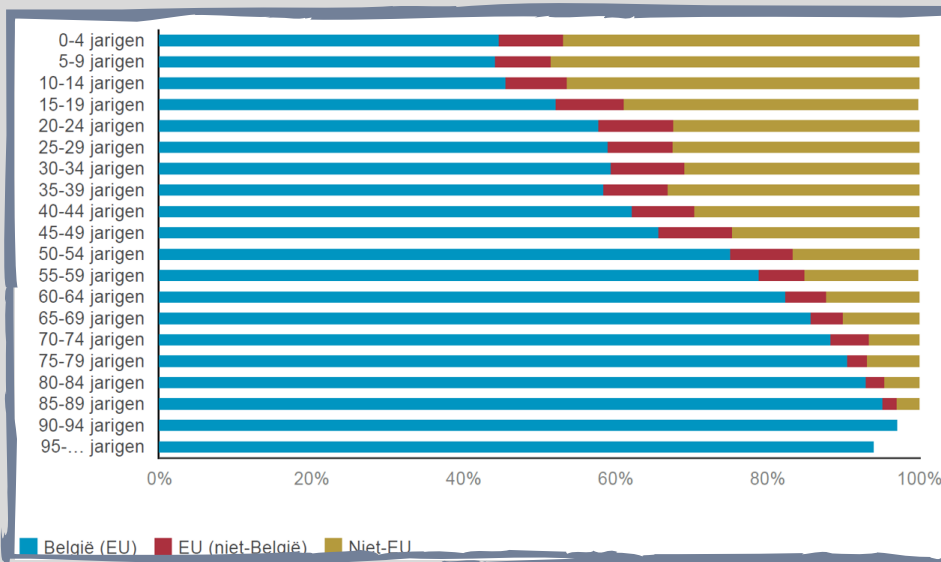
Tabel 2: evolutie naar herkomst, Ronse | Rijksregister, 2020

Ronse telt **9.001** inwoners met een niet-Belgische herkomst (34%), 26,7% heeft een niet-Europese herkomst (geboren buiten Europa)(3).

Samenstelling populatie per leeftijdscategorie (3):

We zien dat naarmate de populatie jonger is, er een grotere mix ontstaat tussen mensen van Belgische en niet-Belgische afkomst. De helft van de jongeren onder de 18 jaar heeft een Niet-Belgische afkomst.

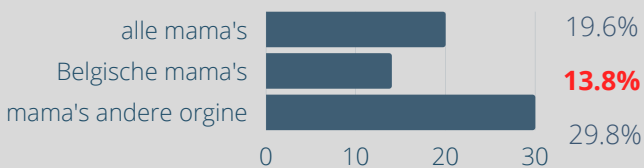
Groei migratie over 10 jaar van Magreb herkomst: **+52%** (Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritanië en Libië behoren tot de Maghreb, de totale bevolkingsgroep voor Ronse in 2019 was **5.003** (2).

Ronse kent **96** verschillende nationaliteiten (1).

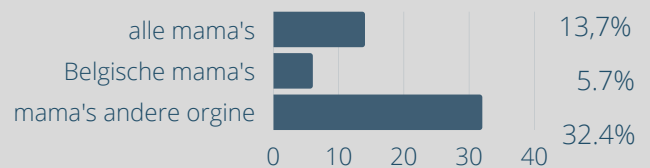
Kinderen die geboren worden in een gezin met een andere origine lopen een hoger risico op kansarmoede (4):

In 2020 had "een kind met een mama van andere origine", 29,8% kans om in Vlaanderen in armoede op te groeien. In Ronse stellen we vast dat de Belgische mama's (**13,8%**) het veel moeilijker hebben in Ronse t.o.v. het Vlaamse gemiddelde (5,7%). De kloof tussen de 2 groepen mama's is dus veel kleiner (dit heet de herkomstkloof):

Ronse

Vlaams niveau

Bronnen:

- (1) Statbel
- (2) Provincie in cijfers
- (3) Dienst inburgering
- (4) Kind en gezin
- (5) Arvstatat.be

Samenvatting

De Stad Ronse wordt gekenmerkt door **een vrij jonge bevolking met een hoog aantal kenmerken die een verhoogd risico op armoede geven** waaronder een grote groep alleenstaanden en alleenstaande gezinnen en een hoge populatie van gezinnen met een niet-Belgische afkomst. 50% van de kinderen en jongeren tot de leeftijd van 18 jaar zijn van een niet-Belgische afkomst en hebben een andere thuistaal. Onderzoek toont aan dat deze groep een hoge kansarmoede-index en OKI-cijfer heeft. Bepaalde wijken in Ronse hebben bovendien een concentratie van wooneenheden met een grotere kwetsbaarheid waaronder Scheldekouter, Prinskouter, Stookt, Ninovestraat en Marijve.

Sociale convenanten

Lokaal Bestuur Ronse zet naast de werking van het Sociaal Huis al jaren in op armoedebestrijding. Hieronder een overzicht van alle huidige sociale convenanten (Dit is een akkoord tussen het Lokaal Bestuur en een andere organisatie om een bepaalde hulpverlening aan te bieden in functie van het bereiken van de doelstellingen van de Stad).

Wat?	Wie?	Duurtijd	Budget
Dringende opvang 6 plaatsen 80% bezetting Max. 4 maanden Wettelijke doelgroepen	KDV Glorieux	2020-2022	14.850 2020 15.073 2021 15.525 2022
Impulscontrole Drug- en alcohol	CGG Zuid Oost Vlaanderen	2019-2025	4.104,87 euro
Drugs- en alcoholpreventie	CGG Zuid Oost Vlaanderen	2019-2025	25.847,50 euro
Tewerkstelling Kansengroepen 20 doelgroepmedewerkers Samenwerking Kopa vzw Sociaal restaurant Sociale kruidenier	Grijskoort - Begeleid Werk vzw	2020-2022	104.545 2020 106.137 2021 107.729 2022
Informeel zorgnetwerk Proactief werken aan onderbescherming • De Wegwijzers • De Kompanie (klussen)	De Vrolijke Kring	2020-2021	10.000 euro
Materiële hulp (kledij) Samenwerking sociale kruidenier	Auxilior	2020-2022	1.000 euro/jaar
Buurtopbouwwerk Botaniek Projecten in aandachtsbuurten Inzet brugfiguren	Samenlevingsopbouw	2020 2021 2022	275.000 personeel 25.000 werking
Onderwijsopbouwwerk Ondersteunen thuiscontext Stimuleren ouderbetrokkenheid Adviseren schoolteams Brug bouwen naar zorg Stimulerend vrijetijdsaanbod	Samenlevingsopbouw	2020 2021 2022	250.000 personeel 20.000 werking
Preventieve uithuiszetting 65 meldingen per jaar	CAW	2020-2022	32.371,50 (indexeerbaar)
Juridisch advies private en sociale huurders 10 doorverwijsbrieven gratis Zitdag in Sociaal huis	Huurdersbond	2020-2022	3.000 euro/jaar
Nederlands op de werkvloer 1,5 medewerkers	Kopa	2020-2022	87.818 2020 89.135 2021 90.472 2022
ESF project 'OP STAP NAAR WERK'	Grijskoort - Begeleid Werk vzw	2021 - 2022	28.350,94 €/jaar
TOTAAL:			885.019,81 euro / jaar (referentiejaar 2021)

Subsidies zonder convenant aangaande armoedebestrijding:

- **Taal oefenkansen voor volwassenen (Babelonië):** 9.500 euro/jaar aan VormingPlus
- **Sociale Kruidenier Kaboes:** 10.000 euro/jaar als koopkrachtondersteuning (verschil tussen aankoop prijs en prijs dat aangeboden wordt in de winkel) aan Grijskoort - Begeleid werk vzw.

Sociale convenanten

(1) Financiële en materiële hulp

1.1. Auxilior (1000 euro / jaar)

Opdracht:

Een aantal gezinnen in Ronse leeft nog steeds in extreme armoede en heeft nood aan materiële hulp om te overleven. Het gaat om een tijdelijke vorm van hulpverlening in afwachting van een meer structurele oplossing. Auxilior vzw staat in voor een kledingbedeling. Auxilior vzw staat in voor de praktische uitvoering van de bedeling (vrijwilligers, gebouw, inzet medewerker via een tijdelijke tewerkstelling,...). Auxilior vzw versterkt ook het sociaal netwerk van kansarmen door in zijn gebouwen ontmoeting mogelijk te maken.

Doelgroep:

Het Sociaal Huis Ronse bepaalt de criteria om van deze dienstverlening te kunnen gebruik maken (inkomen, gezinssamenstelling, schuldenlast, gezondheidstoestand, ...). Auxilior vzw verwijst de kandidaten voor de bedeling steeds door naar het Sociaal Huis Ronse.

1.2. De Kompanie – De Vrolijke Kring (10.000 euro / jaar)

Opdracht:

Het oprichten van een informeel zorgnetwerk om proactief te werken aan de onderbescherming.

'De Kompanie' is een zorgnetwerk om mensen te helpen bij verhuis, opkuis en kleine onderhouds- of herstellingswerken aan hun woning. De vrijwilliger heeft als opdracht:

- 1) Hulp bieden bij opkuis en /of verhuis
- 2) Het uitvoeren van kleine onderhouds- en herstellingswerken zoals: het vervangen van lampen, herstellen lekkende kranen, verven, ophangen gordijnen, ...
- 3) Als vertrouwenspersoon ondersteuning bieden aan mensen die het fysiek of financieel niet aankunnen hun woning te onderhouden. Ze leren hen met kleine tips het zelf in handen te nemen.
- 4) Signalen m.b.t. huisvesting detecteren en doorgeven: kleine of grote gebreken aan woningen die de kwaliteit van het wonen bedreigen,
- 5) Signaleren van andere praktische drempels m.b.t. huisvesting waar mensen met beperkte financiële middelen mee geconfronteerd worden, ...

De doelgroep:

'De Kompanie' richt zich tot gezinnen die omwille van hun beperkte financiële draagkracht of hun fysieke of mentale beperking niet in staat zijn om beroep te doen op een reguliere klusjes- of renovatiedienst of niet in staat zijn om zelf de klussen uit te voeren.

Sociale convenanten(2):

(2) Huisvesting

2.1. Preventie van uithuiszetting - CAW (32.371,50 euro / jaar, indexeerbaar)

Opdracht:

De begeleiding door het CAW is gericht op het voorkomen van uithuiszetting en omvat minimaal volgende kenmerken :

- De begeleiding is kortdurend, actief en outreachend;
- De begeleiding gebeurt proactief (de uithuiszetting kan nog voorkomen worden);
- De begeleiding is aanklampend;
- Huisbezoeken maken deel uit van de begeleiding;
- De begeleiding is onder meer gericht op het ondersteunen en aanleren/trainen van de woonvaardigheden;
- Waar nodig wordt bemiddeling aangeboden en wordt samengewerkt met of verwezen naar andere hulp- of dienstverlening;
- De begeleiding gebeurt met respect voor de reeds bestaande afspraken met andere diensten die op de situatie van de huurder betrokken zijn en/of waarmee de huurder reeds samenwerkingsafspraken heeft;
- Eens de dreigende uithuiszetting is afgewend, wordt de proactieve woonbegeleiding afgerond;
- Het begeleidingsaanbod van het CAW is kosteloos voor de huurder.

Doelgroep:

Het voorkomen van uithuiszettingen op de private huurmarkt door middel van preventieve woonbegeleiding. Deze preventieve manier van werken kadert binnen een ruimere strategie ter voorkoming en bestrijding van dak- en thuisloosheid.

2.2. Huurdersbond (3.000 euro/jaar)

Opdracht:

De Huurdersbond Oost-Vlaanderen vzw geeft juridisch advies aan private en sociale huurders. Via dit advies ondersteunt ze de huurders in het realiseren van rechten en plichten voor wat betreft huurwetgeving en aanverwante wetgeving zoals Vlaamse wooncode, woninghuurwet,... Daarnaast stelt de huurdersbond ook modelbrieven ter beschikking, worden brieven opgemaakt in naam van de huurder,...

Huurdersbond Oost-Vlaanderen vzw hanteert het huurdersbondmodel:

- Enkel advies aan huurders
- Verplicht lidmaatschap
- Registratieformulieren van de Huurdersbond
- Mogelijkheid tot lidmaatschap via het doorverwijssysteem van het collectief abonnement. Het Sociaal Huis Ronse (stad Ronse en OCMW Ronse) is via het collectief abonnement lid van de Huurdersbond Oost-Vlaanderen vzw. Het Sociaal Huis Ronse krijgt 10 doorverwijsbrieven waarmee zij kansarme huurders of mensen met tijdelijke financiële problemen uit Ronse gratis kunnen doorverwijzen. Deze krijgen een jaar lang gratis huuradvies.

De Huurdersbond Oost-Vlaanderen vzw staat in voor de opvolging en de kwaliteit van het verstrekte advies.

Doelgroep:

Private en sociale huurders met domicilie in Ronse. Het Sociaal Huis Ronse bepaalt de criteria om van de dienstverlening van de huurdersbond te kunnen genieten via het collectief abonnement.

Sociale convenanten(3):

(3) Tewerkstelling

3.1. Dringende opvang - Kinderdagverblijf Glorieux (14.850 euro / jaar, geïndexeerd)

Het Kinderverblijf Glorieux reserveert 6 kindplaatsen voor dringende kinderopvang (minimaal 18 kinderen op jaarbasis). Deze kinderopvang wordt ingericht voor inwoners uit Ronse. Er is bijzondere aandacht voor de instroom van gezinnen uit kansengroepen en / of gezinnen met beperkte opvoedingsvaardigheden. Dit blijkt uit de voorgelegde inhoudelijke rapportage.

De ouderbijdragen voor de dringende kinderopvang zijn gerelateerd aan het inkomen.

Beleidsdoelstellingen:

- Een voldoende, gedifferentieerd, vlot toegankelijk en kwalitatief aanbod op het vlak van kinderopvang.
- De tewerkstelling van doelgroepmedewerkers in het kader van duaal leren

Doelgroep:

Opvang van kinderen van 0 tot 3 jaar voor gezinnen die kinderopvang nodig hebben omwille van één van volgende redenen:

- Ouder werkt niet en start met een opleiding (opleiding VDAB, inburgeringscursus, taallessen,...)
- Ouder vindt plots werk
- Ouder moet solliciteren
- Acute crisissituatie in het gezin
- Gezin heeft behoefte aan korte draaglastvermindering
- Wegvallen van huidige opvang
- Voor het kind is, om sociale en/of pedagogische motieven, gedurende de dag opvang en begeleiding buiten het eigen gezin wenselijk
- Ziekte en/of plotse hospitalisatie van alleenstaande ouder / opvoeder

3.2. Nederlands op de werkvloer - KOPA (87.818 euro / jaar, geïndexeerd)

Opdracht:

De begeleiding op de werkvloer bestaat enerzijds uit het vaststellen, bespreken en bijsturen van tekortkomingen op de werkvloer en anderzijds uit het aanbieden van NT2 op maat. De bedoeling van deze begeleiding is het verbeteren van de interne communicatie en het opdrijven van het algemeen taalvaardigheidsniveau van het Nederlands in functie van de job. De werknemers worden zoveel als mogelijk zelfredzaam en leren hulp vragen bij problemen of onduidelijkheden. Dit wordt bereikt door:

- Maximale integratie van werken en Nederlands leren: de ondersteuning van de werknemer door de begeleider gebeurt op de werkvloer
- Afstemming van de ondersteuning op concrete taken die de werknemer dagelijks in zijn job uitvoert
- Betrekken van de omgeving - collega's, chef, directie, klanten/patiënten, ... - bij de ondersteuning van de werknemer

Het Nederlands op de werkvloer bestaat uit formeel en informeel Nederlands, het gebruik van de correcte vakterminologie en een effectief Nederlands.

Doelgroep:

ARTIKEL60-medewerkers en doelgroepmedewerkers.

Sociale convenanten(4):

(3) Tewerkstelling

3.3. Opleiding en tewerkstelling van doelgroepmedewerkers (Grijkoort - Begeleid werk vzw) (104.545 euro/ jaar, geïndexeerd)

Opdracht:

1. Opleiding en Werk

Grijkoort-Begeleid werk vzw staat in voor de tewerkstelling van minstens 20 doelgroepmedewerkers. Deze medewerkers worden ingezet op een reële werkvloer om technische vaardigheden en arbeidsattitudes aan te leren. De bedoeling is de afstand tot de reguliere arbeidsmarkt te verkleinen en hen zo te laten doorstromen naar het regulier arbeidscircuit.

Aan de tewerkstelling is een trajectbegeleiding gekoppeld. De doelgroepmedewerkers krijgen vorming, sollicitatietraining en nazorg (waar van toepassing). Grijkoort-Begeleid werk vzw engageert zich om ook prioritair in te zetten op taalverwerving op de werkvloer en werken hiervoor samen met Kopa vzw.

Grijkoort-Begeleid werk versterkt via hun opleidingen ook de algemeen inzetbare competenties van de doelgroepmedewerkers. De tewerkstelling wordt aangeboden op volgende werkvloeren:

- Strijkwinkel met opleidingen tot: strijk(st)er, medewerk(st)er wasserij en medewerk(st)er poetshulp
- Sociaal Restaurant met opleidingen tot: zaalhulp en keukenhulp
- Sociale kruidenier met opleidingen tot: winkelbediende en medewerk(st)er magazijn

2. Armoedebestrijding.

Met het sociaal restaurant en de sociale kruidenier wordt ingezet op de twee pijlers van armoedebestrijding.

Een directe materiële hulpverlening:

- Een gezonde maaltijd op regelmatige basis
- Basisproducten (verzorging, voeding) tegen betaalbare prijzen
- Een ontmoetingsplaats om het sociaal isolement te doorbreken en de opbouw van een sociaal netwerk

Een structurele aanpak van armoede:

- Een laagdrempelige ontmoetingsplaats verbonden aan de basisvoorziening waarbij een ondersteunend sociaal netwerk en begeleiding en vormingsactiviteiten wordt aangeboden.

Doelgroep:

Grijkoort-Begeleid werk vzw richt zich prioritair naar de kansengroepen in Ronse: (laaggeschoolde werkzoekenden, allochtone werkzoekenden, werkzoekenden + 55, art. 60, erkende politieke vluchtelingen en asielzoekers).

Sociale convenanten(5):

(3) Tewerkstelling

3.4. 'Op Stap naar Werk' (Grijkoort - Begeleid werk vzw) (28.350,94 euro /jaar)

De doelstelling van het ESF-project 'OP STAP' is om meer personen in een maatschappelijke kwetsbare positie te vinden en te activeren richting werk door outreachende & geïntegreerde acties op te zetten en te voorzien in een intensieve en aanklappende begeleiding. Op deze manier wil het project een antwoord bieden op de uitdagingen van de arbeidsmarktkrapte, de drempels naar het reguliere aanbod wegwerken en de huidige werkgerichte dienstverlening optimaliseren.

De doelgroep van dit project zijn inactieven die niet gekend zijn bij de VDAB, van 18 tot 65 jaar en die door één of meerdere randproblematieken geen verdere stappen kunnen zetten naar maatschappelijke participatie of arbeidsactivering.

Volgende organisaties zijn in dit project actief: Léjo, Samenlevingsopbouw, OCMW, vzw apart, Grijkoort-Begeleid werk vzw en Kopa. In dit project neemt Grijkoort-Begeleid werk vzw het penhouderschap op.

(4) Zorg en gezondheid

4.1. Impulscontrole Drug- en alcohol - CGG (4.104,87 euro per jaar)

Doelgroep:

De doelgroep beperkt zich tot de inwoners van de steden/gemeenten uit het gerechtelijk arrondissement Oost-Vlaanderen, afdeling Oudenaarde. De betrokkenen worden naar aanleiding van een geweld- en/of vermogensdelict, drug- & alcohol gerelateerde feiten doorverwezen door het Parket van de Procureur des Konings.

Werkwijze:

- De behandeling of vorming start na verwijzing vanuit de bevoegde gerechtelijke instantie.
- De begeleiding gebeurt op maat, rekening houdend met de gepleegde feiten, de motivatie, de intellectuele en emotionele mogelijkheden, alsook de psychische/psychiatrische problematiek van de betrokkenen: hervalpreventie staat evenwel altijd centraal.
- De begeleider verzorgt de communicatie met de verwijzende gerechtelijke instanties: regelmatige terugkoppeling enerzijds en eindrapportage anderzijds.
- Zowel tijdens als na de uitvoering van de maatregel beslist de bevoegde gerechtelijke instantie over het gerechtelijk gevolg van het dossier.

4.2. Team drugspreventie en -begeleiding - CGG PISAD (25.847,50 euro per jaar)

Team drugpreventie en -begeleiding is een deelwerking van CGG Zuid-Oost-Vlaanderen en richt zich op het preventief werken rond de verslavingsproblematieken alcohol, illegale drugs, gamen en gokken. De preventiewerking richt zich tot sleutelfiguren en intermediairs om via hen de algemene bevolking te bereiken. Deze sleutelfiguren bevinden zich in diverse sectoren zoals bijzondere jeugdzorg, onderwijs, gezondheid, lokale besturen, jeugd, vrije tijd,... Daarnaast bieden we vroeginterventie en kortdurende begeleiding aan. Het heeft tot doel om middelengebruik bij jongeren zo vroeg mogelijk te identificeren en jongeren te motiveren tot zelfreflectie en gedragsverandering. Op die manier willen we risico's verminderen die verbonden zijn aan het verderzetten van het huidige gebruiks- en gedragspatroon.

Doelgroep:

-Jongeren t.e.m. 25 jaar kunnen terecht voor een kortdurende begeleiding of vroeginterventie rond alcohol, drugs, gamen of gokken.

-Ouders, familieleden of andere betrokkenen die ongerust zijn over het gebruik van de jongere kunnen ook terecht binnen vroeginterventie voor advies en ondersteuning.

Sociale convenanten(6):

Werkwijze:

- De jongeren en hun ouders kunnen rechtstreeks of via een doorverwijzer ons contacteren.
- De vroeginterventie omvat een intakegesprek, 5 sessies en een evaluatiegesprek.
- De kortdurende begeleiding omvat maximum 10 sessies en indien nodig wordt er doorverwezen naar een meer passende begeleiding.
- Er is geen wachtlijst en de gesprekken zijn gratis.

(5) Maatschappelijke participatie

5.1. Buurtopbouwwerk - Samenlevingsopbouw

(275.000 euro personeel + 25.000 euro werking / jaar)

Er is een bijkomende (lopende) overeenkomst met het OCMW van Ronse m.b.t. de mogelijkheid tot de inzet van een art. 60-er in de werking. De kosten hiervan worden aangerekend aan Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen maar teruggevorderd/ - betaald door de stad Ronse.

Opdracht :

Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen heeft als opdracht om in overleg met het lokaal bestuur buurtopbouwwerk te organiseren om:

- Maatschappelijk kwetsbare Ronsenaars te versterken via de uitbouw van de laagdrempelige basiswerking 'Den Botaniek'
- De sociale achterstelling van maatschappelijk kwetsbare Ronsenaars aan te pakken via het gefaseerd opstarten en uitvoeren van thematische opbouwwerkprojecten (projectmatig opbouwwerk)

Deze opdrachten zijn onderling sterk met elkaar verbonden en kunnen vertaald worden in een wijkgericht aanbod in de Ronsese aandachtbuurten om er de sociale achterstelling en armoede terug te dringen.

Doelstellingen:

(1) *Maatschappelijk kwetsbare Ronsenaars versterken via de uitbouw van een laagdrempelige basiswerking 'Den Botaniek' in de aandachtsbuurt Prinskouter*

Met de uitbouw van de basiswerking 'Den Botaniek' wordt in de Ronsese aandachtsbuurt Prinskouter samen met professionele partnerorganisaties en vrijwilligers een vaste en laagdrempelige ontmoetingsplaats gecreëerd.

(2) *De sociale achterstelling van maatschappelijk kwetsbare Ronsenaars aanpakken via het gefaseerd opstarten van thematische opbouwwerkprojecten (projectmatig opbouwwerk)*

Vanuit de basiswerking 'Den Botaniek' (cf. supra; de vier basisfuncties) enerzijds en door een regelmatige aanwezigheid in de aandachtsbuurten, worden heel wat signalen van maatschappelijk kwetsbare Ronsenaars gecapteerd. Wanneer deze signalen veelvuldig weerklinken, vormen deze het uitgangspunt voor de opstart van participatieve opbouwwerkprojecten die tot doel hebben de levensomstandigheden van maatschappelijk kwetsbare Ronsenaars op één of meerdere levensdomeinen te verbeteren.

(3) *Het opsporen (en toeleiden naar passende hulp- en dienstverlening) van de sociaal onderbeschermde Ronsenaars via de inzet van brugfiguren.*

Vanuit Den Botaniek als vaste uitvalsbasis zetten professionele brugfiguren zich in om sociaal onderbeschermde Ronsenaars actief op te sporen en naar passende dienst- en hulpverlening toe te leiden.

Sociale convenanten(7):

(6) Onderwijs

6.1. Onderwijsopbouwwerk - Samenlevingsopbouw (250.000 euro personeel en 20.000 euro werking / jaar).

Het convenant onderwijsopbouwwerk tussen de Stad Ronse en vzw Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen heeft als *doelstellingen*:

1. *Het helpen ontwikkelen van een ondersteunende thuiscontext*

Er worden initiatieven en projecten opgezet opdat maatschappelijk kwetsbare ouders met schoolgaande kinderen in het Nederlandstalige onderwijs beter in staat zijn om hun kinderen binnen de eigen thuiscontext op effectieve wijze te ondersteunen gedurende hun schoolcarrière (ontwikkeling van ouderschapsvaardigheden).

2. *Het helpen creëren van een stimulerend schoolklimaat*

Er worden in samenwerking met het Nederlandstalige onderwijs in Ronse initiatieven en projecten opgezet opdat maatschappelijk kwetsbare ouders met schoolgaande kinderen een betekenisvolle bijdrage kunnen leveren tot het welslagen van de schoolcarrière van hun kind. Om dit doel te bereiken, gaat het onderwijsopbouwwerk zowel met de scholen als de ouders aan de slag.

3. *Een brug bouwen tussen het zorgbeleid van de school en het werkveld van hulp- en dienstverlening*

Via de ontwikkeling van een afstemmingskader en concrete samenwerkingsinitiatieven met diverse hulp- en dienstverleningsorganisaties en de Ronsese scholen, wordt de samenwerking tussen de onderwijswereld en het welzijnswerkveld bevorderd.

4. *Het helpen creëren van een stimulerende buitenschoolse leercontext*

Via acties en projecten wordt gepoogd om ook zo veel mogelijk kinderen die opgroeien in een maatschappelijk kwetsbaar gezin hieraan maximaal te laten deelnemen. Zo nodig organiseert het onderwijsopbouwwerk zelf initiatieven of probeert zij het vrijetijdsaanbod beter af te stemmen op de specifieke noden van gezinnen met kinderen die opgroeien in kwetsbare gezinnen.

5. *Het ontwikkelen van een stimulerend taalaanbod*

Er worden in samenwerking met het Nederlandstalige onderwijs in Ronse en de stedelijke diensten initiatieven en projecten opgezet, opdat maatschappelijk kwetsbare leerlingen die opgroeien in een taalarm gezin of een meertalige gezinscontext ook buiten de schooluren voldoende in contact komen met het Nederlands ten einde hun taalcompetenties te verhogen.

6. *Ondersteuning van erkende politieke vluchtelingen en asielzoekers met schoolgaande kinderen*

Er worden in samenwerking met het Nederlandstalige onderwijs in Ronse en betrokken welzijnsorganisaties initiatieven opgezet, opdat de kinderen van erkende politiek vluchtelingen en asielzoekers die in Ronse school lopen in het Nederlandstalige onderwijs zich vlot kunnen integreren op school en de Ronsese samenleving.

Toekomst?

Alle bovenstaande convenanten worden geëvalueerd in 2022 of aan het einde hun looptijd en herwerkt naar aanleiding van de inzichten opgedaan in het armoedebeleidsplan. Deze worden per levensdomein verder besproken. Met elke partnerorganisatie wordt verder in gesprek gegaan over de toekomstige doelstellingen en verwachte outcome.

Thema overschrijdende knelpunten:

In elke werkgroep kregen onze lokale actoren de mogelijkheid om knelpunten en concrete voorstellen van acties te benoemen omtrent de specifieke thema's. Doorheen de verschillende werkgroepen, toetsgroepen en bevragingen werden de **overkoepelende knelpunten** duidelijk:

- In onze stad zijn vele sociaal geëngageerde voorzieningen actief. Dit is bijzonder positief, anderzijds stellen we vast dat organisaties **elkaars aanbod onvoldoende kennen** en niet op de hoogte zijn van elkaars projecten. Organisaties die we net nodig hebben om de cliënten door te verwijzen en wegwijs te maken in het aanbod.
- Tussen de verschillende sociale organisaties bestaan ook vaak **geen concrete of diepgaande samenwerkingsverbanden**. Soms is het aanbod zelfs overlappend.
- Zowel **'Bekendheid'** als **'Begrijpbaarheid'** zijn de voornaamste drempels die aangehaald worden voor het niet gebruik maken van deze dienstverlening. Dit uit zich concreet in moeilijke procedures, ingewikkelde formulieren, taal, vakjargon, digitalisering, inschrijven, wachtlijsten,...
- **Taal** wordt als knelpunt ervaren op alle levensdomeinen, dit door een hoge populatie van **anderstalige** inwoners enerzijds, en anderzijds ook door een hoge populatie aan **laaggeletterde** burgers. Er is bovendien een sterk verband tussen laaggeletterdheid en migratieachtergrond, anderstaligheid, armoede, lage integratie en gezondheid (Centra voor Basiseducatie).
- De verregaande **digitalisering** van diensten heeft de kloof tussen arm en rijk vergroot. Aan de ene kant beschikken kwetsbare gezinnen niet over de nodige hardware, aan de andere kant hebben ze niet allemaal de vaardigheden om hun weg in de digitale wereld te vinden. Op tal van levensdomeinen wordt in onze maatschappij echter ingezet op digitaliseren, waardoor de drempel voor kwetsbare gezinnen de laatste jaren nogmaals is vergroot. Ook voor de doelgroep van senioren wordt dit als drempel ervaren.
- De naam 'OCMW' brengt een bepaald **stigma** met zich mee waardoor mensen niet altijd naar onze diensten durven komen. Vaak door **schaamte, wantrouwen** of een slechte ervaring met hulpverlening. Dit zorgt er soms voor dat mensen de hulpverlening moe zijn "Ze zullen mij toch niet helpen". Onze cliënten vinden ook niet altijd de weg omdat ze de taal onvoldoende machtig zijn of niet geschoold zijn in hun rechten.
- Het aantal gezinnen die leven in **onderbescherming of de non take up** van rechten wordt hoog ingeschat. Een exact aantal is onbekend. Gezinnen in armoede geven aan lange tijd niet bekend te zijn met het aanbod aan ondersteuning en de organisaties waarbij je terecht kan. Zo ook bijvoorbeeld voor de nieuwkomers in onze stad.

Thema overschrijdende acties:

Bovenstaande knelpunten resulteerden in onderstaande themaoverschrijdende doelstellingen en acties.

Doelstelling 1 We bouwen een outreachinge werking van het Sociaal Huis uit

Hoe vroeger we het "probleem" detecteren, hoe meer kans dat we het nog kunnen ombuigen. Als we onze doelgroepen/cliënten vroegtijdig opzoeken in hun thuissituatie of in ontmoetingsplaatsen, kunnen we een vertrouwensband opbouwen en hen informeren over hun rechten. We hopen zo het stigma van het OCMW te doorbreken.

Om deze doelstelling te bereiken voeren we de volgende acties uit:

- (1) **Aanwerving van een outreachend team (2 VTE) voor het Sociaal Huis:** Dit team is op structurele basis meer aanwezig in de werking van onze partners en zijn aanspreekpunt voor sociale partners om gezinnen samen te bereiken. We gaan op zoek naar structurele samenwerkingen met eerstelijns partners zoals Kind en Gezin, thuiszorgdiensten,...
- (2) **Hervatten en uitbreiden van contact- en aanschrijfbeleid:** Het Sociaal Huis schrijft al jaren de 59jarigen aan om hen uit te nodigen om een onderzoek te doen naar hun rechten op pensioen. We willen deze manier van werken uitbreiden naar andere domeinen.
- (3) **Continuering én verdere uitbouw van het project de wegwijzers:** Wegwijzers zijn vrijwilligers met een ervaring/educatie in armoede die mensen de weg wijzen naar de juiste hulp, onder begeleiding van sociale partners. We willen deze groep versterken en inzetten op de diversiteit van de groep.

Doelstelling 2 Het Lokaal Bestuur neemt de regie- en actorrol voor armoede en welzijn op

De wereld is alsmear complexer: meer en meer loketten sluiten, vele diensten werken op afspraak en veel formulieren moeten digitaal aangevraagd worden. Daarnaast zijn we een grote stad met veel lokale partners en veel projecten, waardoor het voor ons als hulpverleningsinstanties al bijzonder moeilijk is om te volgen. Voor onze burgers is het een nog moeilijkere opdracht. Als lokaal bestuur hebben wij daar een regierol in.

Om deze doelstelling te bereiken voeren we de volgende acties uit:

- (1) **Aanstelling van 1 VTE regisseur armoede en sociaal beleid:** (1) monitoring en evaluatie beleid, (2) vaststellen en uitdragen van de doelen, (3) netwerkvorming met lokale actoren, (4) vormgeving, focus, strategie en doelstelling, (5) brugfunctie tussen politiek, beleid én stadsdiensten en (6) opzetten van concrete projecten in samenwerking met andere sociale partners.
- (2) **Reorganisatie werking Sociaal Huis:** Reflectie over de huidige werking van het Sociaal Huis via visiedagen en werkgroepen. Inzet op betere dienst- en hulpverlening, administratieve vereenvoudiging, digitalisering, kennismanagement, samenwerking, communicatiebeleid,...
- (3) **Uitbouw van een lokale rechtenverkenners:** Een "Zicht-op-Ronse"-website die op een laagdrempelige en eenvoudige manier een weergave geeft van het welzijnsnetwerk binnen Ronse en de sociale rechten.

Thema overschrijdende acties (2):

Doelstelling 3 We zetten in op maximale automatisering van rechten

Omdat niet alle burgers tot in onze diensten geraken is het aan de overheid om te zoeken naar oplossingen om die mensen toch de rechten toe te kennen die ze verdienen. Dit kan door automatische rechtentoekenning waarbij de overheid het recht toekent zonder dat de burger er om moet vragen. Vlaanderen onderneemt acties op hoger niveau zoals voor de studietoelage, de sociale kinderbijslag en het maken van connecties voor de lokale overheden via de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ).

Wanneer we spreken over automatische rechtenverkenning dan kunnen we onderscheid maken tussen 4 gradaties: ambtshalve automatische rechtentoekenning, proactieve initiatieven (informereren), automatische actualisering en vereenvoudiging van regelgeving (POD MI, 2020).

Om deze doelstelling te bereiken voeren we de volgende acties uit:

- (1) Een sociale pas** waar alle lokale rechten aan gekoppeld worden op **1 medium**: Dit zorgt voor een integrale toegang tot alle lokale rechten in combinatie met een administratieve vereenvoudiging voor de hulpverleners.
- (2) Screening van automatische en integrale rechtentoekenning voor kwetsbare gezinnen.** Onderbescherming actief gaan opzoeken via KSZ- en MAGDA-toepassingen.

Voor beide acties onderzoeken we de mogelijkheden en volgen de ontwikkelingen van andere steden en hogere overheden op. Daar waar mogelijk zetten we hierop in.

Doelstelling 4 We ondersteunen alle burgers in hun digitale vaardigheden en mogelijkheden

Digitale uitsluiting kan leiden tot sociale uitsluiting, zowel op economisch (jobs), sociaal (sociale contacten), politiek (stemgedrag en andere politieke participatie), cultureel (deelname aan 'cybercultuur'), ruimtelijk (een mobiel leven kunnen leiden) als institutioneel (bv. burgerrechten kunnen realiseren) vlak (Van Dijk, 2013). Door de toenemende digitalisering zullen digitaal uitgesloten mensen steeds verder achterop geraken om uiteindelijk uitgesloten te geraken van grote delen van de samenleving, leidend tot structurele ongelijkheid (Van Dijk, 2013; Jaarboek Armoede en Sociale uitsluiting 2020).

Vranken, Vandebosch, & Windey, 2007 geven in hun onderzoek aan dat de adoptie van nieuwe technologie gepaard kan gaan met positieve gevolgen, zoals sociale integratie en een verbetering van de levensomstandigheden. Die resulteren in positieve gevoelens zoals zelfvertrouwen, het gevoel erbij te horen en zelfredzaamheid (Jaarboek Armoede en Sociale uitsluiting 2020).

Om deze doelstelling te bereiken voeren we de volgende acties uit:

- (1) Uitbouw van een digipunt voor alle burgers met extra aandacht voor de kwetsbare burgers.** Via dit digipunt kunnen mensen gebruik maken van computer/internetinfrastructuur alsook terecht kunnen voor informatie en educatie.
- (2) De digitale dienstverlening van het Lokaal Bestuur screenen** op laagdrempeligheid en duidelijkheid om zo de toegankelijkheid van onze toepassingen te verhogen.
- (3) Sociaal Huis E-inclusief:** voorzien van WIFI en PC-infrastructuur in het Sociaal Huis voor cliënten in functie van de dienstverlening.

Thema overschrijdende acties (3):

Doelstelling 5 Het Lokaal Bestuur voert een taalbeleid dat gericht is op een verhoging van de gelijke kansen en de participatiegraad van al haar burgers

Een taalbeleid is een structurele manier waarbij het Lokaal Bestuur flankerende acties onderneemt ter bevordering van begrijpbare communicatie en taal, meer bepaald de Nederlandse taal.

Om deze doelstelling te bereiken voeren we de volgende acties uit:

(1) Opmaken van een taalbeleidsplan en het voorzien van 1 VTE taalcoach:

We maken een taalbeleidsplan waarbij visie, doelstellingen en acties/projecten worden omschreven ter bevordering van de Nederlandse taal van alle burgers. Daarbij gaat prioritair aandacht naar de Nederlandse taal en laaggeletterdheid. Alle acties en projecten van het lokaal bestuur gericht op taal worden geëvalueerd in dit plan.

(2) Ouders tolken voor ouders: We zetten een nieuw project op: Ouders tolken voor ouders op school zodat we hen optimaal kunnen ondersteunen in hun rol als verantwoordelijke voor het schooltraject van hun kind.

Doelstelling 6 Stad Ronse een diverse Stad met kansen voor iedereen

Stad Ronse wordt gekenmerkt door een hoge diversiteit. We streven naar gelijke kansen en een inclusieve samenleving.

Om deze doelstelling te bereiken voeren we de volgende acties uit:

(1) Aanstellen van 1 VTE beleidsmedewerker inclusie: Faciliteert netwerkinitiatieven tussen de verschillende lokale actoren en activiteiten rond gelijke kansen met specifieke aandacht voor senioren, personen met een beperking en etnisch culturele minderheden.

Doelstelling 7 We bouwen een integrale werking van het Sociaal Huis uit (één gezin = één plan)

Mensen hebben vaak hulpvragen op meerdere leefgebieden. De domeinen hebben ook effect op elkaar. Een integrale werkwijze, waarbij je als integraal deze vragen in samenhang benadert, ligt daarom voor de hand. Vaak zijn er ook veel verschillende diensten aanwezig bij het gezin waardoor het soms moeilijk is om het overzicht te bewaren. Daardoor worden er sommige zaken niet aangepakt of werken we met twee actoren rond één thema.

Om deze doelstelling te bereiken voeren we de volgende acties uit:

(1) Een gezinsondersteuningsteam van 2 VTE: Het team werkt integraal, op verschillende levensdomeinen, vraaggericht en aanklampend voor een langdurige periode voor gezinnen die worden geconfronteerd met problemen op veel verschillende levensdomeinen.

(2) Dienst Preventie onderbrengen in Sociaal huis: De dienst preventie wordt gehuisvest in het Sociaal Huis om een brug te slaan tussen de harde sector (overlast) én zachte sector (welzijn). Zodat de focus meer kan gelegd worden op preventieve/proactieve acties i.p.v. louter curatief te werken.

Inkomens- armoede

Personen met handicap vinden niet altijd job

150.000 kinderen gaan naar school met een lege brooddoos. Elke dag.

Perceptie van rijken t.o.v. armen is soms niet correct

Ongelijke onderwijskansen door te weinig middelen

Sommige moeten nog het weekend doorkomen met één euro

Armoede is een job waar je niets voor terugkrijgt

Wegwijzers wijzen de weg

Maatschappelijk werkers meer in de buurt dan op bureau

Ongelijke toegangskansen

Complexe formulieren

Loonkloof tussen mannen en vrouwen

Armoede is een kluwen en niet iedereen kent zijn rechten

HOGES TANDKOSTEN

Als hulpverlener plakken we pleisters op een gapende wonde

Kinderen maken zich zorgen over de problemen van hun ouders

Zwart op wit

In een notendop voor u de belangrijkste cijfers, feiten en evoluties rond inkomen in Ronse.

In 2018 hadden 6.277 van de belastingaangiftes in Ronse een inkomen dat lager lag dan € 20.000 per jaar (43% van alle aangiftes). Dat is 10% meer dan het Oost-Vlaams gemiddelde (4).

Minimuminkomsten in 2020 per uitkering en gezinssamenstelling (1):

	Alleenstaande	Samenwonende	Koppel met twee kinderen	Eenoudergezin met twee kinderen
Armoedegrens (EU-SILC 2018, inkomens 2017)	1.187 €	890 €	2.572 €	1.979 €
Leefloon (OCMW)	958 €	639 €	1.295 €	1.295 €
Inschakelingsuitkering RVA	959 €	483 €	1.307 €	1.307 €
Minimum werkloosheidsuitkering	1.099 €	1.062 €	1.342 €	1.342 €
Maximum inkomens vervangende tegemoetkoming personen met een handicap (FOD)	959 €	639 €	1.296 €	1.296 €
Uitkering voor arbeidsongeschiktheid	1.266 €	1.086 €	1.582 €	1.582 €
Minimum pensioen (voor een volledige loopbaan)	1.291 €		1.614 €	
Overlevingspensioen (voor een volledige loopbaan)	1.274 €			
Inkomensgarantie voor ouderen (IGO)	1.154 €	769 €		

In 2020 in België ligt de armoedegrens op € 1.284 netto per maand voor een alleenstaande (of € 15.408 netto per jaar). Voor een gezin met 2 kinderen op € 2.696 netto per maand (of € 32.352 netto per jaar) (2). In 2018 was het gemiddeld netto-inkomen in Ronse € 15.789 (groei van 20 % t.o.v. 2008)(1).

Tegemoetkomingen die wegvallen bij wijziging statuut (2):

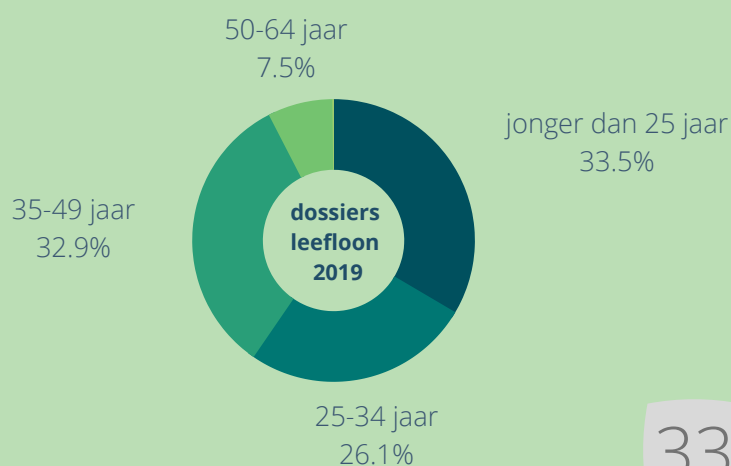
- Huurpremie
- Stookoliefonds toelage
- Sociaal tarief electriciteit, gas, water en telefonie
- Kortingsbon energiezuinige apparaten
- Verhoogde tegemoetkoming (reductie dokterskosten en medicatie)
- Korting Vlaamse zorgverzekering (zorgkas)
- Korting abonnement De Lijn en NMBS
- Korting provinciebelastingen en gemeentebelastingen

Schuldenproblematiek

1.001 kredietnemers (7,2%) had in 2019 minstens 1 achterstallig krediet, het dubbel ten opzichte van (Oost-)Vlaanderen. We zien wel een dalende trend (5). Onderzoek toont aan dat men voorrang geeft aan kredieten bij betalingen (dit cijfer is dus slechts een deeltje van het verhaal). **17%** geeft aan betalingsproblemen te hebben, met dit cijfer staan we in de top 3 op Vlaams niveau (6). Uit de bevraging bij de werkgevers komt de melding dat er vooral problemen zijn met voorschotten op loon en loonbeslag.

In 2019 waren er **509** personen in budgetbeheer bij onze dienst. Dit is een stijging van **150%** t.o.v. het referentiejaar 2011. In 2019 waren er **278** gezinnen in collectieve schuldenregeling in Ronse (6).

Samenstelling populatie dossiers leefloon in 2019 (3):

Voedselbank 2020:

In augustus 2020 maakten 120 gezinnen (333 personen) wekelijks gebruik van het aanbod van de Sociale kruidenier Kaboes. Voor Corona lag dit gemiddelde op 80 gezinnen per week.

Bronnen:

- (1) Federale statistieken
- (2) CEBUD
- (3) POD MI
- (4) Statbel
- (5) Stadsmonitor
- (6) Jaarverslag schuldbemiddeling

Situatie volgens inkomen:

Leefloon (in 2019): **171** personen (59,6% was jonger dan 35 jaar) (1)
Werkloosheid (in 2019): **1.096** personen (**579** was laaggeschoold) (2)
Inkomensgarantie ouderen (IGO+GIB) (in 2019): **328** personen (3)
1.184 mensen hadden een ziekte-uitkering in 2018 (6).
Zorgbudget: **711** personen, mantelzorger: **500** personen (7)
Aantal kinderen in basis onderwijs met schooltoelage: **1.767** (61%) (3)
Aantal kinderen in secundair onderwijs met studietoelage (in 2019): **746** (56,9%) (3)

Energiearmoede:

"Een laag inkomen, slechte woonomstandigheden en hoge energieprijzen leiden vaak tot energie-armoede, wat wil zeggen dat een gezin moeilijkheden ondervindt om zich te voorzien van de energie die nodig is om de elementaire noden te bevredigen." (Huybrechts, Meyer, & Vranken, 2011)

Budgetmeters in Ronse actief in 2019, absolute cijfers (4) + (6):

Aantal aardgasafnemers: **8.283** (**807** met sociaal tarief), **362** budgetmeters
Aantal elektriciteitsafnemers: **10.862** (**1.025** met sociaal tarief), **484** budgetmeters
Deze cijfers liggen hoger t.o.v. het Vlaamse gemiddelde (1,37%), maar er is wel een dalende trend.

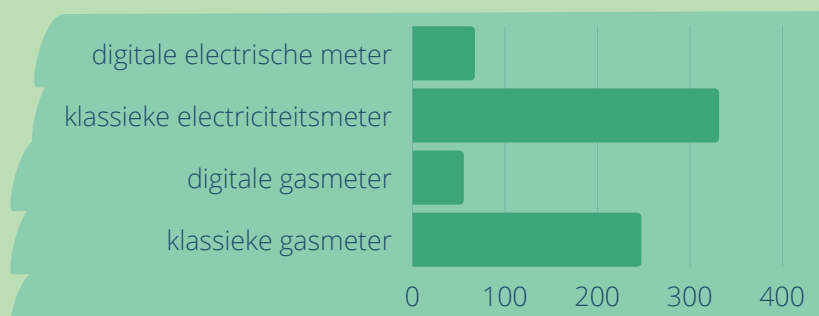
Aantal stroombegrenzers elektriciteit: **347**

Lokale adviescommissie (LAC) dossiers elektriciteit: **203** en LAC dossiers gas: **138**

Aantal afgesloten toevoer in totaal: elektriciteit **153** tellers, gas **234** tellers

Deze cijfers liggen hoger t.o.v. het Vlaamse gemiddelde (1,38%).

De energiearmoedecijfers in Ronse liggen **dubbel zo hoog** als het Oost-Vlaams gemiddelde (3)

Cijfers op wijkniveau

Hoe is de verdeling op vlak van inkomen op wijkniveau in onze kwetsbare wijken?

Mediaan en gemiddeld inkomen per belastingsaangifte (2018)(5):

Mediaan belastbaar inkomen (netto):

- Op Belgisch niveau: **€ 24.772**
- Op Vlaams niveau: **€ 26.518**
- Op Lokaal niveau: **€ 22.740**

Gemiddeld belastbaar inkomen (netto):

- Op Belgisch niveau: **€ 33.421**
- Op Vlaams niveau: **€ 35.388**
- Op Lokaal niveau: **€ 28.755**

Bij het mediaan inkomen in Ronse op wijkniveau van het jaar 2018 merken we een tendens waarbij in bepaalde wijken de tekorten sinds 2015 in verhouding met Vlaanderen nog meer gestegen zijn (de inkomstenkloof is dus in sommige wijken nog toegenomen).

De wijken waarbij de **inkomsten veel lager liggen dan dat van de mediaan op Vlaams niveau (€ 26.518) (5) zijn:** Stadscentrum, Ninovestraat, Marijve, Prinskouter, Scheldekouter, Stookt, Floréal en Sancta Maria.

Bronnen:

- (1) POD MI: Barometer
- (2) VDAB, Arvastat
- (3) Dienst inburgering
- (4) Energiearmoedemonitor
- (5) Statbel
- (6) Armoedebarmeter
- (7) VAPH

Interne cijfers Sociaal Huis 2019-2020

De OCMW Ronse houdt elk jaar de cijfers bij van alle steunen die gegeven worden aan de burgers. Het jaar 2020 was een bijzonder jaar door de COVID-19 pandemie met enkele significante stijgingen van steunen en andere hulpverlening.

Type steunverlening	2019	2020
administratieve hulp	223	90
hulp aan personen met een handicap	279	264
belastingaangiften	/	72
VT-pas	/	5
info referentieadres	38	42
sociale pedagogische toelage	27	27
éénmalige schuldbemiddelingen	59	44
meervoudige schuldbemiddeling	122	108
attest pepermolen	73	31
vragen rond kinderbijslag HvK	78	48
aanvragen studietoelage HvK	90	67
attest individueel verminderd tarief kinderopvang	18	28
sociaal tarief BKO	10	7
bruikleen laptops	/	66
covid-19 premie/socioculturele participatie	21	97
leeftijdsmelk	24	16
dossiers LAC Fluvius	276	144
dossiers LAC Farys	148	78
info verwarmingstoelage	63	53
info over financiële steun	140	129
info equivalent leefloon	46	26
info over huurwaarborg	79	56
info over medico-farmaceutische steun	35	33
pensioenen	1379	1050
info over IGO	111	60
info over THAB	85	79
gesprekken herziening leefloon	124	187
info en advies leefloon	34	39
gesprekken lopende dossiers leefloon +25 jarigen	199	287
gesprekken lopende dossiers leefloon -25 jarigen	150	155
Kaboes	535 attesten	588 attesten
attest kringloopwinkel	37	28
Totaal aantal consulten sociaal huis	7169	6165

steuntoekenningen BCSD	2019	2020
medische hulp aan illegalen	214	141
covid-premie 50 euro	/	652
minimale levering gas	12	7
huurwaarborg	40	32
installatiepremie	5	5
toelage mazout	94	82
socio culturele participatie	12	18
diverse steun	54	41
verwarmingstoelage	67	50
leeftijdsmelk	25	20
Art 60	135	136
sociale economie initiatief	46	43
leefloon verlenging/toekenning	399	569
tussenkost medische kosten	87	91
voorschotten op uitkering/ loon	7 dossiers	11 dossiers
equivalent leefloon	42	25
Totaal aantal beslissingen	2121	2656

Tijdens de coronapandemie hebben wij vanuit het Sociaal Huis (ondanks de Coronacrisis) toch veel vragen binnengekregen én behandeld.

De pandemie is echter nog niet achter de rug, dus we vrezen dat deze cijfers (vooral rond schuldbemiddeling, energiearmoede en de voedselbanken) nog zullen stijgen.

Situatie inkomen tijdens de COVID-19 pandemie:

- Groeipercentage leefloondossiers 2020: **+22,39%** (1), vele diensten zijn gesloten waardoor burgers zich sneller tot het Sociaal Huis wendden voor administratieve procedures en voorschotten op uitkering.
- Voltijds werklozen: **1.085 (+5,6%)** in december 2020 (2).
- Gewijzigde dienstverlening Sociaal Huis door sluiting van het reguliere aanbod (vb. belastingaangiften gebeurden niet door de belastingdiensten) en de opdracht tot toewijzen van Covid-premie's en laptops.
- Aanvragen voor **Sociale Kruidenier Kaboes met 9% gestegen in 2020**.

In 2020 waren er **402** gezinnen in budgetbeheer bij het OCMW, **105** gezinnen hadden een dossier collectieve schuldenregeling (CSR) mét een dossier budgetbeheer ter ondersteuning. Dus hoewel er minder dossiers waren, was er toch sprake van meer complexe dossiers. Bovendien waren er ook minder invorderingen door gerechtsdeurwaarders en faillissementen vanwege de pandemie. We verwachten wel nog een toevloed in 2021.

Conclusie:

De Stad Ronse wordt omschreven als een stad met **een laag mediaan inkomen per gezin**. Dit gaat gepaard met verschillende risico-kenmerken waaronder een hogere schuldenproblematiek en betalingsmoeilijkheden. **Het aantal dossiers in budgetbeheer en schuldhulpbemiddeling is op 10 jaar tijd meer dan verdubbeld**. Het aantal leefloondossiers ligt echter lager dan gemeenten die behoren tot dezelfde Belfiuscluster. We stellen wel vast dat meer dan de helft van de leefloondossiers jonger is dan 35 jaar. **1/3 van de leefloners is zelfs jonger dan 25 jaar**. Bovendien genieten **dubbel zoveel ouderen van een inkomensgarantie** in vergelijking met vergelijkbare steden.

Wel **60%** van onze kinderen en jongeren ontvangen een **schooltoelage** en groeien bijgevolg op in gezinnen met een laag inkomen. De kosten van wonen (huur en energie) nemen volgens onderzoek de grootste hap uit het budget met in Ronse **hoge energiearmoede** tot gevolg. 1 op 5 van de personen tussen de 20 en 64 jaar genieten van een verhoogde tegemoetkoming.

Wat zijn bijkomende knelpunten geformuleerd door de werkgroepen in Ronse?

- **Hoge non-take-up van rechten:** Gezien de lage inkomens per gezin in Ronse wordt geschat dat er echter nog een veel grotere groep hierop recht heeft en bijgevolg momenteel onderbeschermd wordt.
- Automatisering van de rechten is te beperkt.
- De premies zijn nu **een kluwen door versnippering van voorwaarden** en procedures om deze aan te vragen: zowel voor sociale organisaties als voor de burger.
- Bij de stap naar werk verliest de burger de sociale voordelen die hij/zij aanvankelijk had, waardoor het totale inkomen soms lager is.
- Er is nood aan één centraal punt waar de burger/organisatie terecht kan.
- Er is te weinig personeel in de welzijnssector om de burger menswaardig te begeleiden.
- Er treedt vaak miscommunicatie op (geen duidelijke taal, misverstanden, vakjargon, anderstaligheid): Waarom werd een aanvraag geweigerd, wat wordt verwacht?...

Wat doet Lokaal Bestuur Ronse of via samenwerking met sociale partners al rond deze problematiek?

- Hulp met papieren en uitputten van rechten via het loket-1 van het Sociaal Huis.
- Gespecialiseerde cel Pensioenen van het Sociaal Huis.
- Gespecialiseerde cel Energie om te bemiddelen bij energieproblemen van het Sociaal Huis.
- Daarnaast voorziet het OCMW diverse financiële steunen: leefloon, equivalent leefloon, financiële steun, steun begrafeniskosten, steun spiraaltje, tussenkomst in onthaalhuizen, medico-farmaceutische steun, socio-culturele participatie, dringende medische hulp, fin. steun huurwaarborg, fin. steun in kader van leefgeld, installatiepremie, tussenkomst in woonzorgcentra, voorschotten op uitkering en alimentatie, minimale levering aardgas, minimale levering aardgas, stookoliepremie, verwarmingstoelage, 1ste en 2de leeftijdsmelk, reductie kinderopvang, art. 60 (TWE), korting kringloopwinkel, sociaal pedagogische toelage.
- Gespecialiseerde cel Budgethulpverlening van het Sociaal Huis: Hulp bij beheren budget en afbouw schulden via collectieve schuldenregeling, budgetbeheer.
- Flankerende zaken zoals Sociaal Kruidenier Kaboes, Sociaal restaurant De Pepermolen en VT-pas (verminderd tarief voor een ruim vrije tijdsaanbod), Auxilior (materiële steun).
- De sociale convenanten die inzetten op onderbescherming.

Visie:

Armoede is niet alleen een financieel probleem maar armoede is anderzijds wel altijd een **tekort aan inkomen om volwaardig te kunnen participeren aan de maatschappij**. Een voldoende hoog inkomen is dan ook een belangrijke hefboom om armoede en kinderarmoede aan te pakken.

Er is geen absoluut antwoord te geven op de vraag hoeveel inkomen gezinnen nodig hebben om een menswaardig leven te leiden. **Dat komt omdat er geen eenduidig verband bestaat tussen de middelen die individuen nodig hebben aan de ene kant en hun eigenlijke mogelijkheden aan de andere kant** (Sen, 2005). Zo kunnen gezinnen met gelijke financiële middelen toch ongelijke participatiemogelijkheden hebben. Vb. andere gezondheidssituatie of andere sociale competenties (kennis, vaardigheden en attitudes) (CEBUD en CSB, 2019).

Wat kunnen we dan toch nemen als grens voor een menswaardig inkomen?

Storms en Van Den Bosch (2009) zagen 3 methoden:

(1) *De wettelijke methode* legt het minimuminkomen vast aan de hand van de hoogte van de minimum uitkeringen zoals leefloon en inkomensgarantie voor ouderen. Deze grenzen zijn tot stand gekomen door politieke besluitvorming maar zonder garantie dat dit voldoende inkomen is om van te leven. In tegendeel, ze liggen ver onder de budgetstandaard die zij ontwikkeld hebben.

(2) *De relatieve methode* legt de grens vast op 60% van het mediaan gezinsinkomen. Vb. de Europese armoedenorm (SILC- norm). Ook deze grens wordt als willekeurig aanzien. Toch leunt deze grens het dichtste aan bij de budgetstandaard.

(3) *De subjectieve armoede grens* is gebaseerd op de mening van de bevolking over welk inkomen nodig is. Hierbij is het echter niet duidelijk wat mensen allemaal in rekening brengen om het noodzakelijke inkomen te berekenen.

Storms en Van Den Bosch (2009) passen een *4de methode* toe: **de referentiebudgetten**. Dit is een in tijd- en plaats gebonden berekening en uitgaat van wat mensen minimaal nodig hebben om menswaardig te kunnen participeren aan de maatschappij: zowel er bij horen als er aan bijdragen. Het gaat dit niet alleen over de klassieke beelden: voeding, kledij, huisvesting... maar ook over vrije tijd, rust en ontspanning, sociale contacten, mobiliteit. De budgetstandaard berekent een minimum om te participeren. De budgetstandaard wordt momenteel als de meest gangbare methode gezien om een beleid rond financiële hulpverlening uit te bouwen.

Een tekort aan inkomen genereert vaak ook schulden. De **schuldenproblematiek** is een complex sociaal en economisch probleem dat een groot aantal personen raakt en dat ontegensprekelijk een **impact heeft op welzijn van individuen** en hun mogelijkheden om te participeren in de samenleving (Audenaert en Van Lancker, 2019).

De complexiteit van de schuldproblematiek maakt het ook moeilijk om de problematiek duidelijk af te bakenen en te meten, een moeilijkheid die verergerd wordt door individuele psychologische (niet altijd bewuste) **minder geslaagde coping strategieën** waarbij mensen met schulden hun problematiek ontkennen of verbergen voor hun omgeving (Audenaert en Van Lancker, 2019). Een toenemende groep mensen wordt geconfronteerd met betalingsmoeilijkheden. Afbetaling van schulden leidt er vaak toe dat het overblijvende inkomen van een gezin daalt tot onder de armoedegrens.

Wat zijn de drijvers van non-take-up van rechten? (1) Wegen voordelen op tegen de inzet en tijd die men er moet in investeren, (2) de tijd die het kost om de rechten te gaan uitzoeken en aanvragen en (3) het stigma rond het opvragen van rechten (Currie 2004).

Strategische doelstelling omtrent inkomen:

Het Lokaal Bestuur Ronse wil streven naar **menswaardig inkomen voor alle inwoners** door in te zetten op wegwerken van **non-take-up van rechten** (1), het uitbouwen van het voeren van een meer **preventief en proactief beleid** (2), **het verlagen van de drempels** naar de hulpverlening/dienstverlening (3), **verhogen van het basisinkomen** voor bepaalde doelgroepen (4).

() (1) en (3) wensen we voornamelijk te realiseren via de themaoverschrijdende acties. Hieronder worden de bijkomende acties omtrent inkomen geformuleerd die inzet op de andere doelstellingen.*

Om dit doel te bereiken voorzien we volgende acties:

Actie 1: Inzetten op budgetbegeleiding als nazorg na een traject budgetbeheer

Vanuit cel budgethulpverlening merken we een toename van het aantal dossiers budgetbeheer, toename van de complexiteit (het is méér dan een tekort aan inkomen alleen) en herval (ondanks langdurige trajecten). Op heden ontbreken we de tijd om de mensen de nodige budgettaire vaardigheden bij te brengen. Dit wensen we te verhogen en een nazorgtraject aanbieden.

Actie 2: Inzet op preventie via budgeteducatie en huurwetgeving aan jongeren op school

We willen jongeren op een verantwoorde manier leren budgetteren alvorens ze op hun eigen benen staan om een schuldenlast te vermijden. Dit lijkt eenvoudig maar niet iedereen krijgt de ondersteuning van thuis mee. Ook het thema huren/wonen kan hierbij aanbod komen. Hiervoor willen we samenwerken met de secundaire scholen.

Actie 3: Het verlenen van voorschotten op school- of studietoelage en/of ten laste name van schoolkosten

Sommige jongeren stoppen met studeren, volgen een andere richting dan deze waarvan ze dromen of vatten zelf de hogere studies niet aan omwille van financiële redenen. We willen dat elke jongere een diploma kan halen volgens zijn/haar capaciteiten. We willen dit doen door voorschotten te verlenen op school-, en studietoelages of ten laste nemen van schoolkosten.

Actie 4: Reductietarief gemeentebelastingen van 50 euro voor de meest kwetsbare gezinnen.

We voorzien een vermindering van de gemeentebelasting tot een bedrag van 50 euro voor de meest kwetsbare doelgroepen in Ronse.

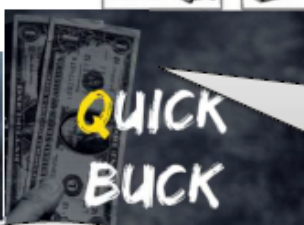
Actie 5: Aankoop programma referentiebudgetten (REMI-tool)

REMI staat voor Referentiebudgetten voor een Menswaardig Inkomen, een instrument ontwikkeld door het Centrum voor Budgetadvies en -onderzoek van de Thomas More Hogeschool. Het vergelijkt de hoogte van het beschikbare gezinsinkomen met het minimaal budget dat een gezin nodig heeft om aan de maatschappij te kunnen deelnemen. Het vertrekt van referentiebudgetten met gezonde voeding, geschikte kleding, passende huisvesting, gezondheidszorg en persoonlijke verzorging, ontspanning, mobiliteit, enz. Deze tool berekent welke middelen een persoon of gezin nodig heeft om een menswaardig leven te leiden. We onderzoeken het gebruik en meerwaarde van deze tool in de hulpverlening van het OCMW.

Actie 6: Ondersteuning materiële hulp (sociale convenant)

We voorzien het verderzetten van de sociale convenant van Auxilior omtrent materiële hulp en ondersteuning aan Sociaal Kruidenier Kaboes als koopkrachtondersteuning. In 2022 evalueren we alle convenanten.

"Everybody is a genius. But if you judge a fish by its ability to climb a tree, it will live its whole life believing that it is stupid."
— Albert Einstein

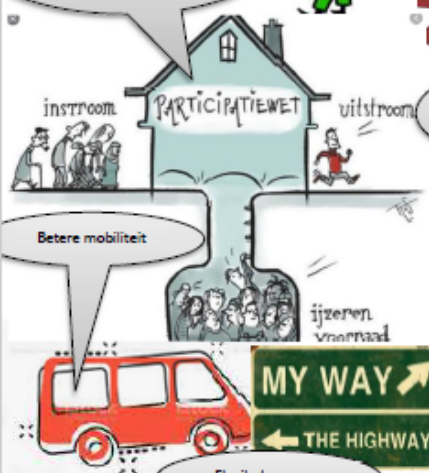
Veel jongeren willen werken maar beseffen niet dat ze eerst aan zichzelf moeten werken

Tewerkstelling

Grote instroom en lage doorstroom... Velen zitten vast

Eén misstap en je mag opnieuw beginnen

Liever honger dan nog eens hulp vragen aan nog een andere hulpverlener

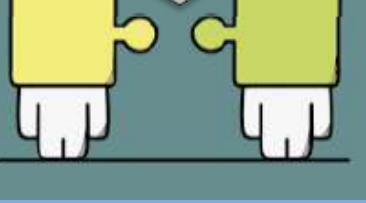
Nog steeds veel discriminatie

Meer werknemers en beter loon in de zorg

Mismatch tussen vraag en aanbod

Zwart op wit

In een notendop voor u de belangrijkste cijfers, feiten en evoluties rond werk in Ronse.

Activeringsgraad van personen tussen 18 t/m 65 jaar (2018)(1):

Over een periode van 20 jaar zien we een stijging van werkenden en een daling van werklozen. De niet beroepsactieven zijn gelijk gebleven, dit betreft voornamelijk 50-plussers (4).

Vrouwen (totaal 8.030):

- Werkenden: 4.522 personen
- Werkzoekenden: 507 personen
- Niet beroepsactief: **3.001** personen
- Werkzaamheidsgraad: 56,3%*
- Werkloosheidsgraad: 10,1%

Mannen (totaal 8.197):

- Werkenden: 5.470 personen
- Werkzoekenden: 630 personen
- Niet beroepsactief: 2.096 personen
- Werkzaamheidsgraad: 66,7%*
- Werkloosheidsgraad 10,3%

(*) Dit is het aandeel mensen die werkzaam is t.o.v. het totaal aantal mensen, werkloosheidsgraad is het percentage van mensen op actieve leeftijd (18 tot 65 jaar) die werkloos is.

Inwoners volgens arbeidsmarktpositie (2018)(2):

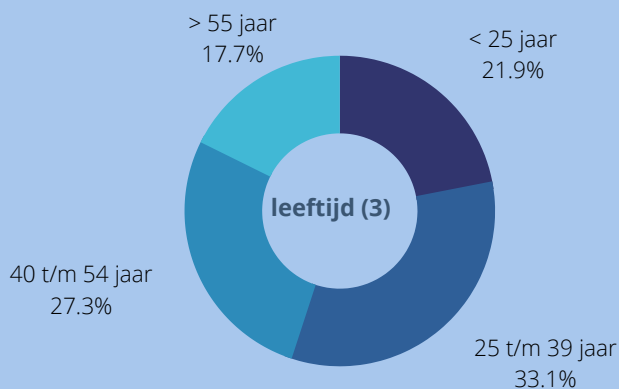
Loontrekkend: **8.434** personen
Rechtgevend op kinderbijslag: **7.288** personen
Gepensioneerd: **5.321** personen
Zelfstandigen: **1.330** personen
Werkzoekenden: **1.134** personen

Kennis van de Nederlandse taal van de werkzoekenden (gemiddelde 2020)(3):

Aantal die geen Nederlands spreken: **429** personen
Aantal die wel Nederlands spreken: **675** personen

Gemiddelde werkloosheidsgraad 2020 was **9,7%** (3):

Dit is het 2de hoogste % in Oost-Vlaanderen én een stijging van 0,7% t.o.v. 2019.

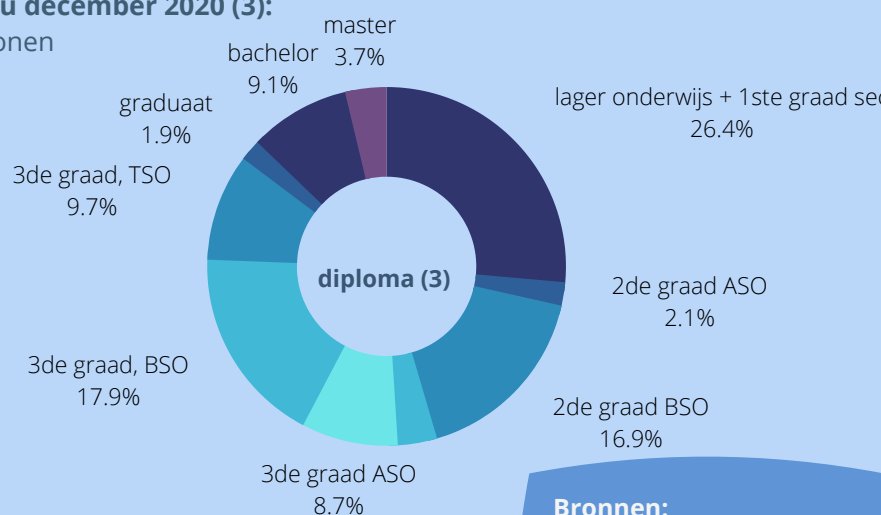
Absolute getallen naar leeftijd van werkzoekenden in december 2020 (3):

< 25 jaar: **238** personen
25 t/m 39 jaar: **359** personen
40 t/m 54 jaar: **296** personen
> 55 jaar: **192** personen

Sinds de COVID-19 pandemie zien we een exponentiele stijging bij de 40-plussers (**7%** stijging sinds 2019).

Absolute getallen werklozen naar studieniveau december 2020 (3):

lager onderwijs + 1ste graad secundair: **276** personen
2de graad ASO: **22** personen
2de graad BSO: **177** personen
2de graad TSO: **37** personen
3de graad ASO: **91** personen
3de graad BSO: **187** personen
3de graad TSO: **101** personen
Graduaat: **20** personen
Bachelor: **95** personen
Master: **39** personen

Bronnen:

- (1) Steunpunt werk
- (2) Provincie in cijfers
- (3) VDAB, Arvastat.be
- (4) StatistiekVlaanderen

Cijfers schoolverlaters (1):

Cijfers uit het schoolverlatersrapport van de VDAB zijn enkel beschikbaar tot op het niveau van de arrondissementen. Ronse behoort tot het arrondissement Oudenaarde. Van alle jongeren uit het arrondissement Oudenaarde die de schoolbanken verlaten was **7,6%** na één jaar nog werkzoekende. Dit tegenover **8,6%** in Oost-Vlaanderen en **8,9%** in Vlaanderen. Deze cijfers hangen sterk samen met de uitstroombestand van de jongeren:

	Ongekwalificeerd	BuSO (OV3)	Leertijd	Deeltijds beroeps-secundair onderwijs	Secundair onderwijs	Hoger onderwijs (incl. HBO 5)
Arrondissement Oudenaarde	30,9%	57,1%	0,0%	17,8%	8,0%	2,8%
Oost-Vlaanderen	31,4%	33,1%	9,9%	24,3%	9,8%	2,6%
Vlaanderen	30,5%	33,4%	11,6%	22,4%	9,7%	3,1%

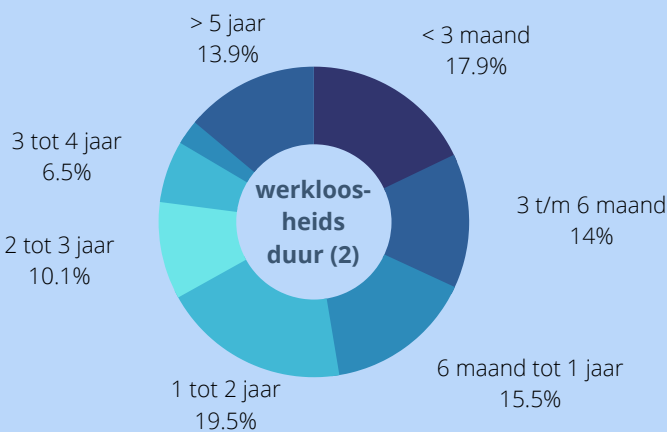
Tabel 30: werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen | Schoolverlatersrapport VDAB, 2019

De werkzoekendengraad ligt in Ronse met **9,5%** hoger dan in de provincie (6,6%) en Vlaanderen (6,8%). Ronse telt **22,4%** NWWZ jonger dan 25 jaar. Dit tegenover **14,7%** in de provincie Oost-Vlaanderen en **14,4%** in Vlaanderen. Bron: VDAB - Arvastat, oktober 2020.

Jobratio (aantal jobs t.o.v. de bevolking op beroepsactieve leeftijd tussen 20 en 64 jaar) in 2017 (1):

We zien dat **60,5%** van de jobs in Ronse ter beschikking staan voor de mensen van deze leeftijd. Dit ligt 8% lager dan het Oost-Vlaamse en Vlaamse gemiddelde.

Absolute getallen naar werkloosheidsduur december 2020 (2):

< 3 maand: **194** personen

3 t/m 6 maand: **152** personen

6 maand tot 1 jaar: **168** personen

1 tot 2 jaar: **212** personen

2 tot 3 jaar: **110** personen

3 tot 4 jaar: **70** personen

4 tot 5 jaar: **28** personen

< 5 jaar: **151** personen

Opgelet: Men krijgt pas een schrappingsbericht indien mensen ononderbroken 3 maand tewerkstelling hebben. Mensen die via interim werken kunnen dus opgenomen zijn in deze opsomming.

Cijfers knelpuntberoepen

Wat zijn de grootste groepen vacatures in Ronse?

In de periode december 2019 en november 2020 zien we een overzicht naar vacatures (2):

1.258 vacatures over het volledige jaar (**een stijging van 77,7%**), in 2019 en 2018 was dit tussen de 600 à 700 vacatures. Kanttekening: Er was een grote oproep gericht aan IT-krachten, dit was over de volledige regio en is een anomalie.

467 vacatures voor commerciële dienstverlening (telecom), geen diploma vereist maar ook weinig interesse.

236 vacatures voor de bouwsector, veel interesse maar voornamelijk vraag naar mensen met een bachelorsdiploma.

=> De grootste groep werklozen willen dit beroep uitvoeren maar hebben helaas vaak een verkeerd diploma

112 vacatures voor Groot- en kleinhandel, vaak vraag naar mensen die tweetalig zijn.

99 vacatures voor gezondheidszorg, voornamelijk vraag naar mensen met minstens een bachelorsdiploma.

65 vacatures voor maatschappelijke dienstverlening (zorgsector, sociale sector, poets hulp...)

=> Voor poetsvrouwen is het noodzakelijk om een rijbewijs of auto te hebben (dit is bij werkzoekenden een drempel)

Eind november 2020 nog **181** openstaande vacatures.

=> We stellen vast dat in Zuid-Oost-Vlaanderen **45%** van de laaggeschoolde jobs worden ingenomen door midden geschoolden.

=> Door de taalfaciliteiten vragen de werkgevers tweetalige werknemers als winkelbediende of horecamedewerker.

Bronnen:

(1) Gemeentefoto

Oost-Vlaanderen

(2) Avastat.be/ VDAB

Cijfers op wijkniveau

Hoe is de verdeling op vlak van tewerkstelling op wijkniveau in onze risicowijken?

Aantal niet-werkende werkzoekenden op wijkniveau in 2019 (Scheldekouter in 2018), naar opleidingsniveau/duur werkloosheid(1):

We stellen vast dat hoe hoger het studieniveau, hoe lager de werkloosheidscijfers én werkloosheidsduur.

	Laaggeschoold			Middengeschoold			Hooggeschoold		
	Minder dan 1	1 jaar of langer	Totaal	Minder dan 1	1 jaar of langer	Totaal	Minder dan 1	1 jaar of langer	Totaal
	Aantal			Aantal			Aantal		
2019									
Wijk Cité Stookt	11	19	30	4	4	8	--	--	4
Wijk Marijve	21	20	41	15	7	22	--	--	5
Wijk Ninovestraat	21	14	35	11	8	19	6	0	6
Wijk Prinskouter	35	68	103	16	21	37	--	--	11
Wijk Scheldekouter	13	12	25	4	11	15	1	5	6
Ronse totaal	250	332	582	200	146	346	82	52	134

Bevindingen van bedrijven en interimkantoren

In februari 2021 werd een online bevraging uitgestuurd naar de bedrijven en interimkantoren in Ronse. De deelnemers waren voornamelijk lokale bedrijven. Maar ook interimkantoren, loopbaanbegeleiders en maatwerkbedrijven waren vertegenwoordigd. Dit waren hun belangrijkste bevindingen:

De bevraging gaf aan dat er voor tewerkstelling voornamelijk contact is met VDAB, daarnaast ook nog een beperkt contact met het Sociaal Huis, de secundaire scholen en Centrum voor loopbaanbegeleiding SBS Skill Builders. De signalen of combinatie van signalen van armoede die de respondenten in hun dagelijkse praktijk tegenkomen zijn: loonbeslag, vaak afwezig of ziek, problematische schulden en vragen naar voorschotten op loon. Daarnaast ook langdurige werkloosheid en de onbekendheid met procedures.

De grootste knelpunten voor het vinden van een goede werkracht zijn een **gebrek aan arbeidsattitudes of Nederlandse taal (mondeling), de beperkte mobiliteit en een mismatch tussen vraag en aanbod door onvoldoende competenties, gebrek aan diploma en ervaring**. Meerdere respondenten geven aan dat het **aanbod van opleidingen** in Ronse te beperkt is en dat het onderwijs ook niet altijd voldoende goed voorbereidt op de job.

De vacatures waarvoor het momenteel moeilijk is om werknemers te vinden zijn de midden (secundair diploma) en hoog geschoolde jobs (bachelor en universiteit).

De respondenten vragen **het verhogen van de mobiliteit, de uitbreiding van het aanbod aan opleidingen (technische richtingen) en de inzet op flexibele kinderopvang (vroeg, laat, weekend, nacht)**.

Conclusie:

In december 2020 was het werkloosheidscijfer voor Ronse 9,7%. Dit is het 2de hoogste in Oost-Vlaanderen met een lichte stijging (0,7%) sinds 2019. De helft van deze werklozen heeft **geen diploma secundair onderwijs**, 40% van de werklozen is **de Nederlandse taal** niet machtig en iets minder dan de helft heeft na 1 jaar opnieuw een job gevonden. De andere helft is jammer genoeg langer werkloos. Meer mannen zijn werkzoekende dan vrouwen. Bovendien zijn er meer vrouwen (30%) niet-beroepsactief (oa. huisvrouwen).

We stellen een **jonge populatie** van werkzoekenden vast in Ronse. Een mogelijke oorzaak is het feit dat de jobratio (60,5%) lager ligt dan het Oost-Vlaamse gemiddelde en het **lage opleidingsniveau** van de werkzoekende. Voor elke persoon die op pensioen gaat is er niet altijd een jonge vervanger die de plaats inneemt. Er is dus sprake van een natuurlijke afvloeiing waar geen vervanging wordt voor voorzien. In Ronse heerst er een **mismatch tussen vraag en aanbod** op de arbeidsmarkt. De knelpuntberoepen vragen mensen met een specifieke scholingsgraad. De werkgevers zoeken vaak buiten Ronse om die profielen te vinden. We zien ook dat vaak middengeschoolde mensen de jobs innemen voor laaggeschoolde profielen.

Beschikbaarheid (aanbod jobs en opleiding, begeleiding) en **bereikbaarheid** (mobiliteit) werden als de voornaamste drempels naar voor geschoven.

Wat zijn de bijkomende knelpunten geformuleerd door de werkgroepen in Ronse?

- Er is nood aan flexibele, betaalbare **kinderopvang** tijdens de vakanties en voor kinderen met extra noden
- Het **opleidingsaanbod** zowel in het secundair onderwijs, volwassenonderwijs, als voor specifieke opleidingen (logistiek, heftruck,...) is te beperkt
- Werkzoekenden hebben ondersteuning nodig omtrent een goede werkattitudes en sollicitatievaardigheden
- Er is nood aan feedback en sensibilisering van werkgevers (te hoge verwachtingen)
- Er is nood aan meer oplossingen voor flexibele (alternatieve) mobiliteit
- Er is nog teveel discriminatie op de arbeidsmarkt
- Er zijn te weinig jobs in de sociale economie
- Veel jongeren stoppen met school door financiële problemen (de kostprijs is te groot)
- Doordat men vaak woont in woningen van slechte kwaliteit is er meer ziekteverzuim

Wat doet Lokaal Bestuur Ronse of via samenwerking met sociale partners al rond deze problematiek?

- Sociale convenant: Nederlands op de werkvloer - KOPA
- Sociale convenant: Opleiding en tewerkstelling doelgroepmedewerkers via Grijkoort - Begeleid werk vzw
- Sociale convenant: ESF-project 'Samen op stap naar werk' voor personen met een verre afstand tot de arbeidsmarkt
- Sociale convenant: Kinderdagverblijf Glorieux, 6 noodopvangplaatsen voor gezinnen die plots werk vinden of een opleiding willen volgen
- Samenwerking sociale economie bovenlokaal via SEVA
- Maatwerkplan en samenwerking met VDAB
- Gespecialiseerde cel Tewerkstelling Sociaal Huis: gericht op TWE en Art 60

Visie:

Studies tonen aan dat het belangrijk is om een stabiele langdurige tewerkstelling te hebben om het risico op armoede te doen dalen (Vandekerckhove et. al, 2017). Tewerkstelling is bijgevolg een belangrijke hefboom op een menswaardig inkomen.

" In Ronse zijn we op zoek naar **een balans tussen vraag en aanbod** op het vlak van **duurzame tewerkstelling** en opleidingen. Er is een mismatch tussen vraag en aanbod met **een ongekwalificeerde uitstroom** als gevolg. Dit zorgt ervoor dat de jongeren onvoldoende kansen hebben om hun **talenten te ontdekken en te ontwikkelen**.

We zetten in op activering. We geloven sterk in het feit dat het hebben van **een job (op maat)** een grote impact kan hebben om de armoedeproblematiek aan te pakken. Het zorgt voor meer inkomsten en een versterking van het sociaal netwerk. Bovendien is het ook belangrijk om te **participeren in de maatschappij**. We gaan volop voor een integrale aanpak waarbij we inzetten op het verlagen van de drempels door administratieve vereenvoudigingen.

Zo proberen we **eerst te voldoen aan de randvoorwaarden** die nodig zijn om de kansen op het vinden en behouden van een job te verhogen."

Opleiding en werk vertonen ook een betekenisvolle samenhang met het moeilijk tot zeer moeilijk kunnen rondkomen. Hoe lager men opgeleid is, hoe vaker men het moeilijk tot zeer moeilijk heeft om rond te komen met het gezinsinkomen (Audenaert en Van Lancker, 2019).

Strategische doelstelling omtrent tewerkstelling:

Het Lokaal Bestuur streeft naar een **stabiele en duurzame job** voor elke burger en **werkbaar werk** door in te zetten op (1) activering in de brede zin van het woord, (2) structurele samenwerkingen uit te bouwen, (3) onderwijs en opleidingen, (4) integrale ondersteuning (randvoorwaarden).

Om dit doel te bereiken voorzien we volgende acties:

Actie 1: Rijlessen voor 10 jongeren en art. 60 financieren

Het ontbreken van een rijbewijs wordt als knelpunt ervaren waarom mensen geen duurzame job kunnen vinden. We willen hieraan tegemoetkomen door een financiering van de theorie én rijlessen van jongeren en art. 60. We voorzien 10 personen per jaar.

Actie 2: 30 art.60's en doelgroepmedewerkers Nederlands op de werkvloer verder aanbieden (sociale convenant)

Het volgen van Nederlandse lessen is niet altijd even effectief of voldoende praktijkgericht om aan de slag te gaan. Werkgevers vragen voornamelijk werkervaring, boven voldoende Nederlands. Als we blijven inzetten op Nederlands op de werkvloer kunnen we dit tegemoetkomen en wordt er werkervaring opgebouwd alsook een hoger basisinkomen voor het gezin. We bekijken de verderzetting van de sociale convenant. Deze actie zal ook geëvalueerd worden bij de opmaak van het taalbeleidsplan. In 2022 evalueren we alle convenanten.

Actie 3 en 4: Activering via diverse activeringsprojecten en blijvende inzet op Art. 60 tewerkstelling (sociale convenant)

De stap naar voltijdse tewerkstelling is geen gemakkelijke stap. We willen voor mensen met een leefloon waarvoor de stap naar art.60 te groot is op zoek naar projecten rond activering in de brede zin waarbij ook zij een waardevolle bijdrage aan de maatschappij kunnen leveren met aandacht voor het opbouwen van een dagstructuur, een sociaal netwerk én verder sleutelen aan hun vaardigheden en werkattitudes. Hierbij voorzien we de financiering voor het ESF project 'Op Stap naar Werk' en de verdere opleiding en tewerkstelling van doelgroepmedewerkers via Grijskoort Begeleid werk vzw (sociale convenant). In 2022 evalueren we alle convenanten.

Actie 5: Uitbreiden van het opleidingsaanbod in het secundair - en volwassenonderwijs

Dit is een bijzonder moeilijke opdracht en vraagt extra onderzoek en gesprekken met de scholen omtrent de mogelijkheden en is sterk afhankelijk van de hogere overheid. We willen als Lokaal Bestuur wel dit signaal mee ondersteunen. Daarnaast willen we aan de slag gaan met de VDAB om bijkomende opleidingen voor lokale knelpuntberoepen in de regio te organiseren.

Actie 6: Structurele samenwerking VDAB en uitwerking van een nieuw lokaal maatwerkplan

Lokaal bestuur Ronse kan een samenwerkingsverband op bovenlokaal niveau sluiten met VDAB om te zoeken naar bijkomende manieren om beter samen te werken op regionaal niveau. Daarnaast hadden we de vorige legislaturen een maatwerkplan die zeer effectief is gebleken in het aanpakken van de werkloosheidsproblematiek. We bekijken met SOLVA om een nieuw plan uit te werken om de knelpunten verder aan te pakken.

Actie 7: Inzet op dringende kinderopvang met 6 kinderopvangplaatsen (sociale convenant)

Hierbij verwijzen we naar het beleidsplan kinderopvang waarbij het lokaal bestuur positief adviseert voor een verdere uitbreiding van de kinderopvangplaatsen volgens de vastgelegde criteria en inzet op flexibele openingsuren en noodopvangplaatsen. In 2022 evalueren we alle convenanten.

Huisvesting

Iedereen heeft recht op een veilig nest

Te kleine huizen op elkaar gepakt

Slechte badkamers met schimmellekken

Iedereen heeft recht op een veilig nest

Iedereen heeft recht op een veilig nest

...zoos het beeld van een ...ding. Hoe soms een kleine ingreep al een oplossing kan zijn.

Verkrotting

Bij huisvesting moeten we ook kijken naar de ruimte wooncontext

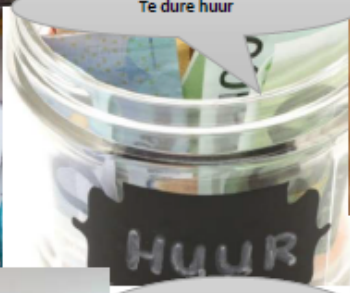
Iedereen heeft recht op een veilig nest

Te grote gezinnen in te kleine huizen

Te dure huur

Energiearmoede is en blijft een probleem

Vaak is er een structureel probleem die met een likje verf niet opgelost is...

De voorgevel vertelt niet het volledige verhaal, wat er achter de muur is ziet men niet van op straat

Veel hebben nog geen energiezuinige woning en betalen fortuinen aan energiefacturen

Zwart op wit

In een notendop voor u de belangrijkste cijfers, feiten en evoluties rond wonen in Ronse.

Totale oppervlakte (in 2020)(1&2):

34,48 km² en

26.456 inwoners

10.868 huishoudens

Bevolkingsdichtheid is **762** pp/km²

In Ronse waren er (in 2019)(3):

- **6.490** eigenaars

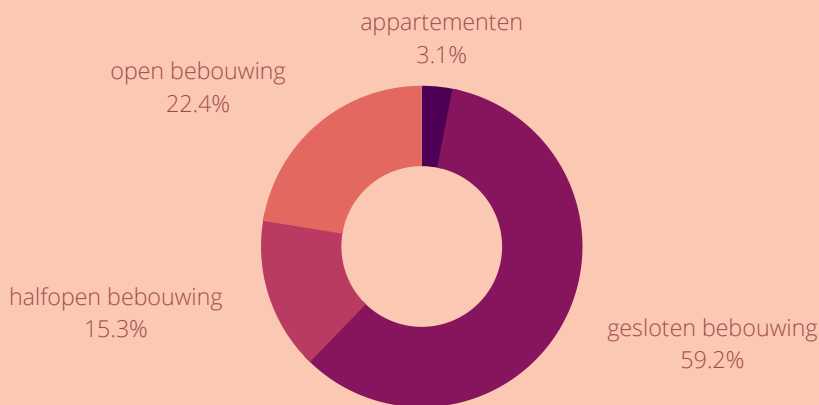
- **2.638** huurders

Samenstelling gezinnen in Ronse (2020)(2):

- **28%** van de huishoudens zijn gezinnen met minderjarige kinderen (dit is veel hoger dan het (Oost-) Vlaams gemiddelde)
- **38%** van de huishoudens zijn gezinnen zonder minderjarige kinderen (dit is veel lager dan het (Oost-) Vlaams gemiddelde)

De huurprijs in Ronse ligt 10 % lager dan in Vlaanderen, maar het aantal huurwoningen lijkt onvoldoende te zijn (bron Woonplan Ronse).

Gebouwen per type in 2019 (exclusief handelshuizen)(1):

Absolute getallen per type (1):

5.763 gesloten bebouwingen

1.575 halfopen bebouwingen

2.153 alleenstaande huizen

2.339 appartementen

Leegstand Ronse (2020)(4):

Er is een vermoedenlijst van **608** woningen (nog niet alle woningen werden bezocht). **142** werden effectief geïnventariseerd (5,6% van de woningen).

In absolute cijfers : aantal sociale woningen (2020)(1):

768 sociale woningen (het sociaal objectief van de Vlaamse overheid zal worden behaald met de nieuwe projecten).

602 gezinnen zijn ingeschreven voor een sociale woning (overheen alle huisvestingsmaatschappijen (2019).

6,97% van de private huishoudens in Ronse zijn sociale woningen (2020) (nulmeting was in 2008: 6,14% of 630 woningen).

Situatie van het aantal wachtenden per huisvestingsmaatschappij:

Sociale huisvestingsmaatschappij de Vlaamse Ardennen (2020)(7):

Er zijn **459** wachtenden op de lijst voor een sociale woning in Ronse.

258 Ronsenaars zijn wachtende op een sociale woning, **232** daarvan willen zich vestigen in Ronse:

- **206** wachtenden zijn alleenstaanden
- **67** zijn gezinnen met 3 of meer kinderen
- **117** wachtenden zijn jonger dan 29 jaar

Sociaal verhuurkantoor (2019)(8):

Er zijn **449** wachtenden op de lijst voor een sociale woning in Ronse.

229 Ronsenaars zijn wachtende op een sociale woning, **92** personen buiten Ronse zijn ingeschreven in Ronse.

In 2019 waren er **45** woningen, waarvan **40** woningen beschikbaar. In 2019 zijn er **8** woningen toegewezen en **29** personen hadden recht op een huursubsidie.

De Nieuwe Haard (2019)(5):

In 2019 waren er **490** kandidaat huurders (**135** waren effectieve inschrijvingen in 2019):

- **198** wachtenden zijn alleenstaanden
- **78** gezinnen hebben 3 of meer kinderen
- **105** wachtenden zijn jonger dan 29 jaar

In 2019 had de Nieuwe Haard **685** woonegelegenheden (19 woningen buiten Ronse), waarvan **187** eengezinswoningen en **498** appartementen.

338 woningen zijn gebouwd vóór 1981, daarom zullen **303** woningen een renovatie ondergaan in 2021 en er komen **40** woonentiteiten bij (Oudestraat in Ronse, G.desmetstraat in Ronse en Pontstraat in Kluisbergen).

Bronnen:

- (1) Federale statistieken
- (2) provincie in cijfers
- (3) Omgevingsanalyse Oost-Vlaanderen
- (4) dienst omgeving
- (5) De Nieuwe haard
- (6) VMSV.be
- (7) jaarverslag SHM
- (8) jaarverslag SVK

Hulp rond (dreigende) uithuiszetting:

In 2019 waren er **60** meldingen uithuiszetting t.a.v. het Sociaal Huis in Ronse (2).

53 dossiers werden aangemeld bij preventieve woonbegeleiding bij het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW)(1):

- **37** dossiers konden worden gecontacteerd,
=> **27** in het kader van huurachterstal
- **20** dossiers werden effectief opgestart
- **4** uithuiszettingen werden vermeden, bij **7** dossiers is er toch overgegaan tot uithuiszetting

Woonloket Sociaal Huis (2019)(2):

"De Woonwinkel is een laagdrempelige en herkenbare dienstverlening waarop elke inwoner van Ronse beroep kan doen bij vragen omtrent huisvesting. Men kan er terecht voor hulp bij de zoektocht naar een geschikte woning, voor informatie omtrent premies en subsidies et cetera. De Woonwinkel is voor iedereen toegankelijk, maar heeft toch in het bijzonder aandacht voor de woonproblemen van kansarme mensen. Zo ondersteunt de Woonwinkel de mensen in het zoeken naar een betaalbare en kwalitatieve woning."

In 2019 had het Woonloket **380** contacten: **110** gesprekken gingen over aanvragen van premies/leningen. De andere gesprekken gingen over wonen (**141**), Vlaams woningfonds (**42**), Sociaal Verhuurkantoor (SVK) (**39**) en energievragen (**9**). Er waren **157** adviesgesprekken van de Huurdersbond en **136** contacten met het Vlaams woningfonds. De stad Ronse heeft ook 181 woningonderzoeken gedaan in het kader van de woonkwaliteit (in 2020 waren dit er 81).

Overzicht van de hulpverlening in het Sociaal Huis in 2019 aangaande huisvesting(2):

Huidige crisisopvangcapaciteit: **6** doorgangswoningen, **3** appartementen, **1** gezamenlijke crisiswoning met **4** slaapkamers.

De gemiddelde bezettingsgraad (opvanggelegenheden OCMW) in 2019 was **81,97%**, er moet steeds 1 woning vrij zijn in geval van brand.

	<u>2019</u>	<u>2020</u>
Aantal aanvragen opvang:	93	156
Aantal interne opnames:	26	31
Aantal in een doorgangswoning:	6	14
Aantal in de gezamenlijke crisiswoningen:	16	16

***In 2020 zien we een stijging van de aanvragen. De dienst geeft aan dat er een stijging is van intrafamiliaal geweld en dat mensen vaak niet snel genoeg een nieuwe huisvesting vinden en daardoor dakloos worden.**

In het kader van de werkgroep woonvervuiling in 2019(2):

- **40** lopende dossiers woonvervuiling
- **12** huisbezoeken
- **7** nieuwe meldingen
- **3** dossiers effectieve tussenkomsten in opkuiskosten

Aanvragen premies van Ronsenaars (2019)(3):

40 aanvragen huursubsidie (20 weigeringen), **53** Ronsenaars ontvangen deze subsidie

35 aanvragen huurpremie (29 weigeringen), **24** Ronsenaars ontvangen deze huurpremie

*Mensen die 4 jaar op de wachtlijst staan voor een sociale woning krijgen een aanvraagformulier toegestuurd, in 2019 waren dit **56** inwoners.

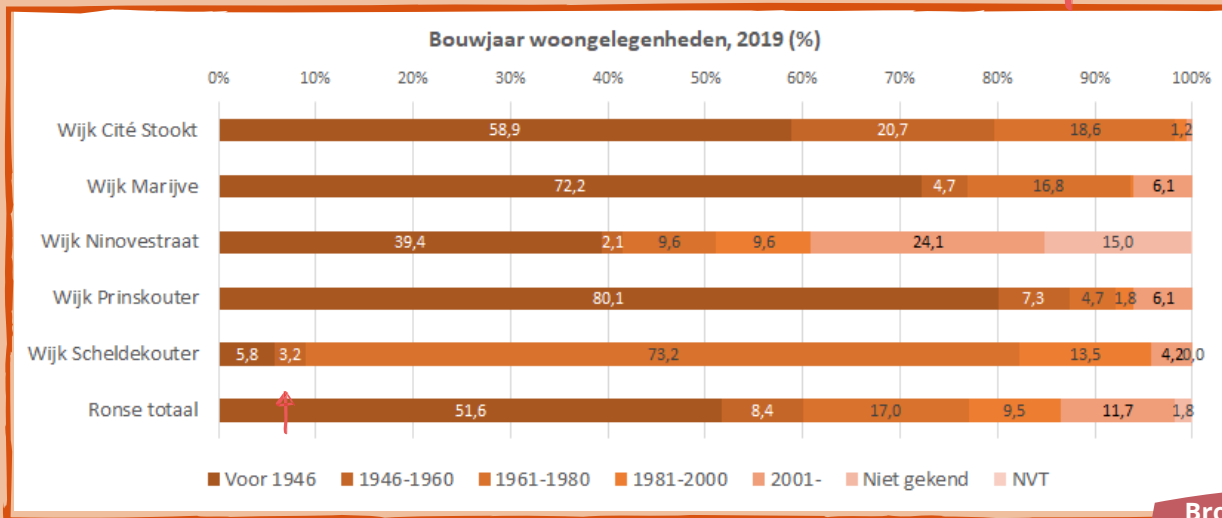
Bronnen:

- (1) jaarverslag CAW
- (2) jaarverslag OCMW
- (3) statistieken Vlaanderen

Cijfers op wijkniveau (2):

Percentage eigenaarschap (2019)(1):
65-70% in de Cité Stookt, Marijve en Prinskoeter
48,8% in de Ninovestraat
25% in de Scheldekoeter

Percentage per wijk naar bouwjaar (2019)(Scheldekoeter, 2018)(1):
Het gemiddeld bouwjaar is 1949, in Vlaanderen is dit 1964

Momenteel zijn er **46** woningen die ongeschikt- en onbewoonbaar bevonden werden (3).

Bronnen:
(1) Omgevingsanalyse Oost-Vlaanderen
(2) Statistiek Vlaanderen
(3) dienst omgeving

Conclusie:

Ronse heeft iets meer dan 9.700 wooneenheden en 10.812 huishoudens. **Meer dan 50% van de woningen in Ronse zijn gebouwd vóór 1946 (gemiddeld bouwjaar 1949) en in de risicowijken zijn het vaak de eigenaars die zelf in de woningen wonen** (door noodkoop). Er is vaak geen budget om de vervallen woningen te renoveren. Deze huizen zijn ook sterk vertegenwoordigd in de kwetsbare wijken. Historisch telt Ronse veel kleine, oude woningen met beperkt wooncomfort in dichtbebouwde arbeidersbuurten. Er is een vermoedenslijst van een leegstand van 609 woningen (er werden reeds 142 geïnventariseerd). De verkoopprijs van een woning in Ronse is de 2de laagste in Vlaanderen. De aantrok vanuit Brussel is gedaald maar Ronsenaren verhuizen vaker naar andere gemeenten dan vroeger (bron: Woonplan Ronse).

Ronse telt 768 **sociale woningen** (6,97% van het totale woonpatrimonium). 602 gezinnen staan op de wachtlijst voor een sociale woning. Meer dan 200 alleenstaanden en 70 gezinnen met meer dan 3 inwonende kinderen. Voornamelijk voor **gezinnen met meer dan 3 kinderen** is het aanbod aan sociale huurwoningen beperkt. Door geplande renovatiewerken zullen de komende jaren weinig nieuwe gezinnen toegeleid kunnen worden tot de woningen van de Sociale Huisvestingsmaatschappij De Nieuwe Haard. **Er is een hoge non-take-up van huurpremie en huursubsidie.**

In 2019 heeft het Sociaal Huis 60 meldingen van uithuiszetting en 40 dossiers woonvervuiling ontvangen. Voor de uithuiszetting werkt het Sociaal Huis samen met het CAW voor preventieve woonbegeleiding. In 27 dossiers was **huurachterstal** de hoofdreden om een procedure voor uithuiszetting aan te vragen. Het Sociaal Huis werkt ook samen met de huurderbond om advies te verlenen aan huurders.

De crisisopvang heeft (in 2019) 93 meldingen gehad. Hiervan werden 26 gezinnen geholpen. Hierbij stellen we vast dat **de opvang dichtslibt** omdat de uitstroom niet kan gerealiseerd worden. De private huurmarkt is te duur voor de kwetsbare gezinnen en de **wachtlijsten zijn te lang** voor een sociale woning. De **betaalbaarheid en beschikbaarheid** van kwaliteitsvolle woningen zijn de grootste drempels die ervaren worden.

Wat zijn de bijkomende knelpunten geformuleerd door de werkgroepen in Ronse?

- Er is een tekort aan **betaalbaar en kwaliteitsvol woonaanbod** op de private én de sociale woonmarkt
- De begeleiding die we bieden is vaak te weinig én te laat
- Er is nood aan **proactief en aanklappend handelen**
- Er is nood aan **technische ondersteuning** bij huur of koop
- We kampen met een slechte woonkwaliteit (door oud patrimonium)
- Door beperkte financiële mogelijkheden is huren niet betaalbaar, er is nood aan een tegemoetkoming
- Er is discriminatie op de woonmarkt
- Er zijn veel mensen die aan noodkoop doen
- Er is sprake van een overbewoning door grote gezinnen in niet aangepaste woningen
- Er is nood aan een bemiddelende partij tussen huurder en verhuurder

Wat doet Lokaal bestuur Ronse of via samenwerking met sociale partners al rond deze problematiek?

- Woonplan van de dienst huisvesting
- Lokaal woonoverleg getrokken door de dienst huisvesting
- Afleveren van vergunningen door de dienst omgeving
- Financiële steun voor huurwaarborg, installatiepremie, minimale levering gas,... (Sociaal Huis)
- 13 crisisopvang- en doorgangswoningen (Sociaal Huis)
- Woonloket (Stadhuys) en Woonwinkel (Sociaal Huis)
- Samenwerking met CGG: 'TANGO': begeleiding voor mensen met huisproblemen én psychologische problemen
- Sociale convenant: preventie van uithuiszettingen via CAW
- Sociale convenant: juridisch advies private en sociale huurders via Huurdersbond
- Huisvestingscontroles kwaliteit en conformiteitsattesten: dienst huisvesting en SOLVA
- IGS Wonen: samenwerking tussen Ronse, Kluisbergen en Maarkedal en SOLVA
- Trefpunt Sociale huisvestingsmaatschappijen en SVK (Sociaal Huis)
- Energiescans via Goed Wonen
- Groepsaankopen groene stroom, zonnepanelen,... ondersteunen
- Werkgroep én fonds voor woningvervuilingen
- Sociale convenant: De 'kompanie' via De Vrolijke Kring voor kleine klusjes en verhuizen van kwetsbare doelgroepen.
- Gespecialiseerde cel Energie om te bemiddelen bij energieproblemen (Sociaal Huis)
- Samenwerkingsovereenkomsten met SHM Vlaamse Ardennen en De Nieuwe Haard
- Samenwerking met CGG: 'TANGO': begeleiding voor mensen met huisproblemen én psychologische problemen
- Convenant tussen Lokaal Bestuur Ronse en SOLVA omtrent de werking van het Energiehuis
- Zitdagen Vlaams Woningfonds in Sociaal Huis

Visie:

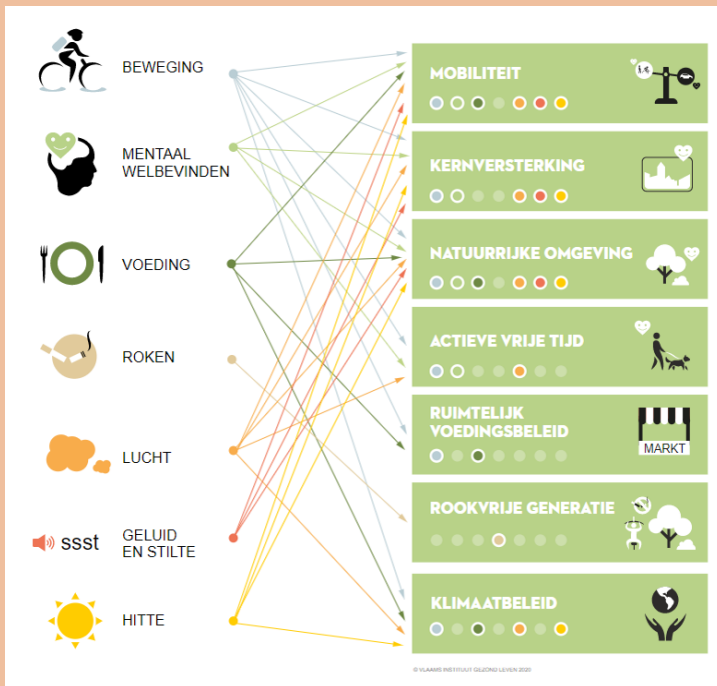
Onderzoek toont ook aan dat **sociale huisvesting** een rem zet op armoede: terwijl het inkomen van een sociale uitkering bijvoorbeeld niet toereikend is om een privéwoning te huren, volstaat het wel in de sector van de sociale huisvesting (Koning Boudewijnstichting, 2019).

Het recht op wonen is universeel en absoluut. Zich ergens **thuis kunnen voelen**, is een noodzakelijke voorwaarde voor een menswaardig leven. Te veel Ronsenaars leven echter in verouderde en onaangepaste woningen. Het woonbeleid **focust op betaalbare, aangepaste en kwaliteitsvolle huisvesting voor iedereen**, in samenwerking met onze partners maken we een werk van een sterk netwerk (bron: Woonplan Ronse).

Link tussen wonen en gezondheid:

"Gezondheid is meer dan de som van persoonlijke keuzes en genetische factoren. Ook onze omgeving heeft er een grote invloed op. Een gezonde publieke ruimte zet in op kernversterking, ondersteunt actieve verplaatsing en geeft ruimte aan bereikbare en functionele natuur in kernen en open ruimten. Een gezonde publieke ruimte is rookvrij en voorziet ruimte voor gezonde voeding. In een gezonde publieke ruimte is ontmoeting en actieve vrije tijd vanzelfsprekend." (bron: gezondegemeente.be)

Door te investeren in een gezonde publieke ruimte creëer je een winst op vlak van wonen én op vlak van gezondheid omdat de twee met elkaar verbonden zijn.

Bron: Gezondegemeente.be

Strategische doelstellingen omtrent wonen:

Het Lokaal Bestuur streeft naar een **kwalitatief wonen in een aangename buurt** voor elke burger door in te zetten op:

(1) Uitbreiden van een betaalbaar (sociaal) woonaanbod en kwaliteitsvolle publieke ruimte, (2) Inzetten op aanklappende/proactieve hulpverlening, (3) Financiële ondersteuning in de vorm van voorschotten op premies.

(*) voor acties omtrent doelstelling (1) verwijzen we naar het Woonplan van de dienst huisvesting. Hieronder worden de bijkomende acties omtrent huisvesting geformuleerd die inzet op de andere doelstellingen.

Peilers uit Woonplan Ronse:

- Enkel wonen in kwalitatieve woningen door ordehandhaving van oa. huisjesmelkers
- Woonbegeleiding via de woonwinkel informeren over mogelijkheden huurmarkt
- Gemeentelijke slooppremie
- Organiseren van betaalbare, kwalitatieve huisvesting door renovatie sociale woningen én uitbreiden tot objectief
- Doelgroepenbeleid: begeleiding van kwetsbare gezinnen en huisvestingscontroles, samenwerkingsverband met partners, conformaliteitsattesten én een actieplan anti-discriminatie

Om dit doel te bereiken voorzien we volgende acties:

Actie 1: Inzet op preventie via Fonds voor uithuiszetting

Het Fonds geeft een tegemoetkoming aan het OCMW wanneer er zowel met huurder als verhuurder een begeleidingsovereenkomst wordt afgesproken om huurachterstal en een uithuiszetting in de toekomst te vermijden.

Actie 2: Voorschotten verlenen op huurpremie en huursubsidie

De huurpremie en huursubsidie zijn vergoedingen gegeven door de hogere overheden, om mensen met een laag inkomen tegemoet te komen in hun huurkosten. Deze procedure duurt echter zeer lang en de uitbetaling van de premie laat maanden op zich wachten.

Actie 3: Telling daklozen

We brengen de lokale problematiek in kaart. Hierbij wensen we zicht op het aantal, gradatie van dakloosheid en problematiek. Deze telling organiseren we samen met de lokale partners.

Actie 4: Aanklappende thuisbegeleiding bij woonvervuiling door aanstelling van 1/2 VTE

Woonvervuiling is een fenomeen die ontstaat door mensen die hun woning onvoldoende opruimen of een overmatig producten verzamelen waardoor er overlast of hinder ontstaat bij de burens zoals geurhinder of ongedierte. Vaak ontstaat hamsteren of een problematische woonhygiëne door een psychologische problematiek. Het vraagt dus een aanpak van de woning (opruimen, ontsmetting, ongediertebestrijding,...) ook een aanpak van de mens zelf.

Actie 5: Verdere inzet preventie van uithuiszettingen en samenwerking met partners omtrent daklozen (sociale convenant)

Naarmate de noden van de maatschappij veranderen ontstaan er steeds meer en meer initiatieven in de social profit die aangepaste hulpverlening bieden. Het CAW als Sociaal Huis biedt crisisopvang aan. We onderzoeken verder samenwerking omtrent dakloosheid. Hierbij voorzien we ook de verdere inzet op preventie uithuiszettingen. In 2022 evalueren we alle convenanten.

Actie 6: Huurdersbond (sociale convenant)

De huurdersbond is een laagdrempelig initiatief waar huurders kunnen aankloppen voor advies en bemiddeling aangaande huurzaken. Elke week voorzien we een zitdag en bijkomende ondersteuning via onze interne diensten in de woonwinkel. In 2022 evalueren we alle convenanten.

Actie 7: Materiële hulp omtrent huisvesting (sociale convenant)

'De Kompanie' is een zorgnetwerk om mensen te helpen bij verhuis, opkuis en kleine onderhouds- of herstellingswerken aan hun woning. In 2022 evalueren we alle convenanten.

Actie 8: Voorzien in nachtopvang voor 100 nachten / jaar in samenwerking met lokale partners (nieuwe sociale convenant)

In samenwerking met lokale partners voorzien we in nachtopvang voor de mensen die dringend onderdak nodig hebben in afwachting van een structurele oplossing.

Onderwijs

Geleende laptops moeten we nu terug geven

Iedereen kijkt naar de situatie vanuit zijn eigen bril = moeilijk

Viseren van sommige kinderen

Werken met schoolteam en samen versterkend werken

EVERYBODY IS A GENIUS. BUT IF YOU JUDGE A FISH BY ITS ABILITY TO CLIMB A TREE, IT WILL LIVE ITS WHOLE LIFE BELIEVING THAT IT IS STUPID.

Meisjes krijgen niet altijd dezelfde kansen

Waar u wieg staat bepaald welke start je maakt

huiswerkbegeleiding

Niet altijd even veel interesse

"Voor gelijke kansen heb je ongelijk onderwijs nodig"

Divers ontwikkelingsnive au bij de start en bepaald de rest van de schoolcarrière

Te weinig begeleiding

SNIF! SNIF! NEE, DAZE IS NOG NIET SCHILRIJPE!

Belang van het samenwerken van netwerk ten goede van het kind

Nood aan duidelijke taal

Met welke bril kijkt de leerkracht naar het kind?

Aanmeldingsprocedure is moeilijk

Situatie thuis, hoofd is vol

Lege boterhamdozen of ongezonde voeding

WIE KOMT ER NOG IN SCHRIJVEN?

Zwart op wit

In een notendop voor u de belangrijkste cijfers, feiten en evoluties rond **basisonderwijs** in Ronse.

Mobiliteit en aantrekkingskracht basisonderwijs Ronse (2019)(1):

Aantal schoolgaande leerlingen (Iln) die wonen in Ronse: **3.180** (1.181 kleuters)

Aantal leerlingen die school lopen in Ronse: **2.902**

Aantal leerlingen die wonen én school lopen in Ronse: **2.497**

Aantal leerlingen die wonen buiten Ronse, maar schoolgaan in Ronse: **403**

Aantal leerlingen die wonen in Ronse, maar schoolgaan buiten Ronse: **683**

Aantal leerlingen die in Ronse wonen én naar het buitengewoon onderwijs gaan: **165**

Waar gaan de kinderen uit Ronse naar school?(1):

- 78,5% in Ronse (**2.497 Iln**)

- 9,9% in Maarkedal (**316 Iln**)

- 6,7% in Oudenaarde (**213 Iln**)

Deze uitstroom is gemiddeld **17%** voor het basisonderwijs in Ronse. Dit cijfer is vergelijkbaar met andere buursteden (tussen de **16,1%** en **18,3%**).

Aantal kinderen uit Ronse die niet in Vlaanderen naar school gaan (2):

- Kleuter onderwijs: **8** kleuters

- Basis onderwijs: **103** lagere school kinderen

Aantrekkingskracht/instroom naar scholen in Ronse (1):

- 4,3% van de instroom komt uit Frasnes-les-Anvaing (**124 Iln**)

- 2,9% van de instroom komt uit Ellezelles (**83 Iln**)

- 1,4% van de instroom komt uit Mont-de-l'Enclus (**40 Iln**)

Deze instroom is gemiddeld **14%** voor het basisonderwijs in Ronse. Dit gemiddelde is in verhouding met regiosteden (tussen de **14%** en **20%**).

In 2017 waren er 1253 kinderen tussen 2,5 en 5 jaar in Ronse. **1129 kleuters (90,1%) gingen naar school in Ronse (3)**. Er gingen 25 kleuters helemaal niet naar school (dit is een stijgende trend). Wat opvalt is dat we vaststellen dat het hoogst aantal afwezigheden van de kleuters die wel ingeschreven zijn in een school, zich situeren in de 2de kleuterklas.

Sociaal economische kenmerken in absolute cijfers (2020)(2):

Deze kenmerken hebben betrekking op de sociaal economische situatie van het gezin waar een kind woont:

- **1.767 Iln** met schooltoelage **61%** (Oost-Vlaanderen: **37,7%**)

- **1.080 Iln** met lage opleiding mama **36,5%** (Oost-Vlaanderen: **19,8%**)

- **1.366 Iln** met thuistaal niet-Nederlands **47%** (Oost-Vlaanderen: **17,7%**)

Als laatste kenmerk "Wonend in een buurt met veel schoolse vertraging".

=> De leerlingen worden onderverdeeld volgens de buurt waarin ze wonen.

Als er in een buurt meer dan 25% van de kinderen een schoolse vertraging hebben dan krijgen de kinderen uit die buurt een extra risico-kenmerk.

In Ronse is dit **71%** van de kinderen ofwel **2.059** kinderen (Vlaams niveau: **23%**)

Kleuterparticipatie (schoolgaande kinderen, per studiejaar die voldoende aanwezig waren op school (1):

- 3 jaar: **295 Iln** of 96,4% (Op Oost-Vlaams niveau is dit 96,5%)

- 4 jaar: **288 Iln** of 95,0% (Op Oost-Vlaams niveau is dit 96,9%)

- 5 jaar: **286 Iln** of 97,3% (Op Oost-Vlaams niveau is dit 97,1%)

Ronse scoort relatief goed op de aanwezigheid van kleuters in de kleuterklas (opgelet! de kleuters die niet zijn ingeschreven in het kleuteronderwijs zijn niet opgenomen in dit overzicht. **16** schoolgaande kleuters kwamen (voor schooljaar 2018 -2019) niet aan voldoende aanwezige dagen.

Schoolse vertraging, de cijfers van Ronse t.o.v. Vlaanderen (2019)(1):

Jaren vertraging	1 jaar Ronse	vs Vlaanderen	>1 jaar Ronse	vs Vlaanderen
- 1ste leerjaar:	57 Iln (19,0%)	8,8%	7 Iln (2,3%)	0,6%
- 2de leerjaar:	41 Iln (14,0%)	10,3%	12 Iln (4,1%)	0,9%
- 3de leerjaar:	65 Iln (20,8%)	11,0%	12 Iln (3,8%)	1,1%
- 4de leerjaar:	63 Iln (22,2%)	11,4%	11 Iln (3,9%)	1,3%
- 5de leerjaar:	82 Iln (27,5%)	12,3%	6 Iln (2,0%)	0,9%
- 6de leerjaar:	59 Iln (21,9%)	10,2%	8 Iln (3,0%)	0,5%
TOTAAL:	267 Iln (20,9%)	10,7%	56 Iln (3,1%)	0,9%

Bronnen:
(1) Statistiek Vlaanderen
(2) LOP-cijfers
(3) omgevingsanalyse LOP

Zwart op wit

In een notendop voor u de belangrijkste cijfers, feiten en evoluties rond **secundair onderwijs** in Ronse.

Mobiliteit en aantrekkingskracht secundair onderwijs Ronse (2019)(1):

Aantal schoolgaande leerlingen die wonen in Ronse: **1.963**

Aantal leerlingen die school lopen in Ronse: **1.344**

Aantal leerlingen die wonen én school lopen in Ronse: **1.106**

Aantal leerlingen die wonen buiten Ronse, maar schoolgaan in Ronse: **238**

Aantal leerlingen die wonen in Ronse, maar schoolgaan buiten Ronse: **857** (107 Iln volgen BUSO onderwijs)

Doorstroom naar secundair onderwijs , 2018(3):

- A-stroom: **81,7%** in Ronse, 85,6% Vlaanderen
- B-stroom: **18,3%** in Ronse, 14,4% Vlaanderen
- ASO: **38,3%** in Ronse, 42,2% Vlaanderen
- TSO: **29,0%** in Ronse, 31,1% Vlaanderen
- BSO: **32,0%** in Ronse, 24,3% Vlaanderen

Aantal jongeren uit Ronse die niet in Vlaanderen naar school gaan (3):

Secundair onderwijs: **176** scholieren
(= 10% van de leerlingen)

Waar gaan de kinderen van Ronse naar school?(1):

- 56,3% in Ronse (**1.106 Iln**)
- **25,3%** in Oudenaarde (**497 Iln**)
- 6,0% in Brakel (**118 Iln**)

Deze uitstroom is gemiddeld **38,4%** voor het secundair onderwijs in Ronse. Dit cijfer is bijna dubbel zo hoog in verhouding met regiosteden (tussen de **16%** en **21%**).

In het schooljaar 2017-2018 verlieten **43 Iln** (of **15,6%**) die in Ronse wonen het secundair onderwijs zonder een secundair diploma te behalen. Dit is veel hoger dan het (Oost-)Vlaamse gemiddelde van 11,9% (3).

Samenstelling: ASO (2 Iln), TSO (7 Iln), BSO (14 Iln), BUSO (2 Iln) en DBSO (18 Iln).

Aantrekkingskracht/instroom naar scholen in Ronse (1):

- 82,3% van de Iln woont in Ronse (**1.106 Iln**)
- 5,1% van de Iln woont in Franses-lez-Anvaing (**68 Iln**)
- 3,5% van de Iln woont in Ellezelles (**46 Iln**)

Deze instroom is gemiddeld **15,9%** voor het secundair onderwijs in Ronse. Dit gemiddelde is zeer laag in verhouding met regiosteden (tussen de **43%** en **61,7%**).

Van de leerlingen die in Ronse naar school gaan, verlieten **19 Iln** (of **10,3%**) in 2018 het onderwijs zonder een secundair diploma te behalen.

Dit is lager dan het (Oost-)Vlaamse gemiddelde (3).

Samenstelling: ASO (3 Iln), TSO (3 Iln), BSO (7 Iln), BUSO (3 Iln) en DBSO (3 Iln).

Scholingsgraad van Ronsenaars (tussen 25 en 35 jaar) (2017)(4):

- **20,21%** (624Iln) heeft geen diploma secundair onderwijs
- **30,29%** (935 Iln) heeft enkel een diploma secundair onderwijs
- **35,86%** (1107 Iln) heeft een diploma hoger onderwijs

We stellen een dalende tendens vast van ongekwalificeerde uitstroom maar het percentage blijft wel hoog t.o.v. Vlaanderen. We zien ook een stijging in aantal vrouwen die zich inschrijven voor hogere studies.

Sociaal economische kenmerken in absolute cijfers (2020)(1 & 2):

- **746 Iln** met schooltoelage, **56,9%** (Oost-Vlaanderen: 15,8%)
- **458 Iln** met lage opleiding mama, **34,9%** (Oost-Vlaanderen: 21,6%)
- **549 Iln** met thuistaal niet-Nederlands, **41,9%** (Oost-Vlaanderen: 38,6%)

Als laatste kenmerk "Wonend in een buurt met veel schoolse vertraging".

=> De leerlingen worden onderverdeeld volgens de buurt waarin ze wonen. Als er in een buurt meer dan 25% van de kinderen een schoolse vertraging hebben dan krijgen de kinderen uit die buurt een extra risico-kenmerk.

=> In Ronse is dit **63,2%** van de kinderen (Oost-Vlaams niveau: 24%).

Met **32,6%** van de 18 tot 24-jarigen ingeschreven in het hoger onderwijs scoort Ronse lager dan de provincie Oost-Vlaanderen (49,3%) en Vlaanderen (46,1%)(3).

In 2017-2018 waren er 659 Iln ingeschreven (285 jongens en 374 meisjes) en er is een stijgende trend, sterker dan het Vlaamse gemiddelde.

Bronnen:

- (1) SES-cijfers LOP
- (2) Jaarboek onderwijs
- (3) Gemeentefoto provincie Oost-Vlaanderen
- (4) FOD economie
- (5) Statistiek Vlaanderen

Cijfers op wijkniveau

Hoe is de verdeling op vlak van **basisonderwijs** op wijkniveau in onze risicowijken?

Aantal kinderen per wijk lager onderwijs in 2017 (exclusief Scheldekouter in 2016)(1):

- Stookt: **85**
- Marijve: **185**
- Ninovestraat: **117**
- Prinskouter: **403**
- Scheldekouter: **116**

Percentage leerlingen in het buitengewoon basisonderwijs is (1):

- Het gemiddelde van Ronse is **4,6%**:
- Cité Stookt: **(7,2%** in 2017),
 - Marijve **(7%** in 2017)
 - Prinskouter **(5,1%** in 2017)
 - Scheldekouter: **(6,33%** in 2016)

Percentage kinderen per wijk met schoolse vertraging in 2017 (exclusief scheldekouter in 2016)(1):

1 jaar vertraging in 2009:

- Stookt: **18,9%**
- Marijve: **37%**
- Ninovestraat: **26,9%**
- Prinskouter: **33%**
- Scheldekouter: **35,71%**

1 jaar vertraging in 2017:

- Stookt: **19%**
- Marijve: **30,2%**
- Ninovestraat: **26,3%**
- Prinskouter: **26,6%**
- Scheldekouter: **34,67%**

>1 jaar vertraging in 2009:

- Stookt: **2,7%**
- Marijve: **11%**
- Ninovestraat: **3,8%**
- Prinskouter: **8,8%**
- Scheldekouter: **7,14%**

>1 jaar vertraging in 2017:

- Stookt: **2,4%**
- Marijve: **3,8%**
- Ninovestraat: **2,5%**
- Prinskouter: **4,4%**
- Scheldekouter: **5,33%**

OKI-cijfers op wijkniveau, 2017 (Scheldekouter in 2016)(1):

	Schooljaar 2009-2010	Schooljaar 2017-2018
Wijk Cité Stookt	1,05	2,36
Wijk Marijve	2,65	2,74
Wijk Ninovestraat	1,82	2,26
Wijk Prinskouter ^b	2,73	2,82
Wijk Scheldekouter	2,80	2,96
Overig Ronse	1,60	1,73
Ronse totaal	1,74	1,91

Bron: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Departement Onderwijs en Vorming via Onderwijskubus

^bPrinskouter bestaat hier enkel uit de statistische sector, exclusief de aanvullende bouwblokken

Absolute cijfers schoolgaande kinderen, met een andere moedertaal, ook hier zijn de cijfers meer dan het dubbele van de Vlaamse gemiddelde (3):

In Ronse spreken **43%** van de basisschoolkinderen en **39%** van de middelbare school leerlingen **geen** Nederlands als moedertaal. (3)

SES-kenmerken, op wijkniveau, per criteria, in absolute getallen en percentages uit 2017 (Scheldekouter in 2016)(1):

(*) Deze cijfers zijn op basis van een onderzoek in een aantal risicowijken t.o.v. het totaal aantal kinderen in die wijk.

Voor de wijk Floreal hebben we op heden geen onderstaande gedetailleerde data.

laagopgeleide mama (2009):

- Stookt: **40 (51,9%)**
- Marijve: **90 (53,6%)**
- Ninovestraat: **30 (28,6%)**
- Prinskouter: **201 (55,1%)**
- Scheldekouter: **59 (56,73%)**
- Ronse: **1.045 (38%)**

laagopgeleide mama (2017):

- Stookt: **38 (49,4%)**
- Marijve: **97 (56,4%)**
- Ninovestraat: **58 (45,7%)**
- Prinskouter: **223 (51,7%)**
- Scheldekouter: **73 (54,89%)**
- Ronse: **1.197 (37,1%)**

studiebeurs (2009):

- Stookt: **24 (31,2%)**
- Marijve: **107 (63,7%)**
- Ninovestraat: **37 (35,2%)**
- Prinskouter: **230 (63%)**
- Scheldekouter: **77 (74,04%)**
- Ronse: **1.189 (43,2%)**

studiebeurs (2017):

- Stookt: **31 (40,3%)**
- Marijve: **103 (59,9%)**
- Ninovestraat: **61 (48%)**
- Prinskouter: **290 (67,3%)**
- Scheldekouter: **106 (79,70%)**
- Ronse: **1.496 (46,3%)**

thuis taal niet-Nederlands(2009):

- Stookt: **16 (20,8%)**
- Marijve: **89 (53%)**
- Ninovestraat: **30 (28,6%)**
- Prinskouter: **157 (43%)**
- Scheldekouter: **57 (54,81%)**
- Ronse: **893 (32,4%)**

thuis taal niet-Nederlands (2017):

- Stookt: **39 (50,6%)**
- Marijve: **109 (63,4%)**
- Ninovestraat: **55 (43,3%)**
- Prinskouter: **239 (55,5%)**
- Scheldekouter: **133 (63,16%)**
- Ronse: **1.297 (40,2%)**

risicobuurt (2009):

- Stookt: **/**
- Marijve: **168 (100%)**
- Ninovestraat: **99 (94,3%)**
- Prinskouter: **314 (86%)**
- Scheldekouter: **104 (100%)**
- Ronse: **1.744 (63,3%)**

risicobuurt (2017):

- Stookt: **/**
- Marijve: **/**
- Ninovestraat: **/**
- Prinskouter: **388 (89%)**
- Scheldekouter: **133 (100%)**
- Ronse: **2.301 (71,2%)**

Cijfers op wijkniveau

Hoe is de verdeling op vlak van **secundair onderwijs** op wijkniveau in onze risicowijken?

Aantal kinderen per wijk secundair onderwijs in 2017 (exclusief Scheldekouter in 2016)(1):

- Stookt: 47	In het secundair onderwijs is het aandeel leerlingen in het <u>buitengewoon onderwijs</u> opvallend hoog (1):
- Marijve: 185	Cité Stookt (9,1%)
- Ninovestraat: 132	Ninovestraat (9,9%)
- Prinskouter: 454	Gemiddeld in Ronse (4,6%)
- Scheldekouter: 44	

Percentage kinderen per wijk met schoolse vertraging in 2009- 2017 (Scheldekouter in 2008-2016)(1):

1 jaar vertraging (2009):

- Stookt: **34,6%**
- Marijve: **33,8%**
- Ninovestraat: **28,1%**
- Prinskouter: **39,1%**
- Scheldekouter: **47,22%**

1 jaar vertraging (2017):

- Stookt: **30%**
- Marijve: **29,5%**
- Ninovestraat: **25,6%**
- Prinskouter: **45,5%**
- Scheldekouter: **50%**

>1 jaar vertraging (2009):

- Stookt: **11,5%**
- Marijve: **17,5%**
- Ninovestraat: **19,3%**
- Prinskouter: **17,9%**
- Scheldekouter: **22,22%**

>1 jaar vertraging (2017):

- Stookt: **7,5%**
- Marijve: **12,5%**
- Ninovestraat: **3,7%**
- Prinskouter: **8,4%**
- Scheldekouter: **14,71%**

OKI-cijfers op wijkniveau, 2017 (Scheldekouter in 2016)(1):

	Schooljaar 2009-2010	Schooljaar 2017-2018
Wijk Cité Stookt	0,92	2,33
Wijk Marijve	2,60	2,77
Wijk Ninovestraat	1,79	1,74
Wijk Prinskouter ^b	2,71	3,02
Wijk Scheldekouter	2,29	2,76
Overig Ronse	1,54	1,68
Ronse totaal	1,66	1,86

Bron: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Departement Onderwijs en Vorming via Onderwijskubus

^bPrinskouter bestaat hier enkel uit de statistische sector, exclusief de aanvullende bouwblokken

SES-kenmerken, wijkniveau, per criteria, in absolute getallen/percentages uit 2017 (exclusief Scheldekouter in 2016)(1):

(*) Deze cijfers zijn op basis van een onderzoek in een aantal risicowijken t.o.v. het totaal aantal leerlingen in die wijk. Voor de wijk Floréal, Broek en Molendam hebben we op heden geen onderstaande gedetailleerde data.

Laagopgeleide mama (2009):

- Stookt: **14 (53,8%)**
- Marijve: **38 (47,5%)**
- Ninovestraat: **20 (35,1%)**
- Prinskouter: **83 (53,2%)**
- Scheldekouter: **17 (44,74%)**
- Ronse: **495 (33,8%)**

Laagopgeleide mama (2017):

- Stookt: **22 (55%)**
- Marijve: **69 (61,6%)**
- Ninovestraat: **24 (29,3%)**
- Prinskouter: **104 (54,5%)**
- Scheldekouter: **25 (60,98%)**
- Ronse: **652 (37,8%)**

schooltoelage (2009):

- Stookt: **9 (34,6%)**
- Marijve: **54 (67,5%)**
- Ninovestraat: **22 (38,6%)**
- Prinskouter: **86 (55,1%)**
- Scheldekouter: **24 (63,16%)**
- Ronse: **602 (41,1%)**

schooltoelage (2017):

- Stookt: **20 (50%)**
- Marijve: **84 (75%)**
- Ninovestraat: **27 (32,9%)**
- Prinskouter: **149 (78%)**
- Scheldekouter: **29 (70,73%)**
- Ronse: **865 (50,1%)**

thuisstaal niet-Nederlands (2009):

- Stookt: **7**
- Marijve: **36 (45%)**
- Ninovestraat: **10 (17,5%)**
- Prinskouter: **66 (42,3%)**
- Scheldekouter: **11 (28,95%)**
- Ronse: **340 (23,2%)**

thuisstaal niet-Nederlands (2017):

- Stookt: **13 (32,5%)**
- Marijve: **58 (51,8%)**
- Ninovestraat: **14 (17,1%)**
- Prinskouter: **114 (59,7%)**
- Scheldekouter: **19 (46,34%)**
- Ronse: **579 (33,6%)**

buurtkenmerken (2009):

- Stookt: **7**
- Marijve: **80 (100%)**
- Ninovestraat: **50 (87,7%)**
- Prinskouter: **139 (89,1%)**
- Scheldekouter: **38 (100%)**
- Ronse: **1.004 (68,6%)**

buurtkenmerken (2017):

- Stookt: **7**
- Marijve: **7**
- Ninovestraat: **7**
- Prinskouter: **170 (89%)**
- Scheldekouter: **40 (100%)**
- Ronse: **1.141 (66,1%)**

Conclusie basisonderwijs:

Van de 3180 kinderen uit de basisschool, gaan er **78% in Ronse naar school**. 529 leerlingen zitten op school in Maarkedal en Oudenaarde. 105 leerlingen volgen school buiten Vlaanderen. Anderzijds zijn er ook 403 kinderen uit Wallonië die in Ronse school lopen. De instroom- en uitstroomratio voor het basisonderwijs ligt echter in lijn met andere steden.

Ronse scoort op **alle OKI-criteria hoger (bijna het dubbele) dan het Oost-Vlaamse gemiddelde:**

1767 Iln (60%) krijgen een schooltoelage, 1080 Iln hebben een mama met een lage opleiding en 1366 Iln hebben een thuistaal Niet-Nederlands, 2059 Iln wonen in een buurt met veel schoolse vertraging. We zien het laatste jaar een sterke stijging van de schooltoelage door de automatisatie van het groeipakket, een verdere stijging van de factor thuistaal niet-Nederlands en een stijging van de OKI-cijfers in de risicowijken (Prinskouter, Scheldekouter, Marijve, Floréal) en Ronse in het algemeen. De kleuters die naar school gaan, hebben een gelijkaardige aanwezigheidsgraad als het Oost-Vlaamse gemiddelde. In 2018 was iets meer dan 90% van de 2,5 tot 5 jarigen schoolgaand.

Opvallend zijn de cijfers van schoolse vertraging, waar (in 2019) **19% al kampt met schoolse vertraging alvorens het 1ste leerjaar aan te vatten**. Dat percentage stijgt doorheen de leerjaren van het basis en secundair onderwijs en raakt moeilijk bijgebeend. Vermoedelijk ontstaat deze vertraging reeds vooraleer het kind naar de kleuterklas gaat. Een moeder met een laag opleidingsniveau is de belangrijkste voorspeller voor schoolse vertraging.

We merken wel een sterke daling sinds 2009 van de voorschoolse vertraging van meer dan 1 jaar in de kwetsbare wijken.

Wat zijn bijkomende knelpunten geformuleerd door de werkgroepen in Ronse?

- Een niet-Nederlandse thuistaal en tolken zijn duur, **de begripbaarheid** is de hoogste drempel
- Er is nood aan **aanklappend werken buiten de schoolmuren**
- Er is nood aan **huiswerkbegeleiding** (huiswerkbeleid)
- Er is een **digitale kloof** (het platform Smartschool)
- Er is onvoldoende betaalbare flexibele opvang voor kinderen tijdens de vakanties
- Er is geen bijzonder onderwijs in Ronse
- Er is nood aan **meer empathie en inzicht** verwerving bij leerkrachten en scholen
- Door stress thuis, is er niet altijd de mentale ruimte om in te zetten op opvoeding
- We moeten inzetten op vermijden van zittenblijven en ongekwalificeerde uitstroom
- Er is nood aan middelen om aan ouderparticipatie te doen
- Er is onvoldoende opvoedingsondersteuning

Wat doet Lokaal Bestuur Ronse of via samenwerking met sociale partners al rond deze problematiek?

- Financiële tussenkomst in schoolfacturen
- Zomerschool in 2020
- Sociale convenant: Onderwijsopbouwwerk met alle projecten
- Smartschoollessen via leerpunt
- Taalcoach: Lezen op School en Taalprikkels Vrije Tijd
- IBO en BKO
- LOP en Netoverschrijdende studiedag
- Onderwijsraad
- Nandi-project, Kunstacademie
- Techniekacademie VIVES
- Centraal aanmeldingssysteem V-ICT-OR
- Werkgroep voorschools traject en de acties

Conclusie secundair onderwijs:

Van de 1.963 jongeren uit het secundair onderwijs, gaan er 1.106 jongeren in Ronse naar school. Ronse heeft **bijgevolg een hoge uitstroom (38,4%)**, vooral naar andere Oost-Vlaamse gemeenten t.o.v. regiogemeenten en de helft zoveel instroom (15,9%) als onze regiogemeenten. 10% van de leerlingen volgt les in Wallonië.

Ook voor het secundair onderwijs scoort Ronse op **alle OKI-criteria hoger dan het Oost-Vlaamse gemiddelde**: 746 lln krijgen een studietoelage, 458 lln hebben een mama met een lage opleiding en 1549 lln hebben een thuis taal niet-Nederlands. 63,2% van de leerlingen wonen in een buurt met veel schoolse vertraging. Thuis taal niet-Nederlands is de laatste 10 jaar met 10% gestegen. We merken ook een stijging bij de OKI-cijfers in de risicowijken (Prinskouter, Scheldekouter, Marijve, Floréal, Broek en Molendam) en voor Ronse in het algemeen.

Na het basisonderwijs stellen we **een hogere doorstroom naar B-stroom richtingen** vast dan het Vlaamse gemiddelde. In 2018 verlieten er 43 jonge Ronsenaars de schoolbanken zonder secundair diploma, 19 leerlingen kwamen uit scholen van Ronse. Voornamelijk leerlingen uit het (deeltijds) beroepssecundair onderwijs. De percentages schoolse vertraging lopen verder op in het secundair onderwijs en zijn niet te wijten aan problematische afwezigheden. **Slechts 32,6% van de jongeren vatten een hogere studie aan**, meer dan 10% minder dan het Vlaamse gemiddelde.

De scholingsgraad in Ronse is laag. **45,8% van personen van 25 jaar en ouder heeft geen diploma secundair**, dit is 6% hoger dan het Vlaamse gemiddelde.

Wat zijn bijkomende knelpunten geformuleerd door de werkgroepen in Ronse?

- Er is nood aan meer **empathie en inzicht verwerving bij leerkrachten en scholen**
- Er is een **digitale kloof** (het platform Smartschool)
- Er is een kloof tussen de thuis- en schoolcultuur
- Er is nood aan studiebegeleiding en een **studieplek**
- We moeten inzetten op vermijden van zittenblijven en ongekwalificeerde uitstroom
- Een **niet-Nederlandse thuistaal** en tolken zijn duur
- **Hoge schoolkosten** (boeken, mobiliteit en fruit), zeker als alleenstaande ouder
- Er is nood aan oriëntering studiekeuze
- Het **aanbod aan beroeps- en technische opleidingen is beperkt** (braindrain)

Wat doet Lokaal Bestuur Ronse of via samenwerking met sociale partners al rond deze problematiek?

- Financiële tussenkomst in schoolfacturen
- Zomerschool in 2020
- Sociale convenant: Onderwijsopbouwwerk, sinds 2020 met het project 'Werken aan Diversiteit'
- LOP en onderwijsraad
- Techniekacademie VIVES

Visie basisonderwijs:

In België zijn er grote verschillen tussen leerlingen waarbij je maatschappelijke afkomst in grote mate bepalend is voor je schoolresultaten (OESO, 2018). Kinderen die opgroeien in armoede ondervinden vaker schoolmoeilijkheden die kunnen leiden tot heroriëntering van hun richting of schooluitval (Koning Boudewijnstichting).

Onderwijs en vorming zorgen er voor dat jongeren en volwassenen kennis en vaardigheden verwerven om de beschikbare middelen te zien, te bereiken en te gebruiken en ze in te zetten om een inkomen te verwerven. Onderwijs en vorming zijn daarom van essentieel belang in de strijd tegen armoede.

We willen **gelijke onderwijskansen voor alle kinderen**, door als **netwerk samen te werken** en te handelen om deze **kloof te verkleinen** zodat de leerlingen alle kansen krijgen die ze verdienen. We zijn er ook voor de leerkrachten en directies, in hun functie als ondersteuner van de leerlingen in hun zoektocht naar hun talenten, om de **scholen diversiteitsvaardiger** te maken. We maken werk van **ouderbetrokkenheid** in de schoolcontext van hun kinderen.

Strategische beleidsdoelstelling omtrent basisonderwijs:

Het lokaal bestuur streeft naar **gelijke onderwijskansen** voor alle kinderen om te leren en te ontwikkelen door een flankerend onderwijsbeleid uit te bouwen gericht op **het verkleinen van de voorschoolse achterstand** van kinderen (1), **armoedevaardig onderwijs** (2) en de **sociale mix** tussen kansarme en kansrijke gezinnen.

Visie secundair onderwijs:

Opleiding en werk vertonen een betekenisvolle samenhang met het moeilijk tot zeer moeilijk kunnen rondkomen. Hoe lager men opgeleid is, hoe vaker men het moeilijk tot zeer moeilijk heeft om rond te komen met het gezinsinkomen (Audenaert en Van Lancker, 2019). Recent onderzoek concludeert dat elk extra jaar onderwijs ongeveer 5 tot 8 procent meer loon oplevert. (Baert en Duyck).

We willen gaan voor een **toegankelijker, meer betaalbaar onderwijs**. Met **voldoende aanbod** in opleidingen zodat de jongeren hun talenten nog verder kunnen ontdekken en ontwikkelen zodat ze sterker staan in hun traject bij de aanvang van de arbeidsmarkt.

Hierbij willen we **inclusief werken** zodat er niemand achter blijft en gaan we volop voor het bieden van **kansen en ondersteuning** in deze moeilijke zoektocht naar volwassenheid. We zetten in op een betere communicatie in het partnerschap met de ouders in hun rol als opvoeder van de jongeren.

Strategische doelstelling omtrent secundair onderwijs:

Het lokaal bestuur streeft naar **gelijke onderwijskansen** voor alle jongeren om te leren en te ontwikkelen door een sterk flankerend onderwijsbeleid uit te bouwen gericht het behalen van een **diploma** in overeenstemming met de competenties van jongeren (1) en **armoedevaardig onderwijs** (2).

Om deze doelen te bereiken voorzien we volgende acties voor onderwijs:

Actie 1: Zomerschool

In 2020 heeft het Lokaal Bestuur Ronse een Zomerschool georganiseerd voor 56 kinderen gedurende 2 weken waarbij een opfrissing aangeboden werd van de Nederlandse taal en wiskunde aangevuld met leuke vrijetijdsactiviteiten. De zomerschool is specifiek gericht op de overgang van lager naar secundair onderwijs. We wensen dit in de toekomst structureel uit te bouwen.

Actie 2: Huiswerkbegeleiding aan huis voor het basisonderwijs

We wensen het aanbod aan huiswerkbegeleiding te verhogen door dit aan te bieden aan huis bij kinderen met een leerachterstand: (1) om vaardigheden van de kinderen te verhogen, (2) versterken van ouders in hun rol (3) hebben we een positieve insteek om toe te leiden naar de juiste hulp.

Actie 3: We ondersteunen zowel basis als secundaire scholen in het opzetten van een armoedevriendelijk beleid (sociale convenant)

We willen scholen en leerkrachten verder ondersteunen in hun rol als onderwijsinstelling, om de ongelijke onderwijskansen weg te werken en armoedevaardig onderwijs te worden. In 2022 evalueren we de sociale convenant.

Actie 4: Uitbouw van buitenschoolse activiteiten om kinderen van het basisonderwijs maximale oefen- en leerkansen te bieden in samenwerking met vrijetijdsdiensten en buitenschoolse opvang

De Vlaamse overheid streeft naar een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse activiteiten voor alle kinderen en gezinnen. Dit wil zeggen dat alle lokale spelers, of ze nu vanuit Onderwijs, Welzijn, Cultuur of Jeugd en Sport worden georganiseerd, zo goed mogelijk samenwerken. Het lokaal bestuur heeft de regie in handen en stippelt met de verschillende partners een lokaal buitenschools beleid uit om kinderen maximale speel- en ontwikkelingskansen te bieden. Dit decreet en de nieuwe middelen bieden nieuwe kansen voor kinderen in Ronse.

Actie 5: Inzet op scharniermomenten en ongekwalificeerde uitstroom

De keuzes die gemaakt worden op scharniermomenten zijn uiterst belangrijk. Kinderen en jongeren weten niet altijd wat te kiezen en ook voor ouders is het vaak ook een moeilijke zoektocht. We zien ook een hogere deelname aan de B-stroom en lagere doorstroom naar hoger secundair onderwijs. Soms spelen ook financiële drempels bij de keuze van een opleiding. We willen inzetten op informeren, correcte doorverwijzing van studierichting en (financiële) hulpverlening realiseren dit voor alle scharniermomenten: kinderopvang naar basisonderwijs, basis- naar secundair onderwijs, secundair - naar hoger onderwijs.

Actie 6: Aanstellen van een beleidsmedewerker onderwijs 1/2 VTE

Lokaal Bestuur Ronse wil het onderwijs beter ondersteunen door een flankerend onderwijsbeleid uit te bouwen en de regierol op te nemen zowel voor het basis als secundair onderwijs en ook bovenlokaal samen te werken.

Kinderarmoede

Als kinderen leven in een donkere context dan functioneren ze niet zo goed (teveel zorgen)

Housing first, huizingomstandigheden is de start van alles

We kunnen inzetten op de reductie van stress door kunstzinnige activiteiten

Ouders zitten met veel zorgen en zorgt voor stress bij de kinderen.

Veel jongeren hebben een zware rugzak

Waar u wieg staat bepaald welke start je maakt

Hangjongeren hebben vaak problemen thuis en komen meer in contact met politie. Ze hebben hulp nodig... geen boete!

WAAROM ZEI JE NU DAT WE VEGETARIËRS ZIJN ??

DAT KLINT BETER DAN: "WIJ KUNNEN GEEN VLEES BETALEN."

Onvoldoende budget voor gezonde evenwichtige voeding

De kinderen komen soms naar school met een schaamte gevoel over wat ze meekrijgen van thuis

Stijging cijfers in de voedselbank mede door coronacrisis

Op school zien we soms veel op basis van wat de kinderen mee hebben: dunne zomerkledij in de winter,....

WAAR VIND JE TEGENWOORDIG NOG 'N BANK DIE ZO'N OUFERS KAN VOORLEGGEN?

DAT'S DE VOEDSELBANK, JO'S...

Digitale kloof is nog nooit zo groot geweest

De omgeving is belangrijk. Voor aan een veilige omgeving waar er speelruimte is

Kinderen moeten soms zodanig veel doen en coördineren dat dit zorgt voor veel stress waardoor ze zich niet kunnen focussen

Gevolgen van armoede op sociaal emotioneel vlak, isolement tov andere kinderen

KIJK EENS DOOR EEN ANDERE

Luisteren we met ons hart of met ons hoofd?

Listen With Your Heart

SAME CLASS!

Definitie kinderarmoede

Alvorens de knelpunten en acties te formuleren over kinderarmoede is het vooral belangrijk een duidelijke afbakening te maken.

"Een kind leeft in armoede als het inkomen en de beschikbare middelen voor de opvoeding ontoereikend zijn om een aanvaardbare levensstandaard te genieten. Hierdoor is dit onvoldoende om een emotioneel en lichamelijk welzijn en ontwikkeling te verzekeren. Door armoede kunnen dit kind en zijn of haar gezin op vele manieren achtergesteld zijn: een laag inkomen, ongezonde huisvesting en leefomgeving, onvoldoende gezondheidszorg. Kinderen in armoede worden ook vaak uitgesloten van de sociale, sportieve, vrijetijds- en culturele activiteiten die de norm zijn bij andere kinderen. Zijn of haar toegang tot de fundamentele rechten kan beperkt zijn, hij/zij kan discriminatie en stigmatisering ervaren en zijn/haar stem kan niet gehoord worden." (bron: De Block, 2013: 4-5) "

De definitie geeft duidelijk aan dat verschillende levensdomeinen gelinkt kunnen worden met het opgroeien in armoede. Tegelijk wijst ze op de belangrijke **relatie tussen kinderarmoede en gezinsarmoede**: de situatie van de ouders heeft een direct effect op de situatie van de kinderen (bron: Koning Boudewijn stichting).

Onderzoekers ontwikkelden een indicator om **deprivatie bij kinderen** te meten: De indicator vertrekt van de toegang tot zeventien items die men voor elk kind in Europa als noodzakelijk beschouwt. Een kind leeft gedepriveerd als het gezin zich minstens drie van deze zeventien items niet kan veroorloven. In België ligt het percentage gedepriveerde kinderen rond **15%**. Dat is meer dan in buurlanden Nederland, Duitsland en Luxemburg en even veel als in Frankrijk. Deze indicator geeft aan welke de voorwaarden zijn voor een kind om zorgeloos op te groeien en alle kansen te krijgen.

KIND

1. Wat nieuwe kleren (geen tweedehands)
2. Twee paar passende schoenen
3. Dagelijks vers fruit en verse groenten
4. Dagelijks vlees, kip, vis of een vegetarisch equivalent
5. Boeken thuis, aangepast aan de leeftijd van het kind
6. Uitrusting voor ontspanning buitenshuis
7. Spelletjes voor binnenshuis
8. Geregeld vrijetijdsactiviteiten
9. Vieren van bijzondere gelegenheden (verjaardag...)
10. Van tijd tot tijd uitnodigen van vriendjes om te spelen en samen te eten

11. Deelnemen aan schooluitstapjes en -feesten

12. Vakantie (één week per jaar)

GEZIN

13. Vervangen van versleten meubels
14. Geen achterstallige betalingen
15. Behoorlijk verwarmde woning
16. Beschikken over een wagen voor privégebruik

VOLWASSENEN IN HET GEZIN

17. Toegang tot internet

Zwart op wit

In een notendop de belangrijkste cijfers, feiten en evoluties rond kinderarmoede in Ronse.

In 2020 stond de kansarmoedeindex in Ronse op **19,6%**, dit is **5%** hoger dan het Vlaamse gemiddelde. De voornaamste afwijkingen zien we op vlak van **zorg en gezondheid en arbeid. 65,4%** van de kinderen scoren negatief op 4 of meer criteria. Op de combinatie arbeid, inkomen en opleiding 64,2%. **29,8%** zijn mama's van een niet Belgische origine, anderzijds ook **13,8%** met een Belgische origine (dit is **dubbel zo hoog dan het Vlaamse gewest**)(4).

6.229 burgers zijn -18 jaar (23,5%). Het gemiddelde op Vlaams niveau is 19,4% (1).

Kinderopvang in Ronse (2021)(4):

342 plaatsen inkomstentariaf
+ 41 plaatsen zonder inkomstentariaf

383 plaatsen in totaal,
of **47,25** plaatsen per 100 kinderen. Dit is hoger dan het Vlaamse gemiddelde.

Uit welke gemeenten komen de kinderen?

74,5% zijn kinderen die in Ronse wonen (3 % komt uit Elzele, 2,5 % komt uit Maarkedal, 4,5 % uit Frasnes-Lez-Anvaing).

In welke gemeente gaan de kinderen naar de opvang?

90,00% krijgt opvang in Ronse
2,40% krijgt opvang in Maarkedal
2,72% krijgt opvang in Oudenaarde
3,00% krijgt opvang in andere steden

In 2017 waren er **790** baby's tussen 0 en 2,5 jaar (8). Er waren toen 395 plaatsen en 26 kinderen (4) maken gebruik van een opvangplaats, dan betekent dit dat 421 kinderen van Ronse in Ronse naar de opvang gaan. **69** kinderen gaan buiten Ronse naar de formele opvang. **300 kinderen maken geen gebruik van de formele opvang.**

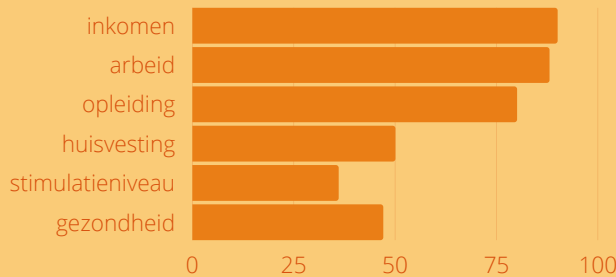
BKO (buitenschoolse kinderopvang (Z):

Eind 2019 waren er **1.977** kinderen ingeschreven, waarvan **283** nieuwe inschrijvingen.

50% van de kinderen en jongeren -18 jaar is van allochtone origine (dienst inburgering). **43% heeft als thuistaal geen Nederlands** (2).

Bronnen:

- (1) Gemeentefoto Oost-Vlaanderen
- (2) Omgevingsanalyse Oost-Vlaanderen
- (3) statistieken.vlaanderen
- (4) Kind en gezin
- (5) Arvastat, VDAB
- (6) Armoedebaarometer
- (7) Jaarverslag BKO
- (8) Omgevingsanalyse LOP 2018

Covid-toelage kinderbijslag (2020) (4):

In Ronse kregen **92** gezinnen dit voor **248** kinderen.

Sociale toeslag in 2020 (4):

< € 31.605,89 jaarinkomsten: **1.384** gezinnen (**2.975** kinderen)
> € 31.605,89 - < € 62.424 jaarinkomsten: **70** gezinnen (**207** kinderen)

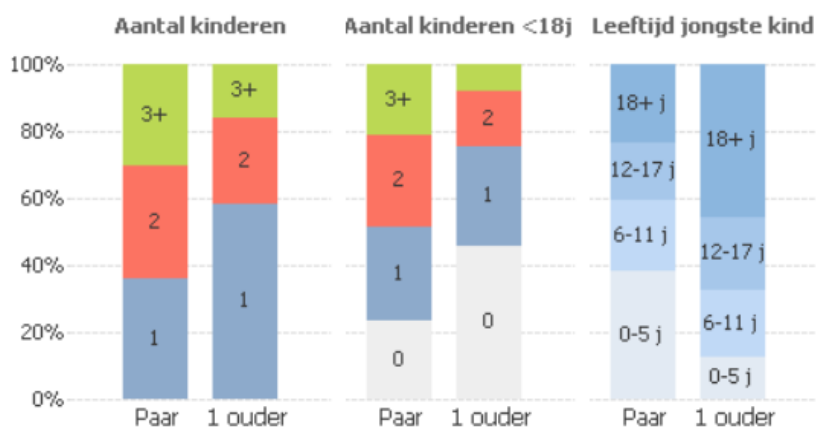
Zorgtoeslag specifieke ondersteuningsbehoefte in 2020 (4):

224 gezinnen (voor **258** kinderen)

Er waren **40** aanvragen "Individueel verminderd tarief voor kinderopvang" en **12** weigeringen wegens geen recht in 2020 in het Sociaal Huis.

Alleenstaande ouders: 1.110 met 1.227 kinderen (19,7%)(2)
=> dit is 10,7%, het 2de hoogste cijfer in Oost-Vlaanderen.

Huishoudens met kinderen, 2020

Conclusie:

Ronse heeft 6.229 inwoners die jonger zijn dan 18 jaar en heeft bijgevolg **een jonge bevolking. 19,6%** van de kinderen tussen 0-3 jaar leven in armoede in onze Stad. Dit cijfers is hoog en anderzijds gestabiliseerd de laatste jaren. In Ronse stellen we een **hoog aantal risicofactoren** vast zoals hoog aantal laagopgeleide mama's, éénuoudergezinnen, gezinnen met een lage werkintensiteit, gezinnen die een groot deel leven van uitkeringen en gezinnen van allochtone afkomst waaronder voornamelijk de Magreblanden. Net die landen die het meeste risico hebben op armoede. Ten opzichte van Vlaanderen scoren we bovendien 16% slechter op **het criterium gezondheid**. Dit duidt op een beperkte gezondheid van de ouders of beperkte kennis van het gezondheidssysteem.

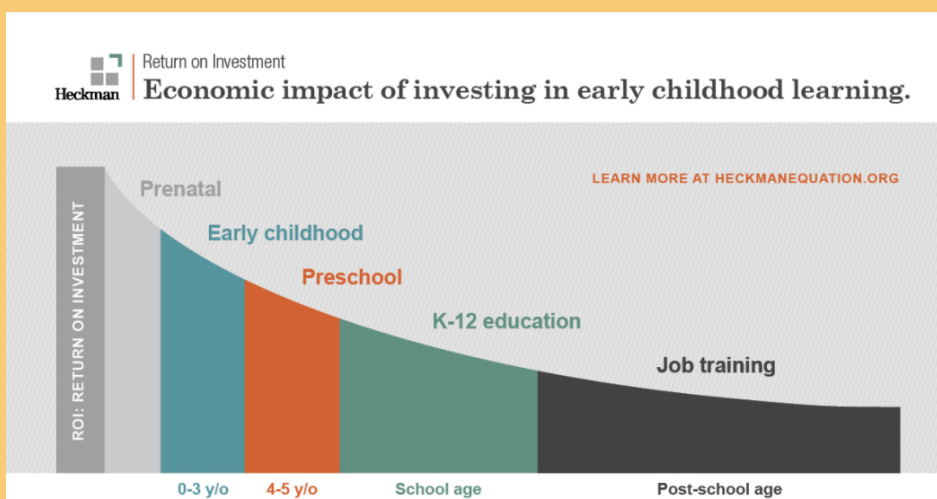
In kader van het groeipakket zien we dat heel wat kinderen **extra toeslagen** ontvangen en bijgevolg in een gezin leven met lage financiële middelen. Ronse heeft bovendien **62 plaatsen in de kinderopvang op 100** kinderen, waarvan een hoog aantal (386) met inkomenstarief. Het verminderd tarief kinderopvang wordt echter weinig aangevraagd. We stellen ook vast dat **300 kinderen geen gebruik maken van formele opvang**.

Wat zijn de bijkomende knelpunten geformuleerd door de werkgroepen in Ronse?

- Gebrek aan **preventie en proactieve aanpak**
- Gebrek aan ruimte om te spelen en te ontmoeten
- Er is een tekort aan (**outreachinge**) **integrale ondersteuning** (1 gezin, 1 plan)
- Er is **te weinig geld** om te voldoen aan het levensonderhoud
- Er is nood aan flexibele, betaalbare opvang/vrije tijdsactiviteiten
- Er is nood aan betaalbare zorg (wijkgezondheidscentrum)
- Er is nood aan ondersteuning op alle domeinen (integrale aanpak) om ruimte te hebben voor opvoeden
- **Bekendheid en begrijpbaarheid** zijn de voornaamste drempels
- Gezinnen hebben het gevoel dat ze er alleen voor staan en dat er weinig naar hen geluisterd wordt

Visie:

De eerste 3 levensjaren en de maanden voor de geboorte zijn cruciaal voor de verdere ontwikkeling van het kind. **Gebrek aan stimulatie, geen goede voeding, blootstelling aan stress,... hebben negatieve gevolgen voor de ontwikkeling van de hersenen en de algehele ontwikkeling van de kinderen.** Opgroeien in armoede betekent een grotere blootstelling aan dat soort risicofactoren. Op z'n vierde kent een kind uit een gezin in armoede gemiddeld 2 keer minder woorden dan een kind uit een bemiddelde omgeving. Hoe vroeger en hoe langduriger een kind in armoede leeft, hoe meer de generatiearmoede dreigt. (Koning Boudewijnstichting)

Bron: Koning Boudewijnstichting

Strategische doelstelling:

Het Lokaal bestuur wil **kinderarmoede bestrijden** door een proactief en preventief beleid vanaf de zwangerschap uit te bouwen (1), het werken aan een sterk netwerk (2), toegankelijke kinderopvang (3), het versterken van de veerkracht van jongeren (4).

Wat doet Lokaal Bestuur Ronse of via samenwerking met sociale partners al rond deze problematiek?

0 TOT 3 JAAR

- Verminderd tarief kinderopvang
- 1ste en 2de leeftijdsmelk
- Regie en netwerk Huis van het Kind
- Speelboxen
- Loket Kinderopvang
- Lokaal Overleg Kinderopvang
- Werkgroep voorschools traject
- Boekbaby
- Vormingen voor ouders en professionelen
- Sociaal Convenant: 6 noodopvangplaatsen in kinderdagverblijf Glorieux

3 TOT 12 JAAR

- Sociaal Convenant: Onderwijsopbouwwerk
- IBO/ BKO
- Socio-culturele participatie (Sociaal Huis)
- VT-pas
- Dienst Vrije tijd, jeugd, kunstacademie, bib, sport en hun projecten zoals speelplein werking, Nandi project,...
- Regie en netwerk Huis van het Kind
- Laptops en BEEGO-bons
- Vormingen voor ouders en professionelen
- Werkgroep huiswerkbegeleiding

JONGEREN

- Convenant: Léjo - jeugdwerk
- Laptops en BEEGO-bons
- Regie en netwerk Huis van het Kind
- Open huis voor jongeren
- VT-pas
- Dienst Vrije tijd, jeugd, kunstacademie, bib, sport en hun projecten
- Werkgroep jongerenwelzijn
- Caseteam JORES (Jongeren en Ouders voor Respect op Straat)
- Jeugdraad

Om dit doel te bereiken voorzien we volgende acties:

Noot: een groot deel van de acties rond Kinderarmoede zitten ook vervat in andere levensdomeinen en zullen we dus niet nogmaals bespreken.

- **0-3 jaar:**

Actie 1: Uitbouw van een perinataal netwerk (1/2 VTE)

"Enerzijds dient het netwerk bij te dragen tot de bestrijding van lokale kinderarmoede. Concreet willen we de ontwikkelingskansen van kwetsbare kinderen verhogen door de toegankelijkheid van pre- en postnatale zorg te vergroten. Anderzijds willen we afstemming bewerkstelligen tussen pre- en postnatale partners en deze partners ondersteunen in hun zoektocht naar toegankelijke hulp bij kwetsbare gezinnen." (Bron: expoo.be)

Actie 2: Toeleiding naar kinderopvang door verlaging van de drempels voor kinderopvang

De schoolse vertraging is vermoedelijk al ontstaan voor de kleuterklas. We stellen echter vast dat een groot deel van de kinderen niet naar de formele kinderopvang gaat. Kinderopvang heeft echter 3 belangrijke functies (economische (ouders kunnen gaan werken), educatieve (kinderen worden gestimuleerd in ontwikkeling) en sociale functie (integratie van kansengroepen)). We willen acties/project ondernemen om kinderen zo snel mogelijk toe te leiden tot kinderopvang en de huidige drempels (financiële, culturele,...) weg te werken. We zoeken hiervoor subsidies.

- **Jongeren:**

Actie 1: Het actief helpen van jongeren die het mentaal moeilijk hebben in samenwerking met partners

Lokaal bestuur Ronse voorzag in de meerjarenplanning een Open huis voor jongeren en kreeg onlangs een subsidie voor het uitbouwen van een Overkop-huis in samenwerking met lokaal bestuur Aalst. Beide huizen zullen samen in één locatie, de Brouwerij, worden ondergebracht. Hiernaast wordt ook een netwerk van sociale partners opgezet. Het is een veilige plek waar jongeren ook een luisterend oor vinden en beroep kunnen doen op professionele therapeutische hulp.

Actie 2: Het versterken van de toeleiding van jongeren naar organisaties in het jeugd(welzijns-)werk of laagdrempelige (jeugd)hulp en begeleiding

Lokaal bestuur Ronse werkt nauw samen met vzw Léjo (Convenant jeugdwerk), een organisatie die laagdrempelige activiteiten op poten zet voor kwetsbare jongeren. Dit team werd onlangs versterkt.

Maatschappelijke participatie

"Personen met een handicap kunnen niet altijd participeren"

"Niet elk gezin kan een uitstap maken of op reis gaan"

"Er zijn heel wat stappen die men moet nemen. Het is een lange weg en het is niet altijd duidelijk"

"Voor senioren is het niet altijd gemakkelijk om op de activiteit te geraken door een probleem met mobiliteit"

"Iemand die op de bank moet blijven zitten (zijlijn) en kijkt naar de rest die wel kan sporten"

"Er is nood aan voldoende ruimte om te doen wat je graag doet"

"Er zijn veel initiatieven die de kostprijs kunnen drukken maar die zijn niet altijd gekend"

"Er worden nog altijd mensen uitgesloten. Het is moeilijk om deel van de groep te zijn. Drempel om erbij te horen. Warme welkom ontbreekt soms"

"Het is zeer moeilijk om de deur te openen, onze doelgroep is niet altijd welkom"

"Sporten is duur en hierdoor kan niet iedereen meedoen"

"Nood aan activiteiten tussen kinderen en ouderen multicultureel"

"Als je in beeld wil komen dat het belangrijk om met cijfers te werken. Soms kan 1 cijfer al voldoende zijn"

"Processen waarbij mensen worden meegenomen in een traject. Iedereen moet de kans hebben om te groeien"

"Soms hebben jongeren te weinig zelfvertrouwen en durven ze hun talenten niet opzoeken"

"Belangrijk om naar elkaar te luisteren en in dialoog te gaan"

34 procent van de kinderen in armoede leeft in een woning van slechte kwaliteit

17.10

lunch met een verhaal

Ken jij je talent?

Definitie maatschappelijke participatie

Maatschappelijke participatie is de actieve deelname van een individu aan formele en informele samenlevingsnetwerken. Het betekent dat een persoon een bepaalde sociale rol kan of een functie opneemt en dat die persoon een stem heeft. Participatie gebeurt op **verschillende levensdomeinen** (werk, inkomen, sociale relaties, multimedia, mobiliteit, vrije tijd, cultuur, gezondheidszorg en onderwijs) en deze zijn zeer sterk met elkaar verweven (Storms, 2013).

Maatschappelijke participatie zit in alle facetten van het leven. Veel van deze zaken komen dus ook terug in de andere thema's. Bijgevolg willen we de focus van dit thema richten op:

Sociale relaties (eenzaamheid), multimedia (digitale kloof), laaggeletterdheid, mobiliteit en vrije tijd/cultuur.

Anderzijds ligt de focus ook op specifieke groepen:
senioren, personen met een beperking en allochtonen.

In de burgerpanels kwamen andere definities naar voor die we ook meegeven aan de hand van quotes:

"Niemand weet dat ik het moeilijk heb, zelfs mijn vriend niet. Ik tors dit al heel lang alleen.(2)"

"Ooit kreeg ik hulp met mijn problemen, als Wegwijzer wil ik nu dat doen voor iemand anders.(1)"

"Voor mij is participatie plaatsen zoals hier (De Vrolijke kring), waar mensen zijn gelijk wij, dat is belangrijk. Hier voel ik mij op mijn gemak.(1)"

"Alleen doe ik dat niet. Misschien wel als we met mensen van hier gaan die ik ken...(1)"

"Ik vind geen rust. Ik heb veel geduld, maar soms wil ik echt weg. Maar naar waar kan ik gaan?(2)"

"Er is een probleem met het zelfbeeld. We worden uitgelachen, nagekeken, voelen ons "anders". De aanpak is 2-ledig: we moeten het zelfbeeld opkrikken van de mensen maar ook inzichtverwerving geven aan de maatschappij.(1)"

"Dat is misschien wel tof maar ik voel mij daar niet op mijn gemak. Er zijn daar 'andere' mensen. Allé, je begrijpt wel... geen mensen zoals wij.(1)"

"Buiten komen is duur. Het mag dan wel goedkoper zijn met de VT-Pas, maar als je ter plaatse niet eens iets kan drinken omdat je het geld niet hebt, hoeft het voor mij niet.(1)"

Bronnen:
(1) Burgerpanels
(2) Coronadagboeken

Zwart op wit

In een notendop voor u de belangrijkste cijfers, feiten en evoluties rond maatschappelijke participatie in Ronse. We baseren ons op de huidige vrijetijdsmonitor. Eind dit jaar is er een nieuwe versie beschikbaar.

Jongeren: **Aanbod speelpleinwerking (2017)(3):** 1 per 10.000 inwoners. Dit is laag t.o.v. de Belfiuscluster waar het gemiddelde 1,9 is per 10.000 inwoners.

In 2017 waren er **13,14 jeugdinitiatieven** per 10.000 jongeren. Dit is veel lager dan het Vlaamse gemiddelde (1). Het gemiddelde van de Belfiuscluster is **21,81** per 10.000 (3).

Aanbod jeugdbewegingen (2017)(3):

5,47 per 10.000 inwoners.
Dit is laag t.o.v. de Belfiuscluster:
8,09 is per 10.000 inwoners.

Aanbod andere jeugdinitiatieven (2017)(3):

2,19 per 10.000 inwoners.
Dit is laag t.o.v. de Belfiuscluster:
5,93 is per 10.000 inwoners.

Aanbod ingezette VTE's voor jeugd in Ronse (2017)(1):

1 per 10.000 inwoners (dit is laag t.o.v. het gemiddelde in Vlaanderen én het merendeel van deze VTE's heeft een vrijwilligersstatuut).

Wat zeggen de Ronsenaars over vrije tijd voor kinderen en jongeren in Ronse (2)?

Tevredenheid over jongerenvoorzieningen: **48 %** zegt tevreden te zijn. Dit is een stijging sinds 2017 maar ook de laagste categoriescore in Vlaanderen.

Nuance: De responsen zijn niet van de jongeren zelf, de bevraging is gedaan bij volwassenen.

Senioren (4):

Wat zeggen de Ronsenaars over vrije tijd voor senioren in Ronse in de stadsmonitor in 2020(2)?

Bent u tevreden over het aantal initiatieven voor senioren? **53%** is tevreden. Dit is een daling met de stadsmonitor van 2017 en de laagste scorecategorie in Vlaanderen.

Resultaten belproject 80-plussers in 2020 (4):

- Kan u zich nog zelfstandig verplaatsen? **78,1%** zegt dit nog regelmatig te doen
- Kan u nog zelf uw boodschappen doen? **63,2%** doet dit nog zelfstandig
- Hebt u behoefte aan extra hulp? **86,7%** van de 80-plussers gaven aan geen extra hulp nodig te hebben.
- **92,5%** van de senioren ontvangt nog regelmatig bezoek. Familie en de poetshulp zijn de voornaamste bezoekers. De huisarts staat op de derde plaats (**62,1%**)
- Heeft u vaak telefonisch contact? **83%** geeft te kennen dat ze regelmatig contact hebben
- Helaas voelt **20,7%** van onze bevragede senioren zich eenzaam en ervaren zij onvoldoende contacten met mensen

13% van de Vlaamse 65-plussers leefde in 2019 in een huishouden met een inkomen onder de Belgische armoededrempel. Dit percentage is, net zoals de voorbije jaren, hoger in vergelijking met de andere leeftijdsgroepen. Zo blijkt uit de nieuwste cijfers van Statistiek Vlaanderen.

Als wordt vergeleken naar achtergrondkenmerken, blijkt duidelijk dat 65-85-jarigen, alleenstaanden, huurders, gepensioneerden en andere niet-actieven, laagopgeleiden, mensen met een laag inkomen (Q1) en mensen met een niet-EU-herkomst minder vaak deelnemen aan cultuur, sport en het verenigingsleven. (1)

Bronnen:

- (1)** Statistiek Vlaanderen
- (2)** Stadsmonitor
- (3)** Vrijetijdsmonitor.be
- (4)** Belproject Ronse

Zwart op wit:

In een notendop voor u de belangrijkste cijfers, feiten en evoluties rond maatschappelijke participatie in Ronse.

Personen met een handicap (2):

Personen met een handicap hebben dubbel zoveel kans om met armoede te kampen dan mensen zonder handicap. Volgens cijfers in van een onderzoek in 2016 bedraagt dit op heden 24,7%. 1/3 van de respondenten neemt nooit deel aan activiteiten.

Zo neemt 86% nooit deel aan activiteiten van verenigingen en is 57% het afgelopen jaar nooit op restaurant geweest. De kostprijs van socio-culturele activiteiten is de voornaamste reden om minder deel te nemen dan gewenst. Deelname aan het sociale leven is niet enkel een financieel probleem, maar wordt ook beperkt door een gebrek aan toegankelijkheid, een gebrek aan aangepaste activiteiten en een gebrek aan gezelschap.

27% van de respondenten geeft aan zijn vrienden nooit te zien. **1 op 3 personen met een IVT/IT voelt zich vaak of dikwijls eenzaam.** De integratie in de arbeidsmarkt van personen met een IVT/IT is beperkt, ook al is dit een belangrijke motor van sociale inclusie. 11% van de respondenten is op het moment van de bevraging aan het werk.

Allochtone jongeren en vrije tijd (1):

Op verzoek van Vlaanderen is er een onderzoek gedaan naar participatie bij jongeren in OKAN klassen om inzicht te krijgen in de knelpunten. Er werden een 900-tal leerlingen bevroegd.

We kunnen vaststellen dat ze graag sporten en minder deelnemen aan jeugdverenigingen.

Het onderzoek toont aan dat de grootste drempels zijn: (1) het niet machtig zijn van de Nederlandse taal, (2) het niemand kennen, (3) de kostprijs.

Het onderzoek toont bovendien ook aan dat het leren van Nederlands én hun talenten ontdekken de grootste drijfveren zijn om aan vrije tijdsactiviteiten deel te nemen.

Recreatie

VTE's tewerkgesteld voor cultuur in Ronse (2017)(5):

14,46 per 10.000 inwoners (t.o.v. 13,35 in de Belfiusclusters)

Wat zeggen de Ronsenaars over cultuuropties in Ronse (2020)(6)?

Aantal inwoners die tevreden zijn met de culturele voorzieningen: **63 %**

De helft (**48%**) maakt maandelijks gebruik van de culturele voorzieningen. Daarmee scoren we laag t.o.v. andere Vlaamse steden. 2020 was natuurlijk een atypisch jaar op het vlak van cultuur in kader van de coronamaatregelen.

Vrijetijds-pas (VT-pas)(4):

- Aantal verkochte VT1 passen in 2018: **61**
- Aantal cultuurtickets VT1 in 2018: **18**
- Aantal sportkampen VT1 in 2018: **133** (op 739 deelnemers)
- Aantal sportkampen VT1 in 2019: **272** (op 807 deelnemers)
- Aantal deelnames Speelpleinwerking VT1 in 2018: **1.205**
- Aantal deelnames Speelpleinwerking VT1 in 2019: **758** (op 6018)
- Aantal deelnames Villa Creademie VT1 in 2018: **10**
- Aantal deelnames Villa Creademie VT1 in 2019: **28** (op 204)

Vooreerst valt het op dat slechts een beperkt aantal VT passen werden verkocht en dit terwijl volgens de cijfers van de financiële dienst **2456** gezinnen hierop recht hebben.

Ronse heeft dit bijgestuurd door een automatische toekenning VT-pas te organiseren voor gezinnen met verhoogde tegemoetkoming in 2021.

Vrijetijds- en cultuuraanbod (2019)(6):

Ronse had in 2019: **16,2** evenementen per 1.000 mensen, dit is minder dan het Vlaamse gemiddelde. We zien een sterke evolutie op vlak van sociaal-culturele activiteiten.

Bronnen:

- (1) Vrije tijd van jongeren in migratie
- (2) Jaarboek Armoede 2019
- (3) Statistiek Vlaanderen
- (4) Jaarverslag dienst vrije tijd Ronse
- (5) Vrijetijdsmonitor.be
- (6) Stadsmonitor

Zwart op wit:

In een notendop voor u de belangrijkste cijfers, feiten en evoluties rond maatschappelijke participatie in Ronse.

Sport

VTE's tewerkgesteld voor sport in Ronse (2017)(1):
6,71 per 10.000 inwoners (t.o.v. 5,04 in de Belfiusclusters)

Wat zeggen de Ronsenaars over Sport in Ronse (2020)(3)?

- **48%** zegt minstens één keer per week aan sport te doen
 - **23%** zegt maandelijks te sporten in Ronse
 - **86 %** is tevreden over de sportvoorzieningen in Ronse
 - **80,2%** is tevreden over het aantal sportclubs
- (aantal per persoon: **832** voetbal, **414** wandelen, **341** tennis)

Vakantie voor iedereen? (2):

5% van bevolking geeft aan niet op vakantie te kunnen. In 2019 leefde 15% van de bevolking in het Vlaamse Gewest in een gezin dat aangeeft dat het zich geen week vakantie buitenshuis per jaar kan veroorloven om financiële redenen. Dat komt overeen met ongeveer 1 miljoen personen.

Aantal sportverenigingen (2020)(3)?

- Ronse heeft **2,1** sportverenigingen per 1.000 inwoners, dit is lager t.o.v. de belfiuscluster 3,64 per 1.000 inwoners. Dit is een stijging in vergelijking met 2017 maar nog steeds lager dan Vlaams gemiddelde (2,6).
- Ronse heeft **2,5** sportinfrastructuren per 1.000 inwoners, dit is lager t.o.v. de belfiuscluster 2,99 per 1.000 inwoners. Dit is een stijging in vergelijking met 2017 maar nog steeds lager dan Vlaams gemiddelde (3,5).

Conclusie:

Ronse had tov de belfiuscluster een laag aantal VTE's voor jeugd (2pp), speelpleinwerking (2pp), een laag aantal jeugdinitiatieven (1,3pp per 1.000 jongeren). Ronse had in 2017 daarentegen: 17 medewerkers voor sport en 37 medewerkers voor cultuur. Beiden boven de belfiusclusters. Op basis van de stadsmonitor in 2020 is er een lage tevredenheid over de faciliteiten voor kinderen, jongeren en senioren. Op vlak van sport en cultuur is er een hogere tevredenheid.

Het Lokaal Bestuur zet in op het betaalbaar maken van vrijetijdsinitiatieven door de VT-pas en op de automatische rechtentoekenning op basis van het statuut verhoogde tegemoetkoming.

De 80-plussers van Ronse zijn vrij mobiel en kregen (ondanks Covid-19) toch nog regelmatig bezoek van voornamelijk familie. Contact met de buurt werd veel minder aangegeven dan in onderzoek van Vlaanderen.

Helaas kampte 20% van de deelnemers aan het belproject met gevoelens van eenzaamheid. 13% gaf aan nood te hebben aan een babbeltje, boodschappen, poetshulp en vrije tijdsactiviteiten.

Statistiek Vlaanderen heeft in onderzoek vastgesteld dat 65-85-jarigen en mensen met een niet-EU-herkomst minder vaak deelnemen aan cultuur, sport en het verenigingsleven. **Schaamte, gevoel van minderwaardigheid en het zich niet thuis voelen (sociale en culturele drempels) worden door personen in armoede als de voornaamste drempels naar voor gebracht.**

Daarnaast zijn bekendheid en de begrijpbaarheid van het aanbod door een hoge (digitale) laaggeletterdheid in onze stad eveneens factoren waardoor men minder deelneemt. Mobiliteit wordt in alle thema's van het armoedebeleidsplan als belangrijke randvoorwaarde vooropgesteld. Door gewijzigd vervoerbeleid zullen burgers in de toekomst veel meer combinaties moeten maken van vervoersmiddelen wat de drempels voor minder mobiele gezinnen nog zal verhogen.

Bronnen:

- (1) Vrijetijdsmonitor.be
- (2) Statistiek Vlaanderen
- (3) Stadsmonitor

Wat zijn de bijkomende knelpunten geformuleerd door de werkgroepen in Ronse?

- Er is gebrek aan ruimte om te spelen en te ontmoeten
- Er is nood aan **een verhoging van betaalbare vrijetijdsinitiatieven** voor kinderen, senioren en personen in armoede
- Er is nood aan een **betere bekendmaking** van het aanbod en duidelijke, begrijpbare communicatie
- Er is nood aan **toeleiden** naar activiteiten
- Er is nood aan hangplaatsen voor jongeren zonder directe bestempeling van overlast
- Er is nood aan **warme buurten en sociale cohesie**

Wat doet Lokaal Bestuur Ronse of via samenwerking met sociale partners al rond deze problematiek?

- VT-pas (kortingspas voor vrijetijdsaanbod)
- Dienst vrije tijd, jeugd, sport, zwembad, kunstacademie, bibliotheek, toerisme met buurtsport, multimove, ladymove, bewegen op verwijzing, Vakantie voor iedereen, Nandiproject,...
- Socio culturele participatie (Sociaal Huis)
- Sociale convenant: Buurtopbouwwerk
- Sociale convenant: Onderwijsopbouwwerk voor toeleiding van kinderen naar vrije tijd
- Seniorenraad, Jeugdraad, Welzijnsraad, Sportraad, Cultuurraad
- Speelweefselplan
- Dienst Mobiliteit
- Samenwerkingen Leerpunt

Visie:

*Mensen zijn sociale wezens en hebben een fundamentele behoefte aan sociale verbondenheid om een identiteit op te bouwen. Deze sociale contacten leren ons van kindsbeen af de overtuigingen, waarden en normen van de cultuur waarin we leven. Deze **sociale netwerken werken als een trampoline**, ze vangen ons op wanneer het moeilijk gaat. Zelfs als mensen zich ondersteund weten door goed uitgebouwde voorzieningen dan nog worden ze dagelijks geconfronteerd met kleine en grote problemen waarvoor we ofwel de vaardigheden moeten hebben of verwerven of net anderen hiervoor moeten kunnen aanspreken.*

*Het **gebruik van computer** en andere multimedia is in onze samenleving in alle soorten sociale netwerken zo ingeburgerd dat mensen niet meer zonder kunnen, zonder het gevaar te lopen uitgesloten te worden. Daarnaast heeft de computer een belangrijke informatiefunctie en toegang tot dienstverlening.*

*Naast **ontspanning en individuele verrijking** zorgt participatie aan een **georganiseerd vrijetijdsaanbod** er immers voor dat mensen erbij horen, andere mensen ontmoeten, kortom deelnemen aan de maatschappij. (Storms, 2012)*

Mensen met een beperkt budget besparen op vrije tijd: uitstappen, reizen, hobby's, speelgoed, het verenigingsleven en sociaal contact. Voor de andere kinderen puilt de vrijetijdsagenda uit en schuift de norm steeds verder op. Kinderen en jongeren in armoede missen hierdoor kansen in hun ontwikkeling. Bijna de helft van de items in de indicator voor kinderarmoede verwijzen rechtstreeks of onrechtstreeks naar de vrije tijd (sociaal.net, 2019).

Strategische doelstelling:

Het Lokaal Bestuur wil **de maatschappelijke participatie van haar burgers alle kansen** bieden door te bouwen aan warme buurten (1) en breed toegankelijke georganiseerde vrijetijdsinitiatieven (2), het versterken van digitale mogelijkheden en vaardigheden (3).

*(*Voor acties omtrent doelstelling (3) verwijzen we naar de algemene themaoverschrijdende acties. Hieronder worden de bijkomende acties omtrent maatschappelijke participatie geformuleerd die inzetten op de andere doelstellingen.*

Om dit doel te bereiken voorzien we volgende acties:

Actie 1: Extra toeleiding naar het aanbod via de uitbouw van een rap op stap kantoor

De kloof tussen arm en rijk is nergens zo hoog dan op vlak van vrije tijd én vakantie. Veel mensen in armoede denken: "Daar hebben wij geen recht op". 1 op 4 gezinnen kan zelf niet op vakantie gaan. De hogere overheden zijn er steeds meer van overtuigd dat iedereen recht heeft op Vrije tijd. Het Rap-op-Stap Kantoor is een laagdrempelig reisbemiddelingskantoor voor personen met een beperkt budget. We werken samen met vrijwilligers, de lokale partners, de dienst Vrije Tijd en Toerisme van lokaal bestuur Ronse.

Actie 2: Werken aan sociale cohesie en vermijden van isolement in de risicobuurtten (warme buurten) (sociale convenant)

We willen in de kwetsbare buurten sterker bouwen aan sociale cohesie door het versterken van activiteiten in de buurten, buren voor buren, bruggen slaan tussen burgers, wijken en dienstverlening, wegwerken sociaal isolement en bereiken van zorgmijders. De sociale convenant buurtwerk wordt hierbij herwerkt in 2022.

Actie 3: Hervorming beleid van de middelen voor socio-culturele participatie

Het Sociaal Huis krijgt subsidies voor het financieel ondersteunen van kwetsbare gezinnen rond vrije tijd. We zetten in op een uniform beleid en maximale inzet van de middelen voor de hoogste noden.

Zorg en gezondheid

"Zorg stelt men soms uit wegens onbetaalbaar"

"Stigma over mensen met ziekte uitkering"

"Niet altijd geld voor tandprothesen en hebben tandproblemen"

"Ouderenzorg, belangrijk dat we zorg dragen voor hen (zo lang mogelijk thuis)"

"Geestelijke gezondheidszorg soms onzichtbaar maar even belangrijk: diagnose én betaalbaarheid"

"Sociale ongelijkheden in gezondheid in België. Basisprincipe dienstverlening is er voor iedereen (afhankelijk van doelgroep aangepast aan noden)"

MENTAL HEALTH

"Gezondheid neemt veel vormen aan. Belangrijk voor ons om dat duidelijk te bepalen in onze visie"

"Voor gezondheid heb je: geld, tijd en mogelijkheden nodig... zoals gezonde voeding kost geld, bewegen ook (dit is niet zo evident)"

"Het kost geld om uw gezondheid te laten opvolgen en naar dokter te gaan (niet zo evident om te regelen)"

"Veel mensen leven met teveel stress en dit heeft effect op de gezondheid"

"mattheuseffect: bereikt de tegemoetkoming de bedoelde doelgroep?"

"Luchtkwaliteit, niet-actief transportmiddel, gezondheidsschade bij ongevallen, stress in het verkeer, (intersectionaliteit van gezondheid)"

"Beïnvloed door contextfactoren en door individuele karakteristieken. Bewegen in de vrije natuur. Ruimte moet aangeboden worden en aanzetten tot beweging."

Beide aan elkaar verbonden: Beïnvloed door contextfactoren en door individuele karakteristieken. Nood aan inzetten op randfactoren door de overheid

Gender	Goede gezondheid	Slechte gezondheid
Mannen - LG	~55	~15
Vrouwen - LG	~50	~25
Mannen - HDV	~65	~10
Vrouwen - HDV	~70	~10

Zwart op wit

In een notendop voor u de belangrijkste cijfers, feiten en evoluties rond gezondheid en zorg in Ronse.

In 2020 waren er **1.164 huishoudens** die een invaliditeitsuitkering hadden (3)
4,37% van de inwoners hadden in 2017 het statuut "langdurige arbeidsongeschiktheid" (3)
8,22% van de inwoners hadden in 2017 een vervangingsinkomen (3)
11,50% van de inwoners hadden in 2017 het statuut "Chronische ziekte" (3)
=> Deze scores zijn relatief hoog t.o.v. het Vlaamse gemiddelde én de belfiusclusters.

In 2020 waren er **6.319 gezinnen** met verhoogde tegemoetkoming (2):
- **19,30%** van de - 65-jarigen had in 2017 een verhoogde tegemoetkoming (1)
- **34,80%** van de 65-plussers had in 2017 een verhoogde tegemoetkoming (1)
- **28,8%** van de - 18-jarigen woont in een gezin met verhoogde tegemoetkoming (2)
Voor de kinderen is dit meer dan het dubbele van het (Oost-) Vlaamse gemiddelde.
Men heeft recht op dit statuut als men een jaarinkomen heeft dat minder is dan € 18.335,43 inkomen.
Volgens de cijfers van het mediaan inkomen van Ronsenaars is er wel **een hoge non-take-up**.

Fysieke en Psychologische gezondheid

Fysieke gezondheid (4):

- **78,8%** van de mama's in Ronse geeft bij de geboorte borstvoeding
 - **7,6%** van de kinderen wordt prematuur geboren
 - **23,4%** van de kinderen is niet gevaccineerd (t.o.v. Vlaams gemiddelde, 10,34%)
 - **79,8%** van de jongeren in Ronse heeft overgewicht (daardoor behoren we tot de slechtste 20% in Vlaanderen)
- => kinderen in kansarmoede lopen meer risico op overgewicht, voor bepaalde leeftijden zelfs dubbel zo hoog
- **47,3%** van de kinderen groeit op in een gezin waar er minstens één ouder gezondheidsproblemen heeft of onvoldoende gezondheidsvaardigheden heeft, op Vlaams niveau is dit slechts 31,3%.

In 2012-2014 waren er gemiddeld **258** hospitalisaties per 1000 kinderen (jonger dan 15 jaar) uit Ronse (5). Dit cijfer is het slechtste in Vlaanderen.

Psychische gezondheid (5):

Ronse heeft gemiddeld genomen tussen de **75 en 100 personen** per 10.000 inwoners die kampt met psychologische problemen.

In Ronse waren er in 2019, **64** aanmeldingen bij het CGG (Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg) voor jongeren. Voornamelijk voor cannabisgebruik (6).

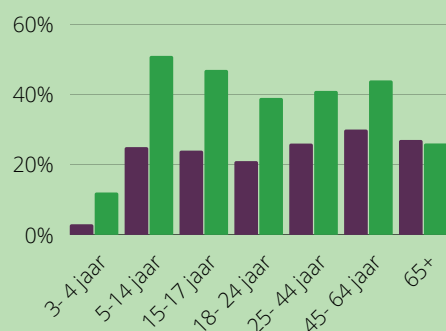
Tandzorg

Tandartsbezoeken in 2018 (3):

- 48,1%** van de Ronsenaars gaat jaarlijks op tandartsbezoek (59,5% op Vlaams niveau)
- 31,0%** van de Ronsenaars gaat niet naar de tandarts (23,1% op Vlaams niveau)
- 25,1%** van de Ronsenaars gaat preventief naar de tandarts elk jaar (39,2% op Vlaams niveau)

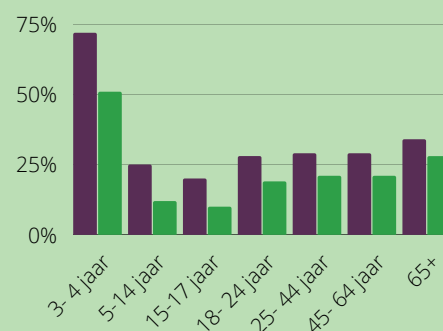
Preventieve tandartsbezoeken naar percentage en leeftijd (3):

Ronse (**paars**) vs Vlaanderen (**groen**)

Geen tandartsbezoeken naar percentage en leeftijd (3):

Ronse (**paars**) vs Vlaanderen (**groen**)

Bronnen:

- (1) POD MI: Barometer
- (2) Dienst inburgering
- (3) IMA-AIM.be
- (4) Kind en Gezin
- (5) Zorg en gezondheid
- (6) Jaarrapport CGG

Personen met een handicap

Absolute cijfers van personen met een handicap naar tegemoetkoming in Ronse (2019)(2):

- **68** personen met een zorgbudget voor personen met een handicap (BOB) (t.b.v. 300 €).
- **116** personen met RTH is rechtstreeks toegankelijke hulp (ambulante begeleiding).
- **21** kinderen krijgen begeleiding via een multifunctioneel centrum voor ondersteuning.
- **5** kinderen krijgen een persoonlijk assistentiebudget (specifieke ondersteuning in de vorm van begeleiding voor kinderen).
- **91** personen hebben een persoonsvolgend budget om zorg en ondersteuning te kunnen inkopen binnen uw eigen netwerk.
- **211** personen krijgen individuele materiele bijstand (een tussenkomst in de kosten voor hulpmiddelen en woningaanpassingen).
- **61** personen staan op de wachtlijst (prioriteitengroep) voor hulp.
- **151** senioren met een zorgbudget.

Aantal dokters 2017 (1):

24 dokters:

- **73,4%** van de inwoners heeft een globaal medisch dossier
- **77,1%** heeft frequent contact met huisarts
- **85,1%** patiëntentrouw aan toegewezen huisartspraktijk

Kankeronderzoeken

Screening Baarmoederhalskanker in Ronse (2018)(3):

Totale dekkingsgraad **62,8%**. Dit betekent dat **37,2%** van de vrouwen in de doelgroep voor wie vroege opsporing van baarmoederhalskanker aangewezen is, zich niet preventief laat onderzoeken. Hierdoor zit Ronse in de laagste dekkingsgraad van Oost-Vlaanderen.

Screening Borstkanker in Ronse (2018)(3):

Totale dekkingsgraad **56,6%**. Dit betekent dat **43,4%** van de vrouwen in de doelgroep voor wie vroege opsporing van borstkanker aangewezen is, zich niet preventief laat onderzoeken.

De totale dekkingsgraad in Provincie Oost-Vlaanderen was 63,3% en voor het Vlaams Gewest 62,5%.

Screening Dikke darmkanker in Ronse (2018)(3):

Totale dekkingsgraad **53,4%**. Dit betekent dat **46,6%** van de mannen en vrouwen in de doelgroep zich niet preventief laat onderzoeken. De totale dekkingsgraad voor Provincie Oost-Vlaanderen was 64% en voor het Vlaams Gewest 64,1%.

Medicatiegebruik

Medicatiegebruik Ronse 2017 (1):

- We zien een gemiddeld gebruik van **58,1** antidepressiva per dag/1.000 inwoners. Op Vlaams niveau is dit 71,9/1.000.
=> Er is wel een sterk verschil naar wijkniveau, waar sommige wijken boven dit Vlaams niveau scoren.
=> Er is ook een sterk verschil op wijkniveau naar termijn van gebruik antidepressiva, waar tot **meer dan 80%** van de antidepressivagebruikers dit doen op lange termijn.
- Veel jongeren in Ronse kampen met problemen rond drugsgebruik (ook van gegoede gezinnen). Dit probleem is groot, ook bij andere steden zoals Geraardsbergen en Oudenaarde.

Diabetes

Prevalentie diabetes in Ronse 2018 (1):

- **71** op 1.000 Ronsenaars heeft te kampen met diabetes. Op Vlaams niveau is dit 56 op 1.000.
=> Opnieuw zien we een sterk verschil naar wijkniveau, in sommige wijken wonen er meer dan 85 op 1.000 inwoners met diabetes.

Bronnen:

- (1) IMA-AIM.be
- (2) VAHP
- (3) Bevolkingsonderzoeken
- (4) Kind en Gezin

Fijnstof in 2018:

Ronse heeft een unieke context omdat de stad deels landelijk, deels randstedelijk en deels verstedelijkt is.

Bijgevolg moet de metingen van fijn stof ook op de 3 niveaus besproken worden(2):

- In het landelijke gedeelte scoren we ver onder de mediaan: **502.030 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** (wat dus goed is)
- In het randstedelijk gedeelte scoren we ook ver onder de mediaan: **667.623 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** (wat dus goed is)
- In het verstedelijkt gedeelte scoren we boven de mediaan: **6.345.823 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** (vooral rond het stadscentrum zijn de cijfers hoog).

T.o.v. belfiuscluster?

Gemiddeld heeft Ronse een score van 1.300.000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ over ons grondgebied. Daarmee verhouden we ons gemiddeld t.o.v. het belfiuscluster gemiddelde.

Effecten op de gezondheid van de Ronsenaars elk jaar met huidige cijfers (met 95% accuraatheid)(2):

- **8** kinderen met astma
- **25** volwassenen met astma
- **1** volwassene met acute longaandoening (COPD)
- **33** volwassenen met Type 2 diabetes
- **3** volwassenen met hartfalen
- **2** baby's met een te laag geboortegewicht

In het scenario 2030 zien we een voorspelde daling: Landelijk (**364.232 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**), Randstedelijk (**476.237 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**) en verstedelijkt (**4.505.081 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**). We mogen wel nog niet te vroeg juichen want voor het laatste stadsgedeelte scoren we (volgens de pronostieken), ver boven de mediaan van 2.869.456 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Senioren

Aantal hospitalisaties in Ronse per 1000 inwoners (2012-2014)(1):

485,33 hospitalisaties per 1000 75-plussers.

Hiermee scoort Ronse rond het gemiddelde op het vlak van aantal opnames.

Deze cijfers zijn op basis van woonplaats en niet vestigingsplaats.

Hulpaanbod in Ronse (2017)(3):

- **5,10** aantal plaatsen in residentiële ouderenzorg t.o.v. aantal 65-plussers (Belfiusclustergemiddelde: 7,8 plaatsen).
- **263** aantal gesubsidieerde uren gezinszorg gepresteerd t.o.v. aantal inwoners (Belfiusclustergemiddelde: 225,92 uren).
- **2,72** rechthebbenden op zorgverzekering (mantelzorg) t.o.v. aantal inwoners (Belfiusclustergemiddelde: 2,94 personen).

Uitkeringen (IGO)(2017)(3):

6,6 bejaarden t.o.v. aantal bewoners van 65 jaar en ouder heeft een IGO-uitkering.

=> Deze uitkering heeft de hoogte van het bedrag leefloon en kan je slechts beperkt cumuleren met een ander inkomen. Hierdoor zijn er veel senioren die voor decennia moeten rondkomen met een zeer beperkt inkomen zonder perspectief van een stijging.

De belfiuscluster heeft een lagere score van 3,6.

We zien dat in 2020 dit cijfer is gestegen naar **328** personen in Ronse met een IGO.

We geven te kennen dat Ronse wel inzet op het verwerven van dit recht door het aanschrijfbeleid van 60-plussers.

Bronnen:

- (1) Zorg en gezondheid
- (2) Logo-plus
- (3) Statistieken Vlaanderen

Conclusie:

Gezinnen die in precare omstandigheden leven, hebben grote problemen om toegang te krijgen tot de gezondheidszorg. De kosten die zij moeten maken voor de gezondheidszorg kunnen hun financiële situatie verslechteren of een financieel evenwicht verstoren dat al precair is. Onderzoek toont aan dat hierdoor de zorg vaak uitgesteld wordt waaronder voornamelijk tandarts en oogarts.

In 2020 waren er **1.164 gezinnen waar er minstens 1 gezinslid een invaliditeitsuitkering** had. In datzelfde jaar hadden **6.319 gezinnen een statuut verhoogde tegemoetkoming** waarbij het vermoeden heerst dat nog véél meer gezinnen hierop recht hebben.

Op vlak van **preventieve gezondheidszorg** scoort Ronse algemeen laag. Bijvoorbeeld inzake het preventieve tandartsbezoek werd voor Ronse vastgesteld dat een grotere groep van de bevolking nooit naar de tandarts gaat. Helaas zijn ook de deelnames aan screenings voor kanker een stuk lager dan het Vlaamse gemiddelde.

Ronse scoort relatief goed op vlak van fijn stof, maar er is een verhoogde score in het verstedelijkt gebied.

47% van de kinderen in armoede leven in een gezin met **weinig gezondheidsvaardigheden** of met een ouder met gezondheidsproblemen. Helaas zijn er ook **meer kinderen die kampen met overgewicht** t.o.v. het Vlaamse gemiddelde.

Ronse kampt met een **tekort aan huisartsen, tandartsen en psychologen**.

In 2017 was er verhoudingsgewijs met de belfiusclusters meer dan het gemiddeld aantal plaatsen in gezinszorg voor senioren, maar een lager aantal plaatsen in woon- en zorgcentra.

Wat zijn de bijkomende knelpunten geformuleerd door de werkgroepen in Ronse?

- Veel mensen wonen in moeilijke leefomstandigheden: de staat van de woning en een laag inkomen
- **Gebrek aan inzet op preventie**
- Hoge nood aan **psychologische zorg**
- Er is een gebrek aan netwerking en toeleiding naar hulp
- Er is nood aan een wijkgezondheidscentrum
- Er zijn te veel diensten/projecten/rechten onbekend
- Er is een tekort aan multidisciplinair werken
- Er zijn veel mobiliteitsproblemen die de stap naar zorg bemoeilijken
- De **betaalbaarheid en bereikbaarheid** zijn de grootste drempels

De voornaamste obstakels voor toegang tot de gezondheidszorg (Baeten en Cès, 2020):

1. Ontbreken van ziekteverzekering
2. Voorschieten van teugbetaalbare zorg
3. Totale kostprijs vaak onduidelijk
4. Complexe administratie
5. Digitalisering

Wat doet Lokaal Bestuur Ronse of via samenwerking met sociale partners al rond deze problematiek?

- Ten laste nemen van spiraaltje
- 1ste en 2de leeftijdsmelk
- Medicofarmaceutische steun voor medicatie
- Dringende medische hulp
- Bemiddeling ziekenhuisfacturen
- Ten laste name van zorgkas en mutualiteitsbijdrage
- Ten laste name van psychologische zorg
- Psychologische bijstand via CAW met covidsubsidie
- MDO's via de mutualiteiten (zorgoverleggen)
- Woonzorgcentrum De Linde
- Deelname GBO (geïntegreerd breed onthaal)
- Deelname ELZ (eerstelijnszone)
- Lidgeld ondersteuning Logo Gezond Plus
- Beweging op Verwijzing
- Sportdienst, zwembad en aanbod
- Sociaal Convenant: Impulscontrole Drug- en alcohol CGG

Visie:

"Hoe je naar gezondheid kijkt, heeft belangrijke implicaties voor hoe je aan 'gezondheidsbevordering' doet. Gezondheid slaat niet alleen op het **lichamelijk** functioneren, maar evengoed op iemands **mentaal** functioneren. Beiden kunnen bovendien niet losgekoppeld worden van iemands sociale leefwereld. Verbonden zijn door sterke **sociale relaties** en kunnen participeren in de maatschappij zijn een uiting van een goede sociale gezondheid, en dragen tegelijk bij tot fysieke en mentale gezondheid."

Gezondheid wordt op die manier gezien als meer dan de afwezigheid van ziekte(risico's), maar als de **aanwezigheid van beschermende factoren** van gezondheid. (Gezond Leven)

De factoren die de relatie tussen ziek zijn en gebruik van gezondheidszorg beïnvloeden, kunnen in 3 categorieën worden verdeeld: **de (objectieve of subjectieve) behoefte aan, de neiging tot (consumptiegedrag) en de mogelijkheid van medische consumptie (betaalbaar, beschikbaar, ...)**. (Storms en Van Den Bosch, 2009)

Strategische doelstelling omtrent zorg en gezondheid:

Het lokaal bestuur van Ronse wil **een goede gezondheid** voor al haar inwoners door:

(1) het verhogen van de toegankelijkheid van de gezondheidszorg, (2) inzet op een preventief beleid en gezondheidseducatie, (3) met bijzondere aandacht voor psychologische problematieken.

Om dit doel te bereiken voorzien we volgende acties:

Actie 1: Uitdragen info en educatiecampagnes Logo Gezond Plus, bekendmaking aanbod bij burgers én lokale partners

We willen de Ronsenaars meer informatie geven over een gezond lichaam en een gezonde geest. Veel mensen in armoede hebben niet altijd de nodige kennis over wat dit inhoudt én weten soms ook niet de weg naar de juiste hulp. We willen terug inzetten op gezondheidseducatie via campagnes van Logo Gezond Plus uit te dragen.

Actie 2: Multidisciplinair werken bij cliënten met een psychologisch problematiek

Een persoon met psychologische problemen heeft vaak problemen op verschillende levensdomeinen omdat hun "ziekte" in de weg staat. Onderzoek toont aan dat 72% van de personen die beroep doen op een OCMW of CAW een toestand ervaren van psychisch onwelbevinden. 58% van hen kent een milde depressiviteit. 36% ondernam reeds een poging tot zelfdoding, en 20% doet beroep op de GGZ. Deze persoon hebben nood aan ondersteuning maar kent jammer genoeg lange wachtlijsten. We zetten middelen in om 'in house' psychologische hulpverlening aan te bieden en multidisciplinair samen te werken rond een cliënt.

Actie 3: Inzetten op wegwerken non-take-up van verhoogde tegemoetkoming

We hebben een relatief hoog cijfer van personen met verhoogde tegemoetkoming, maar op basis van cijfers van statbel, zijn er vermoedelijk nog meer gezinnen die recht hebben op dit statuut maar hun rechten niet uitputten. We zetten in op deze non take up via de uitbouw van een outreachend team van het Sociaal Huis en werken hiervoor samen met mutualiteiten.

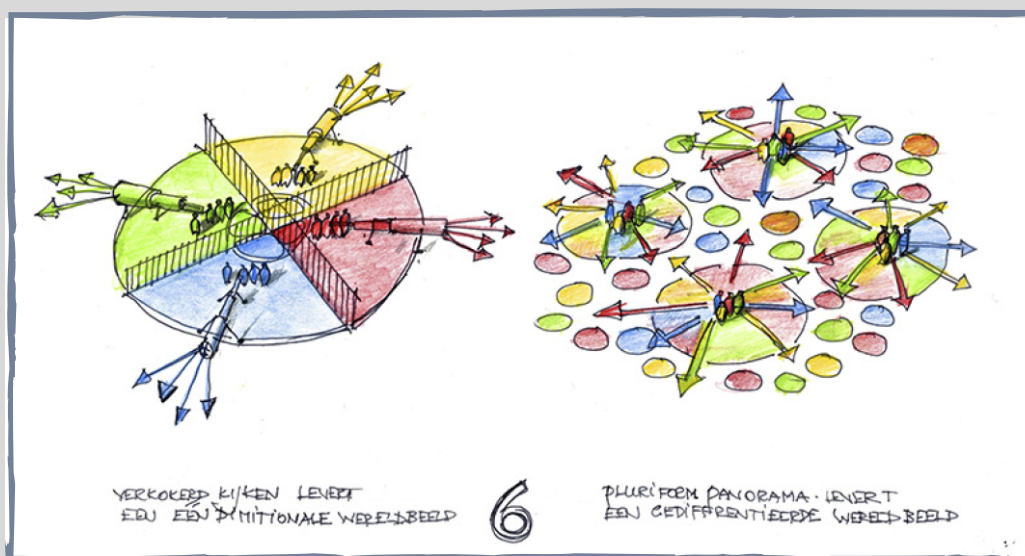
Actie 4 en 5: 'Drugs- en alcoholpreventie' en 'Impulscontrole drug en alcohol' (sociaal convenanten)

Hiervoor werkt Lokaal Bestuur Ronse samen met CGG Zuid Oost Vlaanderen. We voorzien een verlenging van deze convenant en voorzien een evaluatie aan het einde van deze convenanten.

Structurele hefboomen

Waar zien we nu de mogelijkheden om via concrete hefboomen, structurele veranderingen teweeg te brengen?

- Armoede bestrijden vraagt **een gerichte gezamenlijke visie**. Lokale besturen zijn het best geplaatst om daarin lokaal **de regierol** op te nemen. Er is nood aan **een kennisnetwerk** waarbij we structureel **samenwerken** rond thema's, dit met een multidisciplinaire bril. Armoedebeleid is ook een sociaal complex fenomeen die veel opvolging vraagt. Onderzoek stelt vast dat als we teveel vanuit onze koker werken, we niet alles en iedereen bereiken door een beperkt kokerzicht. Door in contact te staan met onze partners vangen we ook signalen op om bij te sturen waar nodig.

Bron: Kennis voor Krachtige Steden, Platform31

- Onderbescherming tegengaan. De medewerkers in het Sociaal Huis werken dagelijks aan rechtenverkenning en bieden kwetsbaren hulp in het enorme complexe landschap van rechten en kansen. Ook tijdens de Corona pandemie waren we het laatste vangnet, wanneer andere diensten zoals vakbonden en mutualiteiten niet beschikbaar waren. De onderbescherming in onze stad vraagt een andere manier van dienstverlening. Door het steeds complexer worden van wetgeving en door het verkokeren/ bezuinigen in diensten vallen steeds meer mensen uit de boot. **Dit vraagt om een versterking van de werking van het Sociaal Huis door in te zetten op een integrale rechtenverkenning, een outreachende werking en acties voor een menswaardig inkomen voor elke burger. Daar waar mogelijk een inzet op automatische rechtentoekenning of het verlenen van voorschotten op rechten.** Zowel sociale partners als kwetsbare gezinnen zijn onbekend met het volledige aanbod aan hulp - en dienstverlening. Onze burgers en onze lokale actoren vragen duidelijke en eenvoudige communicatie, via verschillende communicatiekanalen en met een voortdurende herhaling ook voor welzijnsthema's. Het Sociaal Huis als **expert** in welzijnsvragen.
- In het leven start niemand met dezelfde kansen. Sommige kinderen worden geboren in slechtere leefomstandigheden, met onvoldoende financiële middelen, hebben geen eigen ruimte om te studeren, krijgen niet de nodige gezonde voeding om voldoende aandachtig te luisteren in de klas,... Hoe langer deze ongelijkheid duurt, hoe moeilijker deze kan bijgebeend worden. Hoe vroeger we inzetten op kwetsbare gezinnen, zelfs al van voor de geboorte, hoe preventiever we te werk gaan voor het latere leven van een kind. Daarom **inzet op perinataal netwerk, toeleiding tot kinderopvang, integrale gezinsondersteuners voor multi-problem gezinnen, toeleiding tot vrijetijdsaanbod en flankerend onderwijsbeleid.**

Structurele hefboomen (2):

- Huisvesting en energie nemen de grootste hap uit het budget van een kwetsbaar gezin. Onderzoek toont aan dat sociale woningen een belangrijke factor zijn voor kwetsbare gezinnen om menswaardig te kunnen leven. Kwalitatieve huisvesting ligt aan de basis voor een goede gezondheid waardoor we een verschil kunnen maken voor veel Ronsenaars. Ronse kampt met een grote problematiek aangaande een oud patrimonium en daaraan gelinkt een hoge mate van energiearmoede en weinig basisvoorzieningen. We moeten alle kansen nemen voor **investerings in kwaliteitsvolle en betaalbare huisvesting, aanklampende hulpverlening en voorschotten op rechten.**
- Taal en digitale vaardigheden zijn een troef. Daarom pleiten we voor optimale (taal-)oefenkansen en klare communicatie vooral voor diegenen die een extra steun nodig hebben omdat hun netwerk nog niet op dat punt is om hen hierin bij te staan. Taal en digitale vaardigheden zijn dan niet de oplossing voor alles, maar wel een toegangspoort die de weg opent naar andere domeinen zoals (1) tewerkstelling, (2) onderwijs die aansluit op hun talenten en (3) volwaardige maatschappelijke participatie via **een (digi-)taalbeleid en een sterk netwerk.**
- Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat een aangename buurt goed is voor de sociale cohesie en voor het sociaal kapitaal van de buurt. Ronse kent veel bijzonder kwetsbare wijken (Prinskouter, Scheldekouter, Stookt, Marijve,...). Samen willen we werk maken van **warme buurten** en **verbinding tussen buurtbewoners, wijken en dienst- en hulpverlening.**
- Tewerkstelling is een pad naar volwaardige participatie en versterkt het sociaal netwerk van een individu. Het brengt ook voldoening. We merken dat (nog) niet iedereen onmiddellijk klaar is om die stap te zetten. Er is dus nood aan **een tussenstap via activeringsprojecten.** Activeren in de ruime betekenis van het woord. Bijkomend nemen we actie in het behalen van een **rijbewijs** voor jongeren en art. 60 en zetten we in op **samenwerking** met VDAB en Onderwijs.
- **Onderwijs** wordt geconfronteerd met enorme uitdagingen. Zij zijn een belangrijke partner om generatiearmoede te doorbreken. Dit kunnen we versterken door een sterk **flankerend beleid** op te zetten met inzet op: verhogen van de communicatie tussen gezin en school, inzet op scharniermomenten, armoedevaardige leerkrachten, kostenbeleid, uitbouw buitenschoolse activiteiten, inzet op ongekwalificeerde uitstroom,... We willen dat onze jongeren de juiste keuzes kunnen maken volgens hun talenten.
- Preventieve gezondheidszorg zet in op de bescherming en de bevordering van de gezondheid en resulteert in een kwaliteitsvol leven. We zien opportuniteiten om op lange termijn onze burgers sterker te maken via **gezondheidseducatie en nauwere samenwerking met eerste lijnspsychologen of een 'in house' psycholoog.**

Budget en timing

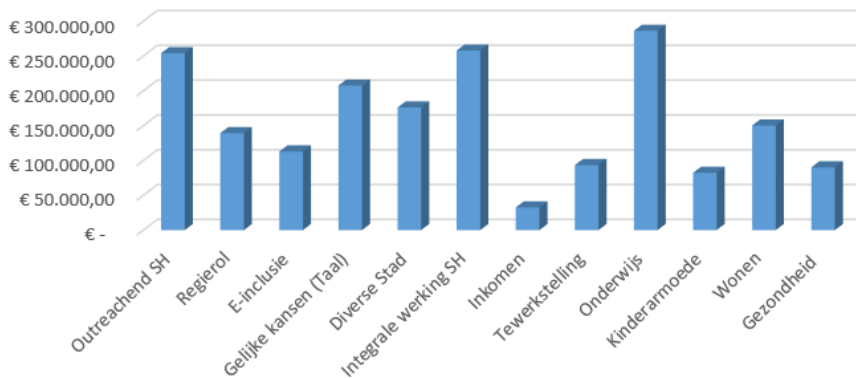
Het Armoedebeleidsplan bevat ambities die hun uitwerking zullen krijgen over de huidige legislatuur. Het is evenwel niet mogelijk om alle acties in eenzelfde jaar te voorzien. Dit vraagt strategiebepaling en interne organisatie. Het plan kan dan ook niet afzonderlijk gelezen worden van het financiële plan. Hierin worden de doelstellingen en acties met een concrete timing en budget omschreven.

Voor sommige acties is er een volledige financiering voorzien via subsidies, andere verwachten een lokale inbreng of een combinatie van beide. Toekomstige mogelijkheden voor subsidies worden verder onderzocht. Onderstaande tabellen geven het aandeel van het lokaal bestuur Ronse weer. We maken hierbij ook een onderscheid tussen nieuwe investeringen en reeds voorziene budgetten. De middelen voorzien voor de huidige dienstverlening het Sociaal Huis / OCMW zijn in deze tabel niet opgenomen, hiervoor verwijzen we naar de jaarrekening.

Armoedebeleidsplan: Nieuwe investeringen 2022 tot 2025					
Doelstelling	2022	2023	2024	2025	Totaal
Outreaching SH	€ 5.000,00	€ 10.000,00	€ 119.249,58	€ 119.737,07	€ 253.986,65
Regierol	€ 8.000,00	€ 43.000,00	€ 43.000,00	€ 45.100,00	€ 139.100,00
E-inclusie	€ 34.020,00	€ 26.020,00	€ 26.020,00	€ 26.800,30	€ 112.860,30
Gelijke kansen (Taal)	€ 17.708,26	€ 53.124,79	€ 68.124,79	€ 68.574,79	€ 207.532,63
Diverse Stad	€ -	€ 58.124,79	€ 58.124,79	€ 59.868,53	€ 176.118,11
Integrale werking SH	€ -	€ 42.058,52	€ 106.249,58	€ 109.437,07	€ 257.745,17
Inkomen	€ -	€ 4.000,00	€ 14.000,00	€ 14.420,00	€ 32.420,00
Tewerkstelling	€ 10.000,00	€ 38.350,94	€ 17.500,00	€ 17.500,00	€ 83.350,94
Onderwijs	€ 68.750,00	€ 62.531,20	€ 76.312,40	€ 78.601,77	€ 286.195,37
Kinderarmoede	€ -	€ 18.281,20	€ 31.562,40	€ 32.509,27	€ 82.352,87
Wonen	€ 27.281,20	€ 40.562,40	€ 40.562,40	€ 41.779,27	€ 150.185,27
Gezondheid	€ -	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 90.000,00
	€ 170.759,46	€ 426.053,84	€ 630.705,94	€ 644.328,07	€ 1.871.847,32

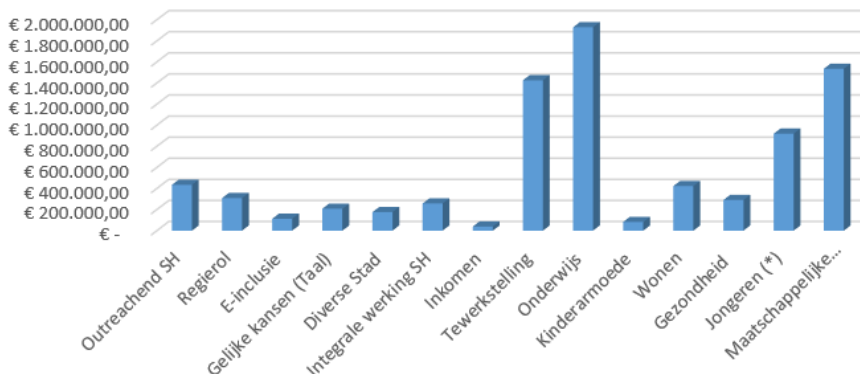
Vermindering ontvangsten 2022 tot 2025					
Doelstelling	2022	2023	2024	2025	Totaal
Inkomen	€ -	€ 51.620,00	€ 51.620,00	€ 53.168,60	€ 156.408,60

Nieuwe investeringen 2022 -2025

(*) Voor de doelstellingen omtrent maatschappelijke participatie en jongeren werden geen nieuwe investeringen voorzien dan diegene die reeds voorzien waren in het meerjarenplan.

Totale investeringen 2020 -2025

Strategie beleidsmonitoring

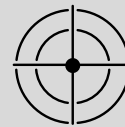
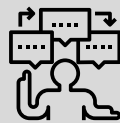
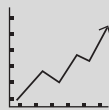
Een beleidsplan vraagt monitoring en bijsturing.

Meten is weten. Aan de hand van **een jaarlijkse omgevingsanalyse** zullen we de verschillende levensdomeinen monitoren in combinatie met interne cijfermateriaal zoals bv. aantal dossiers budgetbeheer, aanmelding crisisopvang, aantal artikel 60'ers tewerkgesteld, aantal VT passen,....

Daarnaast voorzien we **een beleidsevaluatie** per actie. Er is nood aan opvolging om na te gaan welke acties effect hebben en welke nog bijsturing nodig zullen hebben. Dit op vlak van inzet middelen, proces, realisatie en impact. Door gebruik te maken van registratiegegevens, open data én bevestigingen bij partners met burgers kunnen we dit evalueren.

Tot slot voorzien we **een routeplan** als kompas waar alle acties, doelstellingen, kernwaarden en eindbestemmingen beschreven staan zodat we steeds in de juiste richting evolueren.

Het Lokaal Bestuur, de welzijnsraad en mensen in armoede zullen **actief betrokken** worden bij de uitwerking, monitoring en evaluatie van de acties en het totale plan.

'There is a science of valuing and that is evaluation'
- Michael Scriven

Slotbeschouwing

Uit alle cijfers en statistieken hier aangehaald, blijkt dat Ronse op vlak van armoede bijzonder slecht scoort ten opzichte van de andere steden van Vlaanderen. Er is duidelijk nood aan bijkomende initiatieven om de kwetsbaren vooruit te helpen. We hopen met dit plan een stap voorwaarts te nemen.

Nogmaals wensen we dank te betuigen aan onze partners voor het meehelpen vorm te geven aan dit rapport. Corona heeft het ons niet gemakkelijk gemaakt, veel gesprekken moesten digitaal en op afstand plaatsvinden.

Zonder hen was dit slechts een eenzijdig verhaal. We hebben door verschillende brillen gekeken en veel bijgeleerd van elkaars werking. Want als we echt meer samen willen doen, dan is het belangrijk om de juiste dingen te doen en een gezamenlijke visie te ontwikkelen die we kunnen inbedden in ons "hulpverlenings-DNA".

Dit is nu slechts de helft van het verhaal. Hierna gaan we concreet aan de slag met de acties en de doelstellingen om stappen te zetten naar een hervorming van ons Lokaal Sociaal Beleid. Maar één ding nemen we alvast mee:

Samen
gaan we
voor meer kansen,
voor iedereen!

Lijst termen

Activiteitsgraad: Het aandeel van de beroepsbevolking in de totale bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar).

Art 60: Personen met recht op leefloon die tewerkgesteld worden gebaseerd op art 60 § 7 van de Organieke Wet op de OCMW's van 1976, teneinde na de tewerkstelling recht te hebben op sociale uitkeringen.

Budgetbeheer: hierbij geef je aan het OCMW de toestemming om je dagelijkse uitgaven en inkomsten een tijd te beheren in jouw plaats.

Budgeteducatie: om te leren een budget te beheren.

Budgetmeter: Een budgetmeter is een elektriciteits- of aardgasmeter waarbij u op voorhand betaalt voor de elektriciteit of het aardgas dat u verbruikt.

Collectieve schuldenregeling: een gerechtelijke procedure voor structurele schuldproblemen.

Coping strategieën: de manier waarop iemand met problemen en stress omgaat.

IGO/GIB: De IGO/GIB is een minimuminkomen voor ouderen die niet over voldoende bestaansmiddelen beschikken. Het GIB wordt sinds 2002 geleidelijk aan vervangen door de IGO. Meestal gaat het om een toeslag bovenop het pensioen, zodat men een bedrag bekommt dat vergelijkbaar is met het leefloon.

Incentives: beloning die je motiveert om harder te werken, om een (bijzondere) prestatie te leveren.

Herkomst kloof: is het verschil in positie die 'mensen met migratieachtergrond' hebben ten aanzien van autochtone Vlamingen op diverse levensdomeinen.

Mediaan: de middelste waarde in een groep van getallenwoordjes.

Niet-Belgische herkomst: Dit zijn mensen met een buitenlandse achtergrond omdat ze zelf in het buitenland geboren zijn of dat één van hun ouders geboren is in het buitenland.

Niet-beroepsactief: De niet-beroepsactieve bevolking bestaat uit alle personen die in de referentieperiode niet gewerkt hebben en niet beschikbaar waren voor een job en/of niet actief op zoek waren naar werk. Het gaat bijgevolg om alle personen die niet bij de beroepsbevolking geteld worden.

Niet-EU-herkomst: geboren buiten Europa.

Non-take-up: het niet opnemen van rechten.

Onderbescheming: kan omschreven worden als: iedere situatie waarin diegenen zich bevinden die niet al hun sociale grondrechten realiseren.

Outreaching dienstverlening: de dienstverlener zet zelf of via samenwerking en netwerking de stap naar de onderbeschermde persoon.

Recidieven: meervoud, terugkerend, opnieuw optredend, wederinstorting.

Lijst termen (2)

Proactieve dienstverlening: dit is een vorm van dienstverlening waarbij de overheid op eigen initiatief een dienstverleningsproces richting de cliënt opstart op basis van reeds bekende en bestaande informatie bij de overheid zelf.

Sociale cohesie: de samenhang tussen mensen in een gemeenschap.

Stroombegrenzer: De stroombegrenzer is een technisch apparaat dat op de elektriciteitsmeter wordt geplaatst en het elektrische vermogen waarover een gezin kan beschikken, beperkt.

Survey: steekproefonderzoek of schriftelijke of digitale enquête.

Transversaal: dwars, overdwars gaande.

Wegwijzers: vrijwilligers die kwetsbare burgers toeleiden naar de juiste dienstverlening.

Welvaartsindex: is indicatief voor de gemiddelde rijkdom van de inwoners van een gemeente.

Werkgelegenheidsgraad of jobratio: Het aantal jobs (arbeidsplaatsen) per 100 inwoners op arbeidsleeftijd (15-64 jaar).

Werkzaamheidsgraad: Het aandeel werkenden in de totale bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar).

Lijst afkortingen

- ASO : Algemeen Secundair Onderwijs
- BKO : Buitenschoolse Kinderopvang
- BOB : Basisondersteuningsbudget of zorgbudget voor personen met handicap
- BSO : Beroepssecundair Onderwijs
- BUSO : Buitengewoon Secundair Onderwijs
- BuSO (OV3) : Buitengewoon Secundair Onderwijs, Opleidingsvorm 3
- CAO : Collectieve arbeidsovereenkomst
- CAW : Centrum Algemeen Welzijnswerk
- CGG : Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg
- COPD : Chronisch obstructieve longziekte, een acute longaandoening
- CO2-uitstoot : koolstofdioxide uitstoot
- CSR : Collectieve schuldenregeling
- DBSO : Deeltijds Beroepssecundair Onderwijs
- DISCO-screening : Diversiteitsscreening Onderwijs
- ELZ : Eerstelijnszone
- GBO : Geïntegreerd Breed Onthaal
- GIB : Gewaarborgd inkomen voor bejaarden
- HBO5 : Hoger beroepsonderwijs, graduaatsopleiding
- HvK : Huis van het Kind
- IGO : Inkomensgarantie voor ouderen
- KSZ : Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid
- LAC : Lokale adviescommissie voor elektriciteit, gas of water
- Magreb-landen : Noord-Afrikaanse landen ten westen van Egypte: Libië Tunesië, Mauritanië, Algerije en Marokko.
- niet-EU-herkomst : niet-Europese herkomst
- NWWZ : Niet-werkende werkzoekenden
- OCMW : Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
- OKI-cijfer : het Onderwijskansenindicator-cijfer
- PAAZ : Psychiatrische afdeling in een algemeen ziekenhuis.
- RTH : Rechtstreeks toegankelijke hulp (ambulante begeleiding)
- RVA : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling
- SES-kenmerken : de Sociaal-Economische status van de gezinnen van de leerlingen
- SILC-norm : Survey on income and living conditions, de Europese armoedenorm
- SVK : Sociaal Verhuurkantoor
- THAB : Tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden
- TSO : Technisch Secundair Onderwijs
- VDAB : Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling
- VN : Verenigde Naties
- VT-pas : Vrijtijdspas
- 1 VTE : 1 voltijds equivalent

Bronnenlijst

In het eerste luik van dit plan zitten diverse verwijzingen naar wetenschappelijke literatuur. Hieronder treft u, in alfabetische volgorde, een bronnenlijst. De verwijzingen in de Zwart-wit cijfers naar de open datacijfers staan steeds onderaan in het kadertje van elke pagina.

AHAYE W., PANNECOUCKE I., VRANKEN J. en VAN ROSSEM R. eds (2013) Armoede in België – Jaarboek 2013, Acco, p. 381.

Baert en Duyck (2021), artikel in Knack Factcheck: ja, een jaar opleiding levert gemiddeld 7 procent meer loon op.

Berger, L. M., Paxson, C., & Waldfogel, J. (2009). Income and child development. *Children and youth services review*, 31(9), 978-989.

Bie, B. D., & Wildemeersch, D. (2002). Lokaal jeugdbeleid in ontwikkeling.

Brotman, L. M., Dawson-McClure, S., Calzada, E. J., Huang, K. Y., Kamboukos, D., Palamar, J. J., & Petkova, E. (2013). Cluster (school) RCT of ParentCorps: impact on kindergarten academic achievement. *Pediatrics*, 131(5), e1521-e1529.

Cauffman, E., Farruggia, S. P., & Goldweber, A. (2008). Bad boys or poor parents: Relations to female juvenile delinquency. *Journal of research on Adolescence*, 18(4), 699-712.

Cès, S., & Baeten, R. (2020). Inequalities in access to healthcare in Belgium.

Cox N., Detaillier, H. & Van der Vorst. (2015). Ouders en kinderen in (kans) armoede.

Currie, Janet. (2004). *The Take-up of Social Benefits. Public Policy and the Distribution of Income.*

De Block (2013). In opdracht van de Koning Boudewijnstichting. Kinderarmoede en het lokale niveau. Geconsulteerd via https://www.kbs-frb.be/nl/~media/Files/Bib/Publications/PUB2019_3676_KinderarmoedeEnHetLokaleNiveau.pdf.

Deleeck, H. (1983). De inkomensverdeling in België. *Maandschrift Economie*, 47, 383-94.

De Peuter, B., & Bouckaert, G. (2004). Een monitoringsysteem voor lokale bestuurskracht: naar de modellering van een Vlaams design. Steunpunt bestuurlijke organisatie Vlaanderen. Spoor monitoring en financieel management.

De Visscher, K. (2019) in opdracht van sociaal.net. Hoe dicht je kloof tussen mensen in armoede en vrijetijdsaanbod? Geconsulteerd via <https://sociaal.net/achtergrond/hoe-dicht-je-kloof-tussen-mensen-in-armoede-en-vrijetijdsaanbod>.

Driessens, K., & Geldof, D. (2009). Individu en/of structuur? Of wat wil het sociaal werk aanpakken. *Canon Sociaal Werk*, 12.

Folders Koning Boudewijnstichting.

Freire, P. (1972). *Pedagogy of the Oppressed*. London: Penguin Books.

Bronnenlijst (2):

Hubeau, B., & Parmentier, S. (1991). Preadvies rechtshulp. In I. C. v. d. Armoedebestrijding (Ed.), *Aanbevelingen voor het armoedebestrijdingsbeleid 1990 - 1991. Derde verslag.* (pp. 57- 91). Brussel: Kabinet van de staatssecretaris voor maatschappelijke emancipatie.

Huybrechs, Meyer, & Vranken (2011). *Energiearmoede in België.*

Jungmann, N., & Wesdorp, P. (2017). *Mobility Mentoring®: Hoe inzichten uit de hersenwetenschap leiden tot een betere aanpak van armoede en schulden.*

Kindle, P. A. (2015). *Scarcity: Why Having Too Little Means So Much*, by Sendhil Mullainathan and Eldar Shafir: (2013). New York: Henry Holt and Company.

Korpi, W., & Palme, J. (1998). The paradox of redistribution and strategies of equality: Welfare state institutions, inequality, and poverty in the Western countries. *American sociological review*, 661-687.

Lister, R. (2004). A politics of recognition and respect: Involving people with experience of poverty in decision-making that affects their lives. In *The politics of inclusion and empowerment* (pp. 116-138). Palgrave Macmillan, London.

Maeseele, T., Bouverne-De Bie, M., & Roose, R. (2013). On the frontline or on the side-line? Homelessness care and care avoiders. *European Journal of Social Work*, 16(5), 620-634.

Mani, A., Mullainathan, S., Shafir, E., & Zhao, J. (2013). Poverty impedes cognitive function. *science*, 341(6149), 976-980.

Marmot, M. (2010). *Fair society, healthy lives. Executive summary.* UK: Health Department.

OECD (2018), *OECD Regional Statistics*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/region-data-en>.

Pintelon, O. (2015). *Sociaal beleid geprangd tussen universalisme en selectiviteit.* (2010).

POD Maatschappelijke Integratie en Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting (2020). *Automatisering van de rechten*, Brussel, POD Maatschappelijke Integratie en Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting.

Roets, G., Roose, R., & Bouverne-De Bie, M. (2013). Researching child poverty: Towards a lifeworld orientation. *Childhood*, 20(4), 535-549.

Schiettecat, T. (2013). *Een inventaris van voorschoolse voorzieningen voor gezinnen met kinderen tussen 0 en 3 jaar. VLAS-Studies 2.* Antwerpen: Vlaams Armoedesteunpunt.

Sen, P. (2005). Of calories and things: reflections on nutritional norms, poverty lines and consumption behaviour in India. *Economic and Political Weekly*, 4611-4618.

Sels, P., Goubin, E., Meulemans, D., & Sannen, L. (2008). *Het sociaal huis. Werken aan een toegankelijke hulpverlening.* Brussel: Politea.

Statbel, (2021), *Intergenerationele overdracht van armoede, of hoe levensomstandigheden in de kindertijd de toekomst beïnvloeden.*

Bronnenlijst (3):

Steenessens, K., Demeyer, B., & Van Regenmortel, T. (2009). Conceptnota empowerment en activering in armoedesituaties. HIVA, Leuven.

Storms, 2011. Armoede bestrijden op lokaal niveau. Een blauwdruk voor een draaiboek. (pp. 20).

Storms, B. (2012). Referentiebudgetten voor maatschappelijke participatie. Geconsulteerd via <https://lirias.kuleuven.be/retrieve/222473>.

Storms, B., & Van den Bosch, K. (2009). What income do families need for social participation at the minimum? A budget standard for Flanders. C. v. SBH Deleeck (Ed.), 30.

Vandekerckhove, S., Meylemans, L., Lenaerts, K., & Struyven, L. (2017) kwantitatief onderzocht.

Vandenbroucke, F., & Coene, J. (2018). Armoedebestrijding in een Europese Sociale Unie. J. Coene, P. Raeymaeckers, B. Hubeau, T. Goedemé, R. Remmen, & A. Van Haarlem (red.), Armoede en sociale uitsluiting. Jaarboek, 75-104.

Vandenbroeck, M. (2013). Society Case over 'Early Childhood Education and Care'(ECEC).

Vandenbroeck, M., & Van Lancker, W. (2014). Een tweesparenbeleid inzake kinderarmoede. Vlaams Armoedesteunpunt.

Vandenbroeck, M., Van Houte, S., Geens, N., & Schiettecat, T. (2012). Inzetten op het jonge kind als preventie. Liber amicorum Nicole Vettenburg, 295.

Van Dijk, J. A. G. M., & Van Deursen, A. (2014). Digital Skills: Unlocking the Information Society.

Van Goethem, H. et al. (2020). Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting. Geconsulteerd via https://medialibrary.uantwerpen.be/files/99421/2005b248-42b0-4934-96de-e5b6bbc19ed8.pdf?_ga=2.188804267.1061078208.1622037085-1275174952.1622037085.

Van Lancker, W. (2013). Kinderarmoede in België en Vlaanderen. Sampol, (1), 12-20.

Vinck, J., Lebeer, J., & Van Lancker, W. (2019). Non-take up of the supplemental child benefit for children with a disability in Belgium: A mixed-method approach. Social Policy & Administration, 53(3), 357-384.

Vlerick Hogeschool (Stichting Pelicano), z.d. Wat is de impact van kinderarmoedebestrijding? Geconsulteerd via https://www.pelicano.be/swfiles/files/Stichting%20Pelicano%20-%20Vlerick%20studie_60.pdf.

Vranken, J., De Boyser, K., & Dierckx, D. (2008). Armoede en sociale uitsluiting. Jaarboek 2004. Acco.

Bronnenlijst (4):

Bijkomende bronnen:

- Armoedebeleidsplan Stad Gent + de wetenschappelijke onderbouwing
- Armoedebeleidsplan Stad Oostende
- Armoedebeleidsplan Stad Mechelen
- Armoedebeleidsplan Stad Sint Niklaas
- Armoedebeleidsplan Stad Aalst
- Armoedebeleidsplan Stad Kortrijk
- Armoedebeleidsplan Stad Antwerpen
- Armoedebeleidsplan Stad Leper
- Armoedebeleidsplan Stad Roeselare

Colofon

Initiatiefnemers:

**Lokaal bestuur Ronse - Grote markt 12, 9600 Ronse
Sociaal Huis – Oscar Delghuststraat 62, 9600 Ronse
055/235.600**

**<https://www.ronse.be/nl>
sociaalhuis@ronse.be**

Auteurs:

**Katrien Kiekens (Afdelingshoofd Leven en Welzijn)
Julie Buyck (Projectregisseur Armoedebeleid)**

Publicatiedatum:

Oktober 2021

Met veel dank aan onze partners, experts en politici die samen met ons hard hebben meegewerkt aan het verwezenlijken van dit plan. In het bijzonder ook aan de mensen in armoede.

Dit is niet het einde, dit is een begin.